

Základná škola Jaroslava Simana,
Októbrová 16, Valaská

INOVOVANÝ ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

Učebné osnovy pre 8. ročník

Názov iŠVP	Škola pre deti budúcnosti
Názov iŠkVP	ŠkVP pre II. stupeň - nižšie sekundárne vzdelávanie
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	Denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Druh školy	Štátna
Dátum schválenia	31.augusta 2018
Miesto vydania	Základná škola J.Simana, Októbrová 16, Valaská

kolektív učiteľov 2. stupňa
Koordinátor: Mgr. Eva Hanková
Valaská, apríl 2016

Obsah

Školský učebný plán pre 8. ročník	3
Inovovaný školský vzdelávací program pre 8. ročník	4
Hodnotiace portfólio v 8. ročníku	6
Inovované učebné osnovy ISCED pre 8. ročník	7
SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA	8
ANGLICKÝ JAZYK	24
MATEMATIKA	31
INFORMATIKA.....	37
DEJEPIS.....	40
GEOGRAFIA.....	45
OBČIANSKA NÁUKA.....	49
FYZIKA	53
CHÉMIA.....	56
BIOLÓGIA	61
ETICKÁ VÝCHOVA.....	68
NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA.....	71
TECHNIKA	77
HUDOBNÁ VÝCHOVA.....	81
VÝTVARNÁ VÝCHOVA	86
TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA.....	91

Školský učebný plán pre 8. ročník

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín 8. ročník	Poznámky
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk	5	
	Anglický jazyk	3	Delí sa na skupiny.
	Volitelný predmet	2	
Matematika a práca s informáciami	Matematika	5	
	Informatika	1	Delí sa na skupiny.
Človek a spoločnosť	Dejepis	1	
	Geografia	1	
	Občianska náuka	1	
Človek a príroda	Fyzika	2	
	Chémia	2	
	Biológia	1	
Človek a hodnoty	Etická výchova / náboženská výchova	1	
Človek a svet práce	Technika	1	Delí sa na skupiny.
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1	
	Výtvarná výchova	1	
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	Delí sa na skupiny.
Spolu		30	

Poznámky:

Žiaci sa delia na skupiny:

- na vyučovanie cudzích jazykov do počtu 17
- na vyučovanie techniky a informatiky do počtu 17 žiakov
- na vyučovanie telesnej výchovy na chlapcov a dievčatá do počtu 25 žiakov

Inovovaný školský vzdelávací program pre 8. ročník

Charakteristika výstupu žiakov 8.ročníka

Jedným z cieľov nižšieho sekundárneho vzdelávania je, aby žiaci získali záujem a potrebu zmysluplnej aktivity a tvorivosti, aby si osvojili základy spoločenskovedných a prírodovedných predmetov prostredníctvom vlastného bádania, tvorenia a dokázali výsledky svojej práce prezentovať pred inými žiakmi a pred verejnosťou.

Realizácia:

Počas školského roka budú žiaci pracovať na projekte zo zvoleného spoločenskovedného alebo prírodovedného predmetu, ktorý budú v závere školského roka prezentovať na ročníkovej konferencii.

Ciele 8. ročníka :

- a) vedieť sa vyjadrovať a tlmočiť svoje myšlienky, pocity a názory ústnou a písomnou formou, klásť otázky a dokázať správne odpovedať, správne používať rôzne jazykové štýly
- b) vytvoriť vlastný text na základe dodržiavania stanoveného žánru, slohového postupu, jazykového štýlu.
- c) analyzovať umelecký text po stylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.
- d) schopnosť experimentovať a nachádzať alternatívne riešenia
- e) napísať jednoduchý osobný list s opísaním aspektov všedného dňa, požiadať o jednoduché informácie, služby alebo ich poskytnúť, opísať minulé udalosti a svoje plány
- f) ovládať početové výkony s celými číslami, poznať geometrické útvary a vedieť vypočítavať ich povrch a objem, obvod a obsah kruhu, operácie s mocninami, Pytagorova veta, rovnice
- g) ovládať princípy interaktívnej aj neinteraktívnej komunikácie a efektívne využívať služby webu na získavanie informácií, algoritmické myslenie, práca s informáciami, bezpečnosť a riziká internetu
- h) vedieť pracovať s historickými faktami, udalosťami, javmi a procesmi, vedieť ich hodnotiť a posudzovať
- i) rozpoznať charakteristické znaky jednotlivých historických období
- j) používať a vedieť interpretovať mapy rôzneho druhu, poznať a charakterizovať Slovensko z hľadiska prírodných a socioekonomických a spoločenských pomerov, rozvíjať čítanie a interpretáciu obrázkov, fotografií, grafov, tabuliek, prierezov, schém a diagramov
- k) vnímať estetickú krásu krajiny prírodnej i kultúrnej, rozvíjať bádateľské schopnosti
- l) prvky zapísať pomocou značiek, vedieť zapísať názvy a vzorce chemických zlúčenín, vysvetliť chemické reakcie a rovnice, využiť získané poznatky v praxi
- m) poznať základné životné procesy organizmov, poznávať orgány rastlinnej a živočíšnej bunky, základy genetiky a dedičnosti a aj životné prostredie organizmov a človeka
- n) vedieť správne používať primeranú fyzikálnu terminológiu,
- o) použiť získané teoretické poznatky o svetle pri vysvetlení situácii z bežného života, rozoznať rozdiel medzi silou, prácou, výkonom a energiou
- p) zvoliť svoje vlastné, teda autentické riešenie a postupne formulovať svoj estetický (vkusový) i hodnotiaci názor.

Vychádzajúc z obsahu vzdelávania v inovovanom Štátnom vzdelávacom programe a v inovovanom Školskom vzdelávacom programe sme na dosiahnutie cieľov a získanie kľúčových kompetencií žiakov vybrali tieto okruhy učiva:

- ❖ Lúboštná poézia
- ❖ Slávnostný prejav, príhovor, úvaha
- ❖ Pripraviť interview
- ❖ Operácie s celými číslami
- ❖ Mocniny a ich použitie
- ❖ Objemy a povrchy telies
- ❖ Svetlo, energia, práca, sila
- ❖ Slovensko
- ❖ Dôležité životné situácie
- ❖ Vyjadrenie svojich pocitov, potrieb a postojov
- ❖ Základné životné procesy organizmov
- ❖ História 19. storočia v Európe
- ❖ Periodická sústava prvkov – prvky, zlúčeniny, chemické reakcie a rovnice
- ❖ Kolektívne loptové hry

Hodnotiace portfólio v 8. ročníku

Povinné práce v hodnotiacom portfóliu:

- štvrťročné písomné práce z matematiky, kontrolné práce po tematických celkoch, vstupné a výstupné previerky, rozcvičky, bleskovky
- 4 kontrolné diktáty podľa zamerania učebných osnov
- kontrolné slohové práce: slávnostný prejav, životopis
- ústna odpoveď v literatúre – 1-krát za polrok
- 2 zápisy v čitateľskom denníku
- testy na preverenie zvládnutia učiva po každom tematickom celku, bleskovky zo slovnej zásoby, prezentácie / slovenský jazyk, anglický jazyk, /
- 2 laboratórne práce z biológie
- ústne a písomné odpovede minimálne raz za polrok / dejepis, geografia, fyzika, chémia/
- vypracovať a odprezentovať projekt na zadanú tému v jednotlivých predmetoch
- preukázať zručnosť pri práci s mapou / geografia/
- 2 laboratórne práce z chémie raz za polrok
- po jednotlivých tematických celkoch napíšu žiaci písomnú prácu / chémia, fyzika, /
- krátke písomné práce / fyzika/
- testy pohybovej výkonnosti /TSV/

Voliteľné práce v hodnotiacom portfóliu:

- referáty, modely, aktuality / geografia, fyzika, občianska náuka/
- olympiády / slovenský jazyk, anglický jazyk, geografia, dejepis, biológia/
- projekty a prezentácie / všetky predmety//
- účasť v súťaži Hviezdoslavov Kubín, Šaliensky Matko
- prezentácie, referáty o spisovateľoch
- vlastná tvorba – uverejnenie v školskom časopise Círn
- návštevy knižnice, príspevky do časopisu
- rozhlasové relácie

Inovované učebné osnovy ISCED pre 8. ročník

Učebné osnovy ISCED 2 tvoria vlastný didaktický program vzdelávania. Je rozpracovaný pre jednotlivé vyučovacie predmety 8. ročníka Základnej školy Jaroslava Simana, Októbrová 16, Valaská. Vychádzajú z inovovaného štátneho vzdelávacieho programu a reflektujú profil absolventa a zameranie našej školy.

Učebné osnovy pre každý predmet majú nasledovnú štruktúru:

1. Charakteristika vyučovacieho predmetu
2. Ciele vyučovacieho predmetu
3. Obsah vyučovacieho predmetu
4. Kľúčové kompetencie
5. Prierezové témy
6. Stratégie
7. Učebné zdroje
8. Hodnotenie predmetu

UČEBNÉ OSNOVY ISCED 2

Vzdelávacia oblasť: JAZYK A KOMUNIKÁCIA

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

Ročník: ôsmy

Časový rozsah výučby: 5 hodín /týždeň (165 hodín/rok)

SLOVENSKÝ JAZYK A SLOH

1. Charakteristika predmetu

Jazyková časť predmetu sa zaoberá problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Jazyk je vnímaný ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka.

Dobré zvládnutie jazykového učiva a najmä komunikačných a kognitívnych kompetencií (spôsobilostí) považujeme za východisko kvalitnejších výsledkov celého školského systému a následnej schopnosti žiakov uplatniť sa na trhu práce a v súkromnom živote.

Vo vyučovaní jazyka sa do popredia dostane analýza a interpretácia textov/prejavov a tvorba vlastných textov/prejavov, ktoré budú adekvátne konkrétnej komunikačnej situácii.

Analýza a interpretácia jazykových prejavov poskytne žiakom priestor na sebauvedomenie. Dá šancu objaviť a následne prejať pozitívny vzťah k sebe a iným, nadobudnúť primeranú sebadôveru, schopnosť dokázať hodnotiť svoje prednosti i nedostatky, umožní dokázať vyjadrovať svoje pocity a hodnotiť svoj vlastný citový stav, dokázať hodnotiť svoje správanie a jeho dôsledky.

Cieľom je, aby si žiaci uvedomovali jazykovú a kultúrnu pestrosť v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí. Cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru by mali dospieť k chápaniu odlišností, tolerancii a orientácii v multikultúrnom prostredí.

2. Ciele predmetu

Viesť žiakov k spoznávaniu jazyka ako vnútorne štruktúrovaného a uceleného systému. Viesť ich k poznaniu bohatosti jazykových prostriedkov na jednotlivých rovinách jazykového systému, k odhaľovaniu vzťahov významu a formy a vzťahov medzi jednotlivými rovinami jazykového systému. Zameriavať sa na funkčné využitie jazykových a mimojazykových prostriedkov písaných a ústnych prejavov. To napomáha žiakovi chápať zložitosť a vzájomnú súvislosť javov okolitého sveta, orientovať sa vo svete, prijímať nové informácie a odovzdávať vlastné poznatky a skúsenosti, formovať si svoje postoje k svetu a životu, spoznávať zákonitosti súčasného života, pochopiť históriu a inšpirovať sa do budúcnosti.

Rozvíjať komunikačné schopnosti a návyky žiakov, aby získali kvalitnú jazykovú kompetenciu, t. j. schopnosť primerane reagovať v rozličných jazykových situáciách.

Tento cieľ je determinovaný získaním správnych ortografických a ortoepických návykov a zručností, ale aj zručností v štylizácii príslušnej vety či textu.

Pestovať v žiakoch lásku k materinskému jazyku a vedomie jazykovej príslušnosti k istému etniku, pocit jazykovej príbuznosti a spolupatričnosti s inými etnikami. Prostredníctvom ovládania normy spisovného jazyka viesť žiakov k zvyšovaniu jazykovej kultúry ich verbálnych prejavov, ústnych i písaných.

Prostredníctvom jazyka viesť žiakov k spoznávaniu histórie vlastného národa a vážiť si ľudí, ktorí sa zaslúžili o rozvoj a poznanie slovenského jazyka.

Prehľbovať estetické cítenie žiakov a tak im umožniť vnímať a precítiť krásu umeleckého slova či diela.

Rozvíjať etické cítenie žiakov založené na empatii a asertivite, viesť ich k prosociálnemu správaniu, aby si dokázali uvedomiť podstatu a význam ľudských hodnôt.

3. Obsah vzdelávania učebného predmetu

3.1. Slovenský jazyk

Slovenský jazyk na 2. stupni zahŕňa jazykovú zložku a slohovú zložku.

Vyučovaciemu predmetu bola ponechaná hodinová dotácia i rozsah vzdelávacieho štandardu v takej forme, ako je uvedené v iŠVP.

Odkaz na vzdelávaci štandard iŠVP: : <https://www.minedu.sk/data/att/7515.pdf>

<i>Tematický celok</i>	<i>Výkonový štandard Žiak vie/dokáže</i>	<i>Obsahový štandard</i>
OPAKOVANIE UČIVA zo 7. ročníka	• prezentovať vedomosti o slovnej zásobe, tvorení slov • ovládať pravopis a vedomosti o umeleckom opise • ovládať pravopis, slovné druhy, slovesá, spojky, číslovky, príd. mená, zámen • nájsť vo vete podmet, prísudok, predmet a príslovkové určenie • overiť si vedomosti prostredníctvom testu v učebnici • precvičiť komunikačné zručnosti, diskutovať na zvolenú tému, ovládať typické znaky diskusie, vedieť ich využiť, napísať diskusný príspevok a prezentovať ho	slávnostný príhovor , slovná zásoba, delenie slovnej zásoby, tvorenie slov čítanie s porozumením, umelecký opis, pravopis podstatných a prídavných mien, osobné popis pracovnej činnosti, slovesá, pravopis čísloviek, prídavných mien a zámen, dopĺňanie spojok do viet, tvorba názvov fotografií s využitím predložiek, príprava školského projektu zameraného na fotografovanie komunikačný zámer textu, prísudzovací sklad, dvojčlenné a jednočlenné vety, viacnásobný vetný člen
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA A PRAVOPIS	• samostatne, formou tichého čítania skontrolovať svoj text s cieľom identifikovať jednotlivé chyby a následne ich opraviť, pričom pri oprave svojho textu aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu.	Pravopis
VÝZNAMOVÁ ROVINA JAZYKA /Lexikológia/	• definovať pojmy, vie zatriediť slová do jednotlivých vrstiev slovnej zásoby.	Slovná zásoba
	• rozlíšiť vecný a gramatický význam slova, vie si ich overiť v slovníkoch.	Vecný a gramatický význam slova
	• vyhľadať, rozlíšiť a určiť význam v texte: nepriame pomenovania, metafora, metonymie, personifikácie, vedieť ich tvoriť.	Priame a nepriame pomenovania prirovnanie, metafora, zosobnenie (personifikácia), metonymia , rozdiel medzi metaforou a metonymiou
	• poznať jednoslovné a viacslovné pomenovania, združené pomenovania, vedieť ich rozpoznať v bežnej reči,	Združené pomenovania Jednoslovné a viacslovné pomenovania

	rozoznať príslovia, porekadlá, prirovnania, pranostiky, okrídlené výrazy a iné frazeologizmy. Poznať frazeologické slovníky, pracovať s nimi (vyhľadať heslo, interpretovať ho), uviesť príklad	Frazeologizmy príslovia, porekadlá, prirovnania, pranostiky, iné frazeologizmy, význam frazeologizmov, práca s Malým frazeologickým slovníkom využívanie frazeologizmov v bežnej a umeleckej reči
	- vysvetliť pojmy slovotvorného procesu, vyhľadať odvodené slová v danom texte, členiť slová na slabiky a určiť predponu a príponu v slove v rámci daného textu. - odvodiť slovo podľa zadania.	Tvorenie slov odvodzovaním → predpona → prípona → slovotvorný základ → základové slovo → odvodené slovo
	identifikovať skratky a vysvetliť ich funkciu v texte.	Tvorenie pomenovaní skracovaním slov
TVAROVÁ ROVINA JAZYKA	- vysvetliť funkciu ohybných slovných druhov a gramatických kategórií v texte. - určiť pri podstatnom mene rod, číslo, pád, skloňovať podstatné meno podľa vzoru, aplikovať svoje vedomosti o skloňovaní podstatných mien vo vlastnom texte.	Podstatné mená → plnovýznamovosť, ohybnosť → konkrétne a abstraktné pod. mená → pravopis veľkých a malých písmen → gramatické kategórie → skloňovacie vzory
	identifikovať v texte neživotné podstatné mená mužského rodu zakončené na -r, -l, použiť ich v správnom tvare a vysvetliť ich pravopis. , poznať vypadávanie samohlásky -e pri skloňovaní	Skloňovanie podstatných mien cudzieho pôvodu, mužského rodu zak. na -r, -l
	- identifikovať v texte nesklonné cudzie podstatné mená, vysvetliť ich význam a overiť si ho v jazykovedných príručkách. - poznať ohybnosť a neohybnosť slova <i>pani</i>, vedieť tvary slova <i>pani</i>	Cudzie nesklonné podstatné mená Skloňovanie a prípady nesklonnosti slova <i>pani</i>
	identifikovať v texte zvieracie podstatné mená mužského rodu, použiť ich v správnom tvare a vysvetliť ich pravopis	Podstatné mená mužského rodu: zvieracie skloňovanie v singulári (vzor <i>chlap</i>) a v pluráli (vzor <i>dub</i> a vzor <i>stroj</i>), skloňovanie podstatných mien <i>pes</i> , <i>vlk</i> a <i>vták</i>
	- identifikovať akostné, vzťahové a privlastňovacie prídavné mená. - správne použiť akostné prídavné mená vo svojom texte a správne ich vystupňovať	Opakovanie prídavných mien Gramatické kategórie Rozdelenie prídavných mien. Stupňovanie prídavných mien
	- rozlišovať mätko a tvrdo zakončené prídavné mená, - vyskloňovať konkrétne prídavné meno podľa vzoru, - správne napísať privlastňovacie prídavné mená odvodené od vlastných podstatných mien, - vyhľadať v slovách skloňujúcich sa podľa vzoru „pávi“ výnimku z pravidla o rytmickom krátení, - aplikovať svoje vedomosti o skloňovaní vo vlastnom texte, - použiť prídavné mena pri jednoduchom opise.	Opakovanie skloňovania prídavných mien

- rozpoznať druhy zámen, vie ich správne skloňovať, ich tvary vie použiť vo vlastnom texte, - skloňovať zámená, - poznať podstatu základného tvaru zámen - vedieť ho utvoriť.	Osobné zámená (základné a prívlastňovacie) krátke a dlhé tvary zámen, neohybnosť zámen <i>jeho, jej, ich</i>
identifikovať v texte opytovacie zámená, určiť ich gramatické kategórie a vysvetliť ich funkciu v texte	Opytovacie zámená -ch podstata a funkcia, opytovacie zámená <i>kde? kam? aký? ktorý?</i> , skloňovanie opytovacieho zámena <i>či? či? či? či?</i> podľa vzoru cudzí
identifikovať v texte a ukazovacie zámená, určiť ich gramatické kategórie a vysvetliť ich funkciu v texte	Ukazovacie zámená ich podstata a funkcia, ukazovacie zámená <i>tu, sem, tam, odtiaľ, taký, toľký</i> , pravopis ukazovacích zámen <i>taký, toľký</i>
- rozoznať základné, radové a násobné číslovky, roztriediť ich, - aplikovať vedomosti o skloňovaní základných a radových čísloviek v texte a dodržiava ich pravopis, - ovládať písanie interpunkčných znamienok pri radových číslovkách napísaných číslicou,	Číslovky základné, radové a násobné číslovky, pravopis, nesklonnosť u násobných čísloviek
- vysvetliť podstatu slovesa a jeho funkcie v texte, - chápať dôležitosť (funkciu) sloves v rozprávaní, - správne časovať sloveso podľa konkrétnych gramatických kategórií, - posúdiť správnosť použitia slovesných časov v texte vzhľadom na časovú postupnosť.	Slovesá zvrátne a nezvrátne plnovýznamové a neplnovýznamové slovesá tvary slovesa byť, Gramatické kategórie – osoba, číslo, čas a časovanie sloves
charakterizovať gramatickú kategóriu, vie určiť vid slovesa a tvoriť tvary.	Gramatická kategória – vid - dokonavý - nedokonavý
- priradiť príslovku k jednotlivému druhu, - stupňovať príslovky utvorené od akostných prídavných mien	Príslovky - delenie - stupňovanie - tvorenie z akostných prídavných mien - dvojice: <i>predložka + podstatné meno – príslovka</i> (do kopy – dokopy...), príslovky <i>von a vonku</i>
- správne používať predložky. - určovať predložky v slovných spojeniach a v texte. - určiť väzbu predložiek s daným pádom, správne ich používať a odlíšiť od prísloviek.	Predložky väzba s pádom vokalizácia predložiek
- členiť spojky na priradovacie a podradovacie. - písať čiarky pred spojkami.	Spojky písanie čiarky, ak je spojka a súčasťou výrazov <i>a tak, a preto</i>
vyhľadať častice v texte	Častice podstata a funkcia tvorenie, vyhľadávanie a vkladanie častíc do textov
deliť citoslovcia, vyhľadať a použiť ich v texte s ohľadom na komunikačnú situáciu.	Citoslovcia

SKLADBA	• poznať funkciu skladov vo vete, vytvoriť príklady, určiť, či je vetný člen holý, rozvitý a viacnásobný.	Sklady
	• v texte vyhľadať základné vetné členy, pomenovať ich a určiť akým slovným druhom sú vyjadrené, určiť vo vete hlavné/základné a vedľajšie vetné členy a chápe využitie jednočlennej a dvojčlennej vety v umeleckom i vecnom texte	Základné vetné členy
	• identifikovať podmet v texte, poznať jeho funkciu, určiť, či je vyjadrený a nevyjadrený, holý a rozvitý.	Podmet - nevyjadrený - holý - rozvitý - viacnásobný
	• definovať a identifikovať prísudok vo vete, použiť vyjadrenie prísudku dvoma spôsobmi.	Prísudok - slovesný - menný - holý - rozvitý - viacnásobný
	• rozlíšiť jednočlennú a dvojčlennú vetu. Poznať vetný základ vyjadrený slovesom, podstatným menom a citoslovcom, tvoriť jednočlennú vetu.	Dvojčlenné a jednočlenné vety vetný základ
	• identifikovať predmet v texte, poznať jeho funkciu, určiť, či je holý, rozvitý a viacnásobný, určiť pád predmetu.	Rozvíjacie vetné členy Predmet
	• identifikovať príslovkové určenie v texte, poznať jeho funkciu, určiť.	Príslovkové určenie
	• identifikovať prívlastok v texte, poznať jeho funkciu, určiť, či spôsob, akým je vyjadrený.	Prívlastok
	• identifikovať prívlastok v texte, poznať jeho funkciu.	Prístavok podstata prístavku, jeho postavenie za podstatným menom, na ktoré sa vzťahuje, vydeľovanie prístavku vo vete: čiarkami, pauzami a melódiou, vyhľadávanie prístavkov, tvorenie prístavkov
	• čítať text s porozumením, rozpoznať jednoduchú vetu a jednoduché súvetie • -ovládať základné pravidlá o písaní čiarky v jednoduchej vete a v jednoduchom súvetí, • -ovládať členenie viet podľa členitosti a zloženia.	Jednoduchá veta a jednoduché súvetie podstata jednoduchej vety (jeden prísudzovací sklad alebo jeden vetný základ) a jednoduchého súvetia (dva prísudzovacie sklady alebo dva vetné základy), spájanie dvoch jednoduchých viet do súvetia, základné pravidlá o písaní čiarky pred spojkami v jednoduchom súvetí,

3.2. Sloh

<i>Tematický celok</i>	<i>Výkonový štandard Žiak vie</i>	<i>Obsahový štandard</i>
Rozprávací a opisný slohový postup	rozlíšiť umelecký text od vecného	umelecký a vecný text

	• na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových postupoch. • na základe analýzy stanovenej komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner. • po krátkej príprave samostatne vytvoriť text, ktorý bude v súlade so stanoveným slohovým postupom.	slohové postupy: - informačný, - rozprávací, - opisný, - výkladový
Výkladový slohový postup	• usporiadať informácie podľa dôležitosti vo vecnom texte. • zo súvislého vecného textu napísať poznámky a konspekt.	Poznámky, konspekt
	• identifikovať neznáme slová v texte a s pomocou učiteľa vyhľadať ich význam v jazykovedných príručkách. - napísať výťah vecného textu.	Výťah
Informačný slohový postup/ 1.školská písomná práca	• vyplniť formulár prihlášky, online prihlášky	Prihláška
	• rozlíšiť jednoslovné a viacslovné pomenovania, združené pomenovania, vedieť ich rozpoznať v bežnej reči, v bežnom živote – zdravotníctvo, doprava, vedieť uviesť príklady, vytvoriť správu a pozvánku	Správa a pozvánka
	• poznať znaky informačného slohového postupu, vie využiť jazykové prostriedky využívané v životopise • vie vytvoriť úradný a štruktúrovaný životopis	Životopis – úradný, štruktúrovaný
	• samostatne pohoťovo sformulovať základné myšlienky na zvolenú tému a vysloviť ich výstižne, zrozumiteľne a plynulo. • vytvoriť slávnostný prejav a preveriť stylistické a jazykové schopnosti	Príhovor podstata, kompozícia a cieľ slávnostného prejavu, tvorba slávnostného prejavu na oslavu jubilea rodičov, príbuzných, známych podľa osnovy
2. školská písomná práca	• nahlas a plynulo prečítať svoj text, pričom správne artikuluje, intonuje, prispôsobuje tempo svojho prejavu poslucháčom. • vhodne vo vlastnom prejave využiť jazykové a tematické prostriedky komunikácie z literárnych textov, médií, internetu (napr. zaujímavé myšlienky, citáty) • využiť doterajšie vedomosti a zručnosti v písaní prejavu – kompozíciu . • pripravia si koncept do cvičného zošita	Slávnostný prejav
Rétorika	• chápať formálnu stránku textu a po príprave a s pomocou učiteľa ju dokáže vyjadriť hlasovými prostriedkami.	Melódia, dôraz, prízvuk, sila hlasu - artikulácia - gestikulácia, mimika, - postoj

	• správne intonovať všetky druhy viet a uplatňovať správny slovný a vetný prízvuk. • pri čítaní dodržiavať správne dýchanie. • - pri čítaní uplatňuje primeranú silu hlasu a dodržiava správnu melódiu	
Bariérový a bezbariérový rozhovor	• jednoduchým spôsobom, veľmi stručne vyjadriť svoj vlastný názor na určitú tému. • na základe subjektívneho hodnotenia(subjektívnych dôvodov) sa usiluje obhájiť vlastný názor. • jednoduchými vetami vyjadriť svoj nesúhlas s obsahom komunikácie	odosielateľ prijímateľ komunikačná situácia
	• pohotovo a bez prípravy začať a ukončiť komunikáciu a vie pritom použiť správne prostriedky	efektívna komunikácia
	• na obhajobu vlastného názoru sformulovať objektívne aj subjektívne argumenty primeranej komunikácii (vie presvedčivo argumentovať)	asertívna komunikácia
	• samostatne zvoliť alebo sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii. • samostatne pohotovo sformulovať základné myšlienky na zvolenú tému a vysloviť ich výstižne, zrozumiteľne a plynulo. • napísať diskusný príspevok a prezentovať ho	debata <i>diskusia</i> , vedenie postoje (roly) v komunikácii – <i>moderátor, pomocník, manažér, provokatér, sprostredkovateľ, expert</i> , príprava na diskusiu, napísanie diskusného príspevku , zhrnutie – typické znaky debaty a diskusie, spoločné a rozdielne znaky

4. Kľúčové kompetencie - jazyková zložka

Poznávacie a rečové kompetencie

Verejná prezentácia textu, verejný prejav

Pri ústnom prejave dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu, spisovnú výslovnosť a správne uplatňovať suprasegmentálne javy.

1. Pri ústnom prejave primerane uplatňovať paralingválne javy.
2. Reprodukovať umelecký aj vecný text.

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti

1. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
2. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
3. Na základe indukcie a zovšeobecnenia odvodiť charakteristiky nových javov.
4. Usporiadať známe javy do tried a systémov.
5. Aplikovať jazykovedné vedomosti na vecné a umelecké texty.
6. Pri písanom prejave aplikovať pravopisnú normu.

Analytické a syntetické zručnosti

1. Uskutočniť jazykovú analýzu textu a vytvárať jazykový systém.

2. Odlíšiť medzi sebou umelecký a vecný text.
3. Odlíšiť medzi sebou texty z hľadiska jazykového štýlu, slohových postupov a žánrov.

Tvorivé zručnosti

1. Vytvoriť vlastný text na základe dodržiavania stanoveného žánru, slohového postupu, jazykového štýlu.
2. Ústne prezentovať vlastný text.
3. Napísať krátky príbeh.
4. Dokončiť rozprávanie alebo neukončené prozaické dielo.
5. Zdramatizovať kratší prozaický alebo básnický text.

Informačné zručnosti

1. Používať jazykové príručky a slovníky, korigovať podľa nich vlastné texty.
2. Vyhľadávať, spracúvať a používať informácie z literárnych prameňov a internetu.

Komunikačné zručnosti

1. Adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu.
2. Vyjadrovať sa neverbálne a chápať neverbálnu komunikáciu.
3. Verejne prezentovať a obhájiť vlastný názor.

5. Prierezové témy

Environmentálna výchova – zvieracie podstatné mená, vzťah k zvieratám, k prírode, potreba ochrany prírody, využitie literárnych textov, znečisťovanie životného prostredia, umelecký opis, diskusia a debata – Budúcnosť plastov, Náš mobilný svet prestáva byť mobilný – akostné, vzťahové a privlastňovacie prídavné mená, Energie – ropa a jej využitie – obohacovanie sl. zásoby, tvorenie slov, O mieste, kde vládnu živočíchy /UNESCO – príslovkové určenie, Poprechádzajme sa po neobyčajných miestach na Zemi – prístavok, Opytovacie zámená – Načo sú zebraw pruhy, Antoine de Saint-Exupéry: Malý princ, W. Kotzwinkle: E.T. Mimoszemšťan, Matej Bel: Zvolenská stolica

Mediálna výchova – práca s knihami, s internetom, časopismi, diskusia o filmoch a filmových hrdinoch – Naše vzory, Akou rečou hovorí reklama – opakovanie podstatných mien, význam reklamy/klady aj zápory/ v našom živote, práca s informáciami - Od slovných druhov k tvorivosti, jednoduchá veta a jednoduché súvetie, triedenie informácií z literatúry, z textu, z médií, obal CD

Multikultúrna výchova – preberanie slov cudzieho pôvodu, cudzie nesklonné podstatné mená, neživotné pod. mená muž. rodu zakončené na -r a -l, Číslovky – Za jednorazové obaly platíme dva razy, Vývoj písma, knižnica – príslovky, Po stopách cestovateľa – podmet a prísudok, svetová literatúra, správanie sa k skupinám v našej spoločnosti, život v európskych štátoch, postoje k iným skupinám a národom, Alexander S. Puškin: Slávik a ruža, Douglas Adams: Stopárov sprievodca galaxiou, Joe Alex: Čierne koráby, Jana Skladaná: Slová z hlbín dávnych vekov

Ochrana života a zdravia – Plasty v našom živote, Triedenie odpadu, Hod' starosti za hlavu a vyhod' si z kopýtka – predložky, Čokoláda na lekárske predpis – častice, Aká je budúcnosť plastov, život na dedine a v meste, Pre víťazstvo hypermarketov – prívlastok, potreba oddychu a relaxácie v našom živote, využitie literárnych textov – Pavol Országh Hviezdoslav: Pozdrav, Margita Figuli: Tri gaštanové kone, A. Douglas: Stopárov sprievodca galaxiou, František Gel: Premožiteľ neviditeľných dravcov

Osobnostný a sociálny rozvoj – slávnostný príhovor – naučiť žiaka vystupovať na verejnosti pred publikom, rozširovanie slovnej zásoby – priame a nepriame pomenovania, čítanie s porozumením, rozvoj čitateľskej gramotnosti, nácvik asertívnej a efektívnej komunikácie, komunikačných zručností, rozvoj kreativity, praktické písomnosti, ľudová slovesnosť, ľudská poézia, formovanie pozitívneho myslenia, Ľ. Štúr: Rozlúčenie, A. Sládkovič: Marína, J. Kráľ: Moja pieseň, Exupéry: Malý princ, Figuli: Tri gaštanové kone, Kotzwinkle: E. T. Mimoszemšťan, Townsendová: Tajný denník, Rennison: Denníky G. Nicolsonovej, význam rodiny v živote človeka – Modlitba, Modlitba Pána, K anjelovi strážcovi, Milan Rúfus: Rozhovor v parku so strážnym

anjelom, Modlitba za starkú, prezentácia projektu Fotografovanie: naša škola alebo iné, prezentácia o niektorej zo slovenských pamiatok zapísaných do zoznamu UNESCO, prezentácia svojho diela pred spolužiakmi, prezentácie o spisovateľoch, dielach

6. Stratégie

Vyučovanie slovenského jazyka v základnej škole z **psycholingvistického hľadiska** stavia na tvorivosti a detskej hre, na tvorení vlastného textu (hra s jazykom)

Zo **sociolingvistického hľadiska** sa vyučovanie slovenského jazyka orientuje na najčastejšie a veku primerané komunikačné situácie, ktoré sú ilustrované napr. na príkladoch textov v učebniciach, na videozáznamoch, precvičované formou dramatizácie textov či simulovania rozličných situácií.

Zo **systémového hľadiska** sa jednotlivé jazykové javy nepreberajú izolovane, ale vždy v súvislosti s inými jazykovými javmi, pričom sa berie do úvahy hierarchia jednotiek jazykového systému a jeho jednotlivých rovín. Rozlišuje sa centrum a periféria jazykových javov. Skúma sa forma a obsah jazykových jednotiek, gramatických kategórií, popri synchronii sa v odôvodnených prípadoch upozorňuje aj na diachroniu jazykových javov. Dôraz sa pritom kladie na tie jazykové roviny, ktoré majú vyústenie v texte, t. j. na lexikálnu a syntaktickú rovinu. Posilňuje sa vyučovanie rečových prejavov, od reprodukcie textov sa postupne prechádza k tvorbe vlastných textov. Precvičuje sa ústna podoba rôzne uplatňovaná v jednotlivých štýloch či žánroch.

V oblasti štylistického uplatnenia jazykových prostriedkov sa prechádza na **spojenie jazykovej slohovej zložky** vyučovania slovenského jazyka do jedného celku. Od holého osvojovania si vedomostí o jazykových javoch sa tak prechádza k nácviku uplatnenia preberaného jazykového javu v praktickej komunikácii. Žiaci získavajú základné poznatky o súčinnosti slohových postupov a slohových útvarov. Pozornosť sa zameriava aj na štýly.

V oblasti jazykovej kultúry sa postupne prechádza od osvojovania si **zvukovej a pravopisnej normy k základom lexikálnej, morfologickej a syntaktickej normy a poznatkov z dejín jazyka a jazykovedy**. Vyučovací proces vyúsťuje do získavania poznatkov o primeranom štylistickom využívaní jednotlivých jazykových prostriedkov. Dôležitou zásadou vyučovania slovenského jazyka je, že sa nemá vyučovať metatext, ale text patriaci k rozličným štýlom, s uplatnením rozličných slohových postupov i jazykových i mimojazykových prostriedkov (čiže učivo má byť viazané na isté komunikačné situácie). Pri práci z textom sa žiaci k poznatkom o jednotlivých jazykových javov a o jazykovom systéme ako celku dopracúvajú metódou postupných krokov. Učiteľ ich vedie tak, aby sami vyčlenili z textu skúmaný jav, odhalili jeho podstatné znaky, našli súvislosti s inými jazykovými javmi, zaradili jazykový jav do jazykového systému. Ďalším krokom je tvorenie vlastného textu z analyzovaným javom, čím sa žiaci učia prakticky komunikovať a používať preberané jazykové javy. Až potom nasledujú cvičenia na zmechanizovanie hľadania a používania preberaného javu v texte, na určovanie jeho základných charakteristík. Záver tvorí zhrňujúce poučenie o preberanom jave, o jeho začlenení do širšej skupiny jazykových javov formou prehľadných tabuliek, grafov a pod.

Pri poučkách (definíciách, charakteristikách) nejde o doslovné memorovanie, ale o pochopenie podstaty, vysvetlenie a aplikáciu

Pri osvojovaní si jednotlivých jazykových javov a v ich bohatosti a vnútornej diferencovanosti sa uplatňuje indukčná metóda, jednotlivé varianty sa učia vždy na pozadí invariantu.

Precvičovanie jazykovo-štylistických osobitostí sa odporúča uskutočňovať v rozsahu žánrového vymedzenia v literatúre v danom ročníku.

Vyučovanie slovenského jazyka je založené na **komunikatívno-poznávacom princípe**, ktorý spočíva vo vyhľadávaní jednotlivých jazykových javov v rôznych typoch textov, v následnom usúvzťažnení, triedení a systematizovaní analyzovaných javov, ktoré vedie k istému zovšeobecnému poznatku o danom jave. Poučenie o preberanom jave a jeho začlenení do širšej skupiny javov sa môže robiť formou prehľadných tabuliek, grafov a pod. pri poučkách (definíciách, charakteristikách) nejde o doslovné memorovanie, ale o chápanie podstaty, vysvetlenie a aplikáciu.

Dôležité je precvičovanie poznaného jazykového javu ktoré vyúsťuje do jazykovej praxe, čiže žiaci sa učia využívať poznaný a precvičený jazykový jav pri tvorení prvých vlastných textov.

Vo vyučovaní sa uplatňuje princíp špirálovitosti a postupnosti, to znamená, že o preberaných jazykových javoch sa postupne pridávajú ďalšie poznatky, ktoré sa rozširujú do hĺbky.

Metódy

Učiteľ využíva rozličné vyučovacie metódy (**napr. heuristickú , analyticko- syntetickú atď.**) a rozmanité formy práce. Ich výber a použitie závisí od konkrétnych podmienok pri rešpektovaní zásady primeranosti veku.

Významné miesto má **samostatná práca žiakov** s dôrazom na diferencovanosť úloh a individuálny prístup učiteľa k žiakom. Ďalej je to **práca v dvojiciach či skupinách**, ktorá má byť účelná a má sa využívať funkčne. Je potrebné rozvíjať invenciu žiakov a využívať ich hravosť prostredníctvom **didaktických hier**. Dôsledne sa uplatňuje zásada názornosti, pričom sa okrem textu v učebnici či v pracovnom zošite, živého príkladu učiteľa , názorných pomôcok a jazykových príručiek využívajú akusticko- auditívne pomôcky a opticko- akustický kanál (televízia, video). Učiteľ využíva rozličné typy úloh a cvičení, motivuje žiakov v práci.

Všeobecno-didaktické metódy:

- informačno-receptívna – úvod do nových tematických celkov (fakty, názvy, termíny, postupy...)
- reproduktívna metóda – zručnosti a návyky (aplikovanie pojmov, vzťahov, zákonov, teórií...)
- problémový výklad
- heuristická metóda
- výskumná metóda

Konkretizácia

- didaktická hra
- samostatná práca
- inscenačná metóda
- metóda práce žiakov s učebnicou a knihou
- metóda výkladu
- metóda demonštrovania a pozorovania
- metóda riešenia úloh
- sokratovská metóda
- prípadová štúdia

7. Učebné zdroje

Literatúra:

- učebnica – Slovenský jazyk pre 8. ročník
 - zbierky k učebnici, jazykové príručky, jazykovedné časopisy, encyklopédie, slovníky
- KAČALA, J. a kol: *Krátky slovník slovenského jazyka*. Bratislava. Veda 1989.
- KRÁL, A.: *Pravidlá slovenskej výslovnosti*. Slovenské pedagogické nakladateľstvo 1996.
- ŠALING, S., IVANOVÁ-ŠALINGOVÁ, M. a kol.: *Veľký slovník cudzích slov*. Bratislava, 2006.
- Kolektív autorov: *Slovník cudzích slov*. Bratislava. Slovenské pedagogické nakladateľstvo 2005.
- PISÁRČIKOVÁ, M. – MICHALUŠ, Š.: *Malý synonymický slovník*. Bratislava. Slovenské pedagogické nakladateľstvo 1990.
- SMIEŠKOVÁ, E.: *Malý frazeologický slovník*. Bratislava. Slovenské pedagogické nakladateľstvo 1989.
- NAVRÁTIL, L. – ŠIMURKA, J.: *Pravopis. Praktická príručka slovenského pravopisu*. Nitra. Enigma 2002.
- WEIDLEROVÁ, A. – WEIDLER, E.: *Sloh na dlani*. Bratislava. Príroda 2003.

Didaktická technika

- interaktívna tabuľa, CD-prehrávač, edukačné CD, prezentácie
- internet (www.wikipedia.sk, www.books.sk, www.slovník.juls.savba.sk, www.osobnosti.sk, www.litcentrum.sk, www.slovincina.vselico.com)

8. Hodnotenie predmetu

Žiaci sú hodnotení a klasifikovaní v súlade s Metodickým pokynom č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR platnosťou od 1.5.2011. Žiak je z predmetu skúšaný ústne, písomne /každý tématický celok / v polročnom hodnotiacom období. Hodnotenie v predmete SJL sa vykonáva klasifikáciou.

Hodnotenie zahŕňa kvalitu vedomostí a zručností, ktorú žiak dosiahol na konci hodnotiaceho obdobia, pričom sa prihliada na systematickosť práce počas celého obdobia. Stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru klasifikácie za príslušné obdobie.

LITERÁRNA VÝCHOVA

1. Charakteristika predmetu

V literárnej časti predmetu sa žiak prostredníctvom literárnych ukážok zoznamuje s literatúrou všeobecne, konkrétne s literárnymi druhmi, literárnymi žánrami, kompozíciou literárnych diel, stylistikou literárneho textu, s metrikou, získava informácie o autoroch.

Primárnym v **literárnej výchove** sa stáva rozvoj schopností žiaka poznávať svet a zmocňovať sa ho esteticko-umeleckými prostriedkami a úsilie odstrániť z vedomia žiaka presvedčenie o jedinečnosti a nenahraditeľnosti kognitívneho prístupu k svetu a smerovanie k pochopeniu špecifik, ktoré v poznávacom procese predstavuje estetické osvojovanie reality.

2. Ciele predmetu

Obsahové osnovanie predmetu smeruje k rozvíjaniu čitateľských kompetencií, resp. súboru vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem (receptiu) umeleckého textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu, interpretáciu a hodnotenie. Najdôležitejším prvkom v tejto koncepcii literárnej výchovy je sústredenie dôrazu na čítanie ako všestranné osvojovanie umeleckého textu.

Cieľom sa stáva rozvoj čitateľských schopností, ktoré ďaleko presahujú aspekt technického zvládnutia čítaného textu a smerujú k prijatiu jeho obsahu. Koncepcia vyučovania literatúry vychádza predovšetkým zo zážitku, vytvorenia si pozitívneho vzťahu k literatúre.

Učivo je koncipované tak, aby sa sústavne rozvíjali čitateľské a interpretačné zručnosti žiakov. Učiteľ nepredkladá žiakom hotové poznatky, ale vytvára mu podmienky a pripravuje podnety, aby sa vedomostí zmocňoval sám.

3. Obsah predmetu

Vyučovaciemu predmetu bola ponechaná hodinová dotácia i rozsah vzdelávacieho štandardu v takej forme, ako je uvedené v iŠVP.

Odkaz na vzdelávací štandard iŠVP: <https://www.minedu.sk/data/att/7515.pdf>

Tematické celky	Výkonový štandard Žiak vie/dokáže	Obsahový štandard (pojmy)
OPAKOVANIE UČIVA 7. ročníka	Žiak má prehľad z učiva 7. ročníka, ovláda vzdelávacie štandardy 7. ročníka z literatúry, vie vyjadriť	anekdota, epická báseň, populárna pieseň, dobrodružná lit., western, robinsonáda, fantasy literatúra, detektívna lit., dievč. román, poviedka,

	svoj názor na literatúru, vie reprodukovať, tvoriť, komunikovať, pracovať s interaktívnymi cvičeniami, tvoriť prezentácie. Žiak dokáže verbalizovať vlastný čitateľský zážitok. Žiak vie pri hlasnom čítaní správne artikulovať a dodržiavať spisovnú výslovnosť.	novela, film, rozhl. hra
I. UMELECKÁ LITERATÚRA V POÉZII 1. Lyrická poézia 1.1. <i>Lúbostná poézia</i> 1.2. <i>Prírodná poézia</i> 1.3. <i>Modlitba</i> 2. Epická poézia	- Žiak vie vyjadriť vlastný názor na literárny text - vytvoriť a vysvetliť definíciu pojmu poézia - vytvoriť a vysvetliť definíciu jednotlivých druhov lyriky - zaradiť lyrický text k prírodnej, alebo lúbostnej lyrike - v texte lyrickej básne určiť metonymiu, básnickú otázku a iné umelecké prostriedky - sformulovať hlavnú myšlienku lyrickej básne - porovnať lyrickú báseň s textom ľudovej alebo populárnej piesne a určiť ich spoločné znaky - vytvoriť a vysvetliť definíciu pojmu modlitba ako výrazovú formu náboženskej viery - vysvetliť vonkajšiu kompozíciu modlitby - pôvod a porovnanie kresťanskej modlitby s iným lyrickým textom - napísať text formou modlitby, ktorý má charakter zamyslenia sa nad otázkami života - vytvoriť a vysvetliť definíciu sylabického verša - porovnať sylabický verš v autorskej poézii s veršom ľudovej piesne - predniesť báseň napísanú sylabickým veršom - vyhľadať informácie o najvýznamnejších básnikoch Štúrovej školy - vysvetliť vzťah štúrovskej poézie k ľudovej tvorbe s využitím medzipredmetových vzťahov	A. APLIKOVANIE NOVÝCH POZNATKOV Pojem poézia, vonkajšia kompozícia poézie, konštruovanie nových literárnych poznatkov – metonymia a básnická otázka. Funkcia umeleckých jazykových prostriedkov v lyrickej poézii. Aplikovať pojmy poézia a báseň. Identifikácia poézie ako literárnej formy a básne ako literárneho žánru v rámci jednotlivých literárnych textov. Poézia ako súčasť umeleckej literatúry. Pomocou porovnania viacerých textov charakterizovať základné znaky poézie. Identifikovať jednotlivé rozdiely medzi prózou ako umelecky neviazanou rečou a poéziou ako umelecky viazanou rečou. Porovnať ľudovú pieseň ako žáner ľudovej slovesnosti s populárnou piesňou. Aplikovať znalosti o vonkajšej kompozícii – nadpis, verš, strofa,. Aplikovať pojem refrén. Identifikovať refrén v populárnej piesni, vysvetliť funkciu refrénu v piesni. Epika ako základný literárny druh, hlavné znaky epiky, pojem epická báseň. B. ČÍTANIE A INTERPRETÁCIA TEXTU Čítanie textu s porozumením, frázovať básnický text v zhode s jeho rytmom, rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu. Kompozičná a štylisticko-lexikálna analýza básne a populárnej piesne, funkcia umeleckých jazykových prostriedkov v piesni. Komparatívna analýza textu - porovnať ľudovú pieseň s populárnou piesňou z hľadiska využitia lexiky, umeleckých štýlových prostriedkov. Vyhľadávanie známych a menej známych piesňových textov v rôznych informačných zdrojoch. Verbalizácia čitateľského zážitku.
	- Populárna pieseň - Žiak vie zreprodukovať definície pojmov poézia, báseň, populárna pieseň. Žiak vie porovnať populárnu pieseň s ľudovou na základe kritéria stanoveného učiteľom.	
II. UMELECKÁ LITERATÚRA V PRÓZE 1. Zo života mladých ľudí	- vytvoriť a vysvetliť definíciu pojmu epika - zaradiť prečítaný text k epickým žánrom - vytvoriť a vysvetliť definíciu pojmu román	A. VYVODENIE NOVÝCH LITERÁRNYCH POZNATKOV Vyvodenie a definícia pojmu epika ako základného literárneho druhu Tri základné typy epiky – veľká, stredná a krátka Vyvodenie a definícia pojmu román a jeho jednotlivých druhov: detektívny, dobrodružný, ,

2. <i>Dievčenský román</i> 3. <i>Dobrodružná literatúra</i> 4. <i>Vedecko-fantastická literatúra</i> 5. <i>Denník</i> 6. <i>Vedecko –populárna literatúra</i> 7. <i>Literatúra faktu</i>	• odlišiť román od ostatných žánrov veršovanej a neveršovanej epiky • kriticky zhodnotiť hlavného hrdinu (literárnych postáv), jeho konanie a myslenie z vlastného pohľadu, podložiť svoje stanovisko argumentmi • na základe deja, témy, prostredia a zamerania na čitateľa určiť druh románu • vysvetliť vonkajšiu kompozíciu románu. • pri práci s literárnym textom správne používať literárno-teoretické pojmy • vytvoriť a vysvetliť definíciu pojmu literatúra faktu • identifikovať v texte charakteristické znaky literatúry faktu • v literárnej ukážke rozlíšiť fakty a umelecké prostriedky • vysvetliť rozdiel medzi fikciou v literárnom diele a literatúrou faktu • vytvoriť a vysvetliť definíciu pojmu populárno-vedecká literatúra • identifikovať v texte charakteristické znaky populárno-vedeckej literatúry • subjektívne zhodnotiť prečítaný text, s pomocou učiteľa vytvoriť krátku poviedku s primeranou zápletkou. • zreprodukovať definíciu pojmu dobrodružná literatúra. - reprodukovať definíciu pojmu rozprávač. • s pomocou učiteľa identifikovať zápletku v známom texte, s pomocou učiteľa v známom texte vyhľadať niektoré jazykové prostriedky, vyhľadať literárne postavy v texte, napísať sci-fi príbeh s využitím ja-rozprávania, s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas prečítať prozaický text, ktorého obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam, stručne prerozprávať dej známeho textu, vytvoriť krátky prozaický text, ktorý obsahuje niektoré znaky dobrodružnej literatúry, zdramatizovať krátku časť literárnej ukážky a po predchádzajúcej príprave • prečítať zdramatizovanú časť	dievčenský, sci-fi, denník Vyvodenie a definícia pojmu vedecko-fantastická literatúra. Jej hlavné znaky, úloha fikcie, jazykové prostriedky. Vynechať časť literárnej ukážky, dotvoriť podľa vlastnej fantázie - rozvíjať štylizované schopnosti, slovnú zásobu a plynulé rozprávanie Vyvodenie a definícia pojmu literatúra faktu Identifikovať základné znaky literatúry faktu Určiť poznávanie ako základnú funkciu literatúry faktu Vyvodenie a definícia pojmu populárno-vedecká literatúra Identifikovať v literárnych ukážkach znaky populárnosti a vedeckosti na základe štylistickej a lexikálnej výstavby textu Vlastnosti populárno-vedeckej literatúry B. ČÍTANIE A INTERPRETÁCIA TEXTU Čítať text s porozumením a s dôrazom na techniku čítania (na základe kritérií stanovených učiteľom), frázovať prozaický text v zhode s vlastným chápaním jeho významu. Analýza a hodnotenie autorskej koncepcie postáv (identifikácia hlavných a vedľajších postáv a ich charakteristika) v rámci myšlienkového zamerania celého diela. Štylisticko-lexikálna analýza textu. Verbalizácia čitateľského zážitku, subjektívne hodnotenie prečítanej ukážky, obhajoba vlastného názoru. Vlastná tvorba poviedky. Plynulo a s porozumením čítať súvislý text. Vyjadriť bezprostredné pocity po prečítaní - verbalizácia čitateľského zážitku, subjektívne hodnotenie prečítanej ukážky, obhajoba vlastného názoru. Vyhľadať a zapísať kľúčové slová, vytvoriť osnovu a podľa nej prerozprávať dej textu. Kompozičná a štylisticko-lexikálna analýza textu a určenie významu identifikovaných jazykových prostriedkov. Významová analýza textu. Identifikovať časti, v ktorých sa stupňuje napätie deja a určiť prvky, ktoré autor využil, aby dosiahol požadovaný efekt. Analýza a hodnotenie koncepcie postáv (identifikácia hlavných a vedľajších postáv a ich charakteristika) v rámci myšlienkového zamerania celého diela. Transformácia literárneho textu na dramatickú podobu a jeho dramatické stvárnenie. Porovnať literatúru faktu s umeleckou literatúrou, charakterizovať odlišnosti. Tvorba projektu – Najznámejší slovenskí autori literatúry faktu. Informácie o autorovi, záznam z prečítaného diela.
--	--	---

	literárneho textu, sformulovať subjektívne hodnotenia prečítaného textu, pričom dodržiava pravidlá spoločenskej komunikácie, vyhľadať potrebné informácie. • vie subjektívne zhodnotiť literárny text	
III. DRAMATICKÉ UMENIE	• vytvoriť a vysvetliť definíciu pojmu dráma • pri čítaní textu jednotlivých postáv vyjadriť moduláciou hlasu obsah textu • uplatniť mimojazykové prvky (gestikulácia, mimika) pri prezentácii dramatického textu • spracovať zaujímavú príhodu zo života triedneho kolektívu ako scenár a zinscenovať divadelnú hru transformácia prozaického textu na dramatický	Základné charakteristické znaky drámy - neprítomný rozprávač, dialógy a monológy, scenár, herci, kostýmy, jazykové prostriedky, mimojazykové prvky pri prezentácii dramatického textu Komparatívna analýza – porovnať divadelnú hru s filmovým, televíznym a rozhlasovým spracovaním
IV. OPAKOVANIE UČIVA 8. ročníka	• mať prehľad z učiva 8. ročníka, ovláda vzdelávacie štandardy 8. ročníka z literatúry, vie vyjadriť svoj názor na literatúru, vie reprodukovat', tvoriť, komunikovať, pracovať s interaktívnymi cvičeniami, tvoriť prezentácie. Ovláda základné zásady čítania s porozumením, ovláda obsahový a výkonový štandard 8. ročníka, dosahuje minimálnu – maximálnu úroveň výkonu. Podľa dosiahnutej úrovne je hodnotený známku na konci školského roka.	

4. Kľúčové kompetencie - literárna zložka

Poznávacie a čitateľské kompetencie

Technika čítania a verejná prezentácia textu

1. Plynuť čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýchať, artikulovať a dodržiavať spisovnú výslovnosť.
2. Recitovať prozaické a básnické diela. Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu, frázovať básnický aj prozaický text v zhode s vlastným chápaním jeho významu.
3. Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní. Modulovať hlas podľa zmyslu textu.

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti

1. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
2. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
3. Usporiadať známe javy do tried a systémov.
4. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.

Analytické a interpretačné zručnosti

1. Prerozprávať obsah prečítaného diela.

2. Odlíšiť epické, lyrické a dramatické texty.
3. Vytvoriť dejovú osnovu prečítaného diela, vyhľadať kľúčové slová.
4. Určiť hlavné a vedľajšie postavy diela.
5. Abstrahovať a sformulovať hlavnú myšlienku prečítaného diela, vrátane lyrickej básne.
6. Analyzovať umelecký text po stylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.

Tvorivé zručnosti

1. Zdramatizovať básnický alebo prozaický text.
2. Ilustrovať umelecký text.
3. Napísať kratší prozaický útvar, básnický text, scenár.
4. Inscenovať kratší dramatický text.

Informačné zručnosti

1. Orientovať sa v školskej a verejnej knižnici.
2. Pracovať s knižným fondom vo forme kartotéky a v elektronickej podobe.
3. Vedieť získať informácie z integrovaného informačného systému a internetu.
4. Budovať si vlastnú knižnicu.

5. Prierezové témy

viď str. 15

6. Stratégie

Základom vyučovania literatúry je **komunkatívno-poznávací a zážitkový model vyučovania**. Keďže literatúra v sebe obsahuje aj esteticko-výchovné zameranie, ktorého súčasťou sú interpretačné a vyjadrovacie schopnosti, učiteľ vedie žiaka k tomu, aby na základe vlastného zážitku a pochopenia obsahu a formy vyslovil vlastný názor.

Metodické postupy prihliadajú na tieto formálne znaky metodického prístupu:

- a) prečítanie textu s porozumením
- b) precítenie obsahu
- c) uvedomenie si zmyslu obsahu
- d) pokus o reprodukovanie čitateľského zážitku,
- e) aplikácia a využitie osvojených vedomostí
- f) analýza – rozbor
- g) syntéza – porovnanie prvkov v diele,
 - porovnanie diel
 - vyvodenie vzťahov, súvislostí
- h) hodnotenie – posúdenie podľa vlastných kritérií.

Metódy: práca s učebnicou, práca so zbierkou úloh, práca so slovníkmi a jazykovými príručkami, diktát, slohová práca, individuálne čítanie, čítanie v skupine, spoločné čítanie, brainstorming, diskusia, rozhovor, rozprávanie, vysvetľovanie, písomné metódy, didaktické hry, tvorivé činnosti, dramatizácia, inscenačné hry, pracovný list, ústna skúška, písomná skúška, test

Formy: individuálna práca, skupinové vyuč., hromadné vyuč., vyuč. v knižnici, domáca úloha

7. Učebné zdroje

Literatúra

Petríková, D.: Literárna výchova pre 8. ročník základných škôl a 2. ročník gymnázií s osemročným štúdiom. združenie EDUCO 2011.

Kolektív autorov: Encyklopédia spisovateľov sveta. Bratislava. Obzor 1987.

HOVORKOVÁ, V. a kol.: *Svetová literatúra na dlani*. Bratislava. Príroda 1998.

Kolektív autorov: *Encyklopédia spisovateľov sveta*. Bratislava. Obzor 1987.

knihy, časopisy a noviny
katalóg školskej knižnice
portréty spisovateľov

Didaktická technika

- interaktívna tabuľa, CD-prehrávač, notebook,
- edukačné CD
- prezentácie
- internet (www.wikipedia.sk, www.books.sk, www.slovník.juls.savba.sk, www.osobnosti.sk,
www.litcentrum.sk, www.slovincina.vselico.com)

Ďalšie učebné pomôcky - návšteva divadelného predstavenia

8. Hodnotenie predmetu:

V literatúre sa hodnotí úroveň zvládnutia problematiky žánru, hodnotia sa aj čitateľské schopnosti a zručnosti, schopnosť interpretovania, hodnotové činitele i estetické vnímanie. Skúšanie prebieha formou rozhovoru, besied, didaktických hier, vypracovaním projektov, čiastkových zadaní.

Žiaci sú hodnotení a klasifikovaní v súlade s Metodickým pokynom č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR platnosťou od 1.5.2011. Žiak je z predmetu skúšaný ústne, písomne najmenej dvakrát v polročnom hodnotiacom období. Hodnotenie v predmete SJL sa vykonáva klasifikáciou.

Hodnotenie zahŕňa kvalitu vedomostí a zručností, ktorú žiak dosiahol na konci hodnotiaceho obdobia, pričom sa prihliada na systematickosť práce počas celého obdobia. Stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru klasifikácie za príslušné obdobie.

Spracovala: Mgr. Ľuba Baboľová
ZŠ Jaroslava Simana, Októbrová 16,
2016

UČEBNÉ OSNOVY ISCED 2

Vzdelávacia oblasť: JAZYK A KOMUNIKÁCIA

ANGLICKÝ JAZYK

Ročník: ôsmy

Časový rozsah výučby: 3 hodiny/týždeň 99 hodín / rok

1. Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet anglický jazyk patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia.

Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života,

či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj v práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Výučba prvého cudzieho jazyka, t. j. anglického jazyka smeruje k dosiahnutiu komunikačnej úrovne A2 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) na konci nižšieho stredného vzdelávania. Označenie úrovne A2 je používateľ základného jazyka.

Charakteristika ovládania anglického jazyka na úrovni A2 podľa SERR je nasledujúca: Rozumie vetám a často používaným výrazom vzťahujúcim sa na oblasti, ktoré sa ho bezprostredne týkajú (napríklad najzákladnejšie informácie o sebe, o rodine, nakupovaní, miestnom zemepise a o zamestnaní). Dokáže komunikovať v jednoduchých a rutinných úlohách vyžadujúcich si jednoduchú a priamu výmenu informácií o známych a bežných záležitostiach. Dokáže jednoduchými slovami opísať svoje rodinné zázemie, bezprostredné okolie a záležitosti v oblastiach nevyhnutných potrieb (SERR, 2013, s. 26).

2. Ciele predmetu

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu anglický jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu anglický jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

3. Obsah predmetu

Vyučovaciemu predmetu bola ponechaná hodinová dotácia i rozsah vzdelávacieho štandardu v takej forme, ako je uvedené v iŠVP.

Odkaz na vzdelávaci štandard iŠVP: <https://www.minedu.sk/data/att/7525.pdf>

<i>Tematický celok</i>	<i>Výkonový štandard</i>	<i>Obsahový štandard</i>	<i>Počet navyše ných hodín</i>
Človek a spoločnosť Mládež a jej svet	žiak vie nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou, vie sa pozdraviť, predstaviť seba a iných ľudí žiak vie upútať pozornosť žiak vie vyjadriť svoju vôľu žiak vie vypočúť a začleniť informáciu, reagovať na ňu a vyjadriť svoj názor žiak vie vyjadriť svoje plány blízke i vzdialené	Ako sa voláš? Čo zvyčajne robíš? Prítomný čas jednoduchý a priebežový Statické slovesá: Mám rád Chcem Potrebujem Čo sa chystáš urobiť..? Myslím, že je to pravda. Myslím si... Aj tak to bude nuda. Vyjadrenie budúceho času: Will/going to/prítomný čas	
Človek a príroda	žiak vie reagovať na príbeh alebo udalosť, vie povedať, čo sa stalo v minulosti, vie prejaviť záujem, dokáže porozumieť čítanému náučnému textu	Vyjadrenie minulosti: minulý jednoduchý a priebežový čas Materiály: drevo, papier...	
Odievanie a móda Obchod a služby	žiak vie upútať pozornosť žiak sa vie informovať žiak vie vyjadriť svoj názor	Môžem vám pomôcť? Máte väčšie číslo? Je to príliš veľké. Nie je to dost veľké. Odev – slovná zásoba	
Kultúra a umenie	žiak vie vypočúť a podať informáciu žiak vie informovať sa, začleniť informáciu a odpovedať, vie vyjadriť skúsenosti a nedávne udalosti	Predprítomný čas – oznamovacia veta, otázka, zápor, krátka odpoveď Použitie <i>been/gone</i> Použitie predprítomného a minulého času Použitie predložiek: <i>počas/od</i> s minulým a predprítomným časom	
Vzory a ideály	žiak vie vyjadriť svoje záľuby žiak vie vybrať z ponúkaných možností žiak vie reagovať na informáciu, uistiť sa	Prídavné mená tvorené odvodzovaním od podstatných mien Rád by som..... Páči sa mi.. V žiadnom prípade... Podľa mojich informácií... Krátke prídavné otázky	
Veda a technika v službách ľudstva	žiak vie vyjadriť svoje vedomosti a vykonanú činnosť, rozumie základnej slovnej zásobe IKT	IKT- počítačová slovná zásoba	
Ľudské telo a starostlivosť o zdravie	žiak vie opísať svoje stravovacie návyky, vie pomenovať svoj zdravotný problém žiak vie vyjadriť príkaz, zákaz, vie varovať pred niečím žiak vie začleniť informáciu žiak vie poskytnúť radu	Časti tela - slovná zásoba Zdravotné problémy a liečba – slovná zásoba Rozkazovací spôsob Vzťažné súvetia Mal by si...	

Krajina, ktorej jazyk sa učím	žiak vie reagovať na príbeh alebo udalosť žiak vie vyjadriť záujem o niečo	Slovesné tvary – sloveso + gerundium Sloveso + neurčitok Tam je niekto/niečo robiaci Vidím/počujem niekoho niečo robiť	
Ľudské telo, starostlivosť o zdravie	žiak vie identifikovať, opísať, potvrdiť	Typy osobnosti – pesimista, realista, optimista Prídavné mená s koncovkou – ed, a – ing	
Obchod a služby	žiak vie vyjadriť svoj názor, svoje potreby, vie si vybrať z ponúkaných možností vie si objednať jedlo	Frázy pri objednávaní jedla	
Človek a príroda	žiak dokáže porozumieť náučnému textu žiak vie vypočítať a začleniť informáciu žiak vie vyjadriť svoje želania a plány žiak vie vypočítať a podať informáciu žiak vie vyjadriť obavu, nádej, uspokojenie	Slovná zásoba - Životné prostredie Trpný rod v prítomnom čase Trpný rod – vyjadrenie v rôznych časoch Netráp sa. Bude to v poriadku. Som ozaj nervózny.	
Rodina a spoločnosť Mládež a jej svet	žiak vie reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti - varovať pred niečím, poradiť	Frázové slovesá Podmienková veta -1.kondicionál Tvorenie slovies a podstatných mien Vyjadrenie účelu pomocou neurčitku	

Výkonový štandard – komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak dosiahnuť na konci každého ročníka. Navrhované delenie výkonových štandardov do ročníkov je iba odporúčané (nie povinné), pričom žiak musí na konci nižšieho stredného vzdelávania dosiahnuť úroveň A 2.

Jazykové činnosti a stratégie sa rozvíjajú väčšinou integrovane, t.j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Výkonový štandard nadväzuje na výkony stanovené pre 5. ročník ZŠ, t.j. na komunikačnú úroveň A1.

4. Kľúčové kompetencie

Kompetencie

„Používatelia jazyka a učiaci sa jazyk využívajú mnoho kompetencií, ktoré získali vďaka svojim predchádzajúcim skúsenostiam, a ktoré môžu aktivovať tak, aby mohli plniť vzdelávacie úlohy a aktivity v komunikačných situáciách, v ktorých sa nachádzajú. Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú jednotlivcovi konať“ (SERR, s. 12, 103).

Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiak dokázal:

- riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine,
- vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity,
- lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Dôležité kompetencie pri vytváraní a udržiavaní interaktívneho učebného prostredia v škole sú:

- kritické myslenie, t. j. schopnosť nachádzať a vyberať informácie s využívaním rozmanitých zručností a kritického prístupu,
- tvorivé myslenie, t. j. schopnosť nachádzať nové spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov,
- prosociálne a prospoločenské myslenie, t. j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku.

Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné prerôzne činnosti, vrátane jazykových činností (SERR, 2013, s.12).

Žiak dokáže:

- vedome získavať nové vedomosti a zručnosti,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich,
- uvedomovať si stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- opísať rôzne stratégie učenia sa s cieľom pochopiť ich a používať,
- chápať potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať zručnosti, prepájať ich s už osvojeným učivom, systematizovať ich a využívať ich pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- udržať pozornosť pri prijímaní informácií,
- pochopiť zámer zadanej úlohy,
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách,
- aktívne a často využívať doteraz osvojený cudzí jazyk,
- pri samostatnom štúdiu využívať dostupné materiály,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné vo vybraných krajinách, kde sa hovorí anglickým jazykom.

Komunikačné kompetencie zahŕňajú nasledovné zložky:

- jazykové kompetencie,
- sociolingválne kompetencie,
- pragmatické kompetencie.

Jazykové kompetencie

Žiak dokáže používať:

- bežné slová a slovné spojenia nevyhnutné pre uspokojovanie jednoduchých komunikačných potrieb obmedzeného charakteru,
- základné vetné modely a komunikovať o osvojených témach prostredníctvom naučených slovných spojení a skupín niekoľkých slov a výrazov,
- obmedzený repertoár naučených krátkych slovných spojení, ktoré sa týkajú predvídateľných základných jazykových situácií,
- osvojenú slovnú zásobu tak, aby si dokázal poradiť v každodennom konaní, ktoré sa týka známych situácií a tém,
- niektoré jednoduché gramatické štruktúry cudzieho jazyka, aj keď sa systematicky dopúšťa základných chýb, ale je mu rozumieť (upravené SERR, 2013, s. 111 – 119).

Sociolingválne kompetencie

Žiak dokáže:

- komunikovať v bežných spoločenských situáciách,
- jednoducho sa vyjadrovať pomocou základných funkcií jazyka, akými sú napr. výmena informácií, žiadosť, vyjadrenie vlastných názorov a postojov, pozvanie, ospravedlnenie atď.,
- udržať a rozvinúť spoločenskú konverzáciu prostredníctvom najjednoduchších bežných výrazov (upravené SERR, 2013, s. 123).

Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

- usporiadať vety v takom poradí, aby vytvorili koherentný jazykový celok (tematická organizácia, logické usporiadanie slov, príčina/následok),
- využívať základné funkcie jazyka s cieľom poskytnúť a vyhľadať faktografické informácie, vyjadriť a zistiť postoj, vyjadriť presvedčenie, nadviazať kontakt s ľuďmi,
- používať jednoduché spôsoby na začatie, udržanie a ukončenie krátkeho rozhovoru,
- používať najčastejšie sa vyskytujúce spojovacie výrazy na prepojenie jednoduchých viet potrebných na vyrozprávanie alebo opis príbehu v logickom časovom slede (upravené SERR, 2013, s. 124 – 132).

Počúvanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na konci 8. ročníka dokáže:

- porozumieť podstate počutého natoľko, aby bol schopný splňať konkrétne potreby za predpokladu, že reč je jasne formulovaná a pomaly artikulovaná,
- porozumieť slovným spojeniam a vetám vzťahujúcim sa na bežné oblasti každodenného života,
- porozumieť základným informáciám v krátkych zvukových záznamoch, v ktorých sa hovorí o predvídateľných každodenných záležitostiach,
- rozumieť jednoduchým pokynom informatívneho charakteru,
- pochopiť vety, výrazy a slová, ktoré sa ho priamo týkajú
- identifikovať tému vypočutej diskusie,
- porozumieť základným bodom v rečovom prejave na témy, ktoré sú mu známe.

Čítanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na konci 8. ročníka dokáže:

- porozumieť krátkym jednoduchým textom, ktoré obsahujú veľmi frekvencovanú slovnú zásobu,
- rozumieť označeniam a nápisom na verejných miestach,
- pochopiť konkrétne informácie v jednoduchších písaných materiáloch, s ktorými prichádza do styku, akými sú napríklad listy, brožúry a krátke texty,
- porozumieť jednoduchým osobným listom,
- vyhľadať konkrétne informácie v jednoduchých každodenných materiáloch, akými sú napríklad prospekty, jedálne lístky, programy a časové harmonogramy,
- vyhľadať špecifické informácie v zoznamoch a vybrať z nich potrebné informácie,
- z kontextu krátkeho prečítaného textu pochopiť význam niektorých neznámych slov.

Písomný prejav – výkonový štandard

Žiak na konci 8. ročníka dokáže:

napísať krátke jednoduché poznámky z okruhu jeho záujmov,

- napísať jednoduché osobné listy,
- zaznamenať krátky jednoduchý odkaz za predpokladu, že môže požiadať o jeho zopakovanie a preformulovanie,
- stručne a krátkymi vetami predstaviť a charakterizovať osoby a veci,
- napísať jednoduché vety a spojiť ich najčastejšie sa vyskytujúcimi spojovacími výrazmi,

- jednoducho opísať aspekty všedného dňa - miesto, škola, rodina, záujmy.

Ústny prejav – výkonový štandard

Ústny prejav – dialóg

Žiak na konci 8. ročníka dokáže:

- komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré vyžadujú jednoduchú a priamu výmenu informácií na známe a bežné témy,
- zvládnuť krátke spoločenské konverzačné výmeny,
- zapojiť sa do krátkych rozhovorov na známe a bežné témy,
- používať jednoduché zdvorilostné formy oslovení,
- sformulovať pozvania, návrhy a ospravedlnenia a reagovať na ne,
- vyjadriť, čo sa mu páči a čo nie,
- požiadať o rôzne jednoduché informácie, služby a veci, alebo ich poskytnúť.

Ústny prejav – monológ

Žiak na konci 8. ročníka dokáže:

- opísať každodenné skutočnosti zo svojho prostredia, napríklad ľudí, školu a miesto,
- opísať niečo ako jednoduchý sled myšlienok
- podať krátky jednoduchý opis udalostí a činností, opísať svoje plány a osobné skúsenosti.

5. Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj:

- osvojiť si, využívať a ďalej rozvíjať zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce
- nadobudnúť základné prezentačné zručnosti a uplatňovať ich pri prezentácii seba a svojej práce
- získavať a uplatňovať základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií
- rešpektovať rôzne typy ľudí a ich názory

témy:

Človek a spoločnosť, komunikácia, Rodina a spoločnosť, Veda a technika v službách ľudstva, Krajina, ktorej jazyk sa učím, Voľný čas a záľuby, Ľudské telo a starostlivosť o zdravie, Mládež a jej svet, Človek a príroda, Výživa a zdravie

- **Mediálna výchova:**
- viesť k aktívnemu využívaniu médií v procese učenia sa cudzieho jazyka

Multikultúrna výchova:

- rozvíjať poznanie iných kultúr a schopnosť komunikovať s ich nositeľmi, porovnávať

témy:

Rodina a spoločnosť, Veda a technika v službách ľudstva, Krajina, ktorej jazyk sa učím, Voľný čas a záľuby, Ľudské telo a starostlivosť o zdravie

6. Stratégie

Metódy: motivačná, vyhľadávanie faktov, osvojovanie si zručností a vedomostí, projektová, fixačná, problémová, tvorivej dramatiky

Postupy: analýza, syntéza, indukcia, dedukcia, porovnávanie

Formy: individuálna práca, skupinová práca, práca vo dvojiciach, samostatná práca, domáca úloha, vyučovacia hodina, vyučovanie v triede, rozprávanie, dialóg, projekt, hra, hranie rolí

7. Učebné zdroje

- učebnica Project IV. 3. vydanie, pracovný zošit k učebnici, metodika k učebnici
- angl. slov. a slov. angl. prekladový slovník, výkladový slovník
- internetové zdroje:
- www.zborovna.sk
- www.planetavedomosti.sk
- www.naucteviac.sk
- materiál pre interaktívnu tabuľu – Oxford iTools,DVD
- materiálno-technické a didaktické prostriedky: zariadenie jazykového laboratória,
- interaktívna tabuľa, data projektor, CD k učebnici

8. Hodnotenie predmetu

Povinné práce v hodnotiacom portfóliu:

- testy po každom tematickom celku
- vypracovanie a prezentovanie projektov
- 1 písomná práca
- ústne odpovede

Voliteľné práce v hodnotiacom portfóliu:

- zapájanie sa do olympiády v Anglickom jazyku

Spracovala: Mgr. Ingrid Sedliaková
ZŠ Jaroslava Simana,Októbrová 16,
2016

UČEBNÉ OSNOVY ISCED 2

Vzdelávacia oblasť: MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI

MATEMATIKA

Ročník: ôsmy

Časový rozsah výučby: 5 hodín /týždeň (165 hodín/rok)

1. Charakteristika predmetu

Predmet matematika je zameraný na rozvoj matematickej kompetencie, tzn. rozvíja schopnosť používať matematické myslenie na riešenie rôznych problémov v každodenných situáciách, schopnosť a ochotu používať matematické modely myslenia (logické a priestorové myslenie) a prezentácie (vzorce, modely, diagramy, grafy, tabuľky). Potrebné vedomosti z matematiky zahŕňajú dobré vedomosti o počtoch, mierkach a štruktúrach, základné počtové operácie, chápanie matematických termínov. V učive aritmetiky sa zavádzajú celé čísla a počtové operácie s nimi. Pri osvojovaní počtových výkonov sa zdôrazňuje ich algoritmický charakter a využitie pri riešení úloh z praxe. Vzdelávací obsah predmetu je vo 8. ročníku rozdelený na tematické okruhy: Celé čísla. Počtové operácie s celými číslami. Premenná, výraz, rovnica. Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel. Pytagorova veta. Kruh, kružnica.. Pravdepodobnosť a štatistika.

V tematickom okruhu celé čísla a počtové operácie s nimi si žiaci doplnia množinu čísel o záporné čísla a naučia sa s nimi počítať. Tematický okruh premenná, výraz, rovnica je dôležitou prípravou na riešenie slovných úloh rovnicami, úpravy výrazov s premennou, lomených výrazov. Žiak sa učí počítať s písmenami v roli čísel. Učivo o mocninách a odmocninách je podmienkou zvládnutia učiva o povrchoch a objemoch telies, používania a premeny jednotiek obsahu a objemu. Pytagorovu vetu sa žiaci naučia používať hlavne pri riešení praktických úloh a pri výpočtoch objemu a povrchu niektorých telies. Má svoje miesto aj v učive o kruhu a kružnici. Vlastnosti týchto geometrických útvarov rozšíria možnosti riešenia konštrukčných úloh. V poslednom tematickom celku sa venujeme úlohám výpočtu pravdepodobnosti javu, rozlíšeniam nemožného a istého javu. Žiak sa učí systematicky zbierať a triediť javy.

Poznatky z matematiky môžu žiaci využiť aj v iných predmetoch– v biológii, geografii, informatike a technike.

Vyučovací predmet matematika vo 8. ročníku sa vyučuje v časovej dotácii 5 hodín týždenne. Počty hodín uvedené pri vymenovaní tematických celkov v ročníku sú len orientačné, pre učiteľa nezáväzná a nevyčerpávajú celý hodinový fond v jednotlivých ročníkoch. Zo zvyšného počtu hodín si vyučujúci rezervuje 8 hodín na písanie a opravu štvrťročných prác, ostatné hodiny môže využiť na posilnenie tematických celkov základného učiva opakovanie učiva.

2. Ciele predmetu

Cieľom matematiky je získať schopnosť používať matematiku vo svojom budúcom živote, logicky a kriticky myslieť, vedieť argumentovať, komunikovať a spolupracovať v skupine pri riešení problému. Vyučovanie matematiky umožní žiakom získať nové vedomosti prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom, tvoriť jednoduché hypotézy a skúmať ich pravdivosť, rozvíjať svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore. Výsledkom vyučovania je schopnosť žiakov správne používať matematickú symboliku a schopnosť čítať s porozumením súvislé texty obsahujúce čísla. Žiak by mal vedieť využívať pochopené a osvojené postupy a algoritmy pri riešení úloh, získavať skúsenosti s matematizáciou reálnej situácie a tvorbou matematických modelov, získať schopnosti používať prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií. Použitie vhodného softvéru by malo uľahčiť niektoré namáhavé výpočty alebo postupy a umožniť tak sústredenie sa na podstatu riešeného problému. Má podporiť a

upevňovať kladné morálne a vôľové vlastnosti žiakov, ako je samostatnosť, rozhodnosť, vytrvalosť, húževnatosť, sebakritickosť, kritickosť, cieľavedomá sebakvýchova a sebakvzdelávanie, dôvera vo vlastné schopnosti a možnosti, systematickosť pri riešení úloh.

Výchovno-vzdelávací proces v matematike má smerovať k tomu, aby žiak:

- osvojil si určené fakty, pojmy a vzťahy medzi nimi, definície, vety a dôsledky, ktoré z nich vyplývajú, terminológiu, frazeológiu, symboliku a metódy práce,
- vedel v rôznych situáciách čítať, písať a hovoriť o matematike,
- v súlade s osvojením obsahu dosiahol zručnosti v rôznych formách počítania: spamäti, písomne, pomocou kalkulačky (tabuľky); v konštruovaní rovinných útvarov a výpočte ich obvodu a obsahu, vo výpočte povrchu a objemu telies, v grafickom vyjadrovaní údajov - vedel prakticky uplatniť svoje vedomosti a zručnosti,
- pri získavaní vedomostí a zručností rozvíjal si úroveň vnímania, pozorovania, predstavivosti, obrazotvornosti, pamäti a myšlienkových operácií,
- poznal hlavné historické a kultúrne etapy vývoja matematiky,
- naučil sa matematicky uvažovať, byť schopný tvoriť jednoduché odhady, domnienky, hypotézy, zhromažďovať údaje na podporu svojich úvah atď.
- vytváral, rozvíjal a upevňoval si kladné morálne a vôľové vlastnosti, ako je samostatnosť, rozhodnosť, húževnatosť, sebakritickosť, kritickosť, a snažil sa o cieľavedomú sebakvýchovu a sebakvzdelávanie,
- rozvíjal si záujmy a postoje k tvorivej činnosti,
- chránil a zveľaďoval okolitú prírodu a staral sa o svoje zdravie,
- vytvoril si kladný vzťah ku všetkým humánnym a demokratickým hodnotám.

3. Obsah predmetu

Učebnému predmetu bola hodinová dotácia navýšená s rozšírením obsahu o témy Mocniny a odmocniny a Pytagorova veta oproti iŠVP.

Odkaz na vzdelávací štandard iŠVP: <https://www.minedu.sk/data/att/7509.pdf>

<i>Tematický celok</i>	<i>Výkonový štandard (žiak vie)</i>	<i>Obsahový štandard</i>
Celé čísla. Počtové výkony s celými číslami	Poznať vlastnosti celých čísel a príklady využitia celých čísel (kladných a záporných) v praxi. Čítať a písať celé čísla (aj z rôznych tabuliek a grafov). Vymenovať a vypísať dvojice navzájom opačných celých čísel (aj z číselnej osi). Porovnávať celé čísla a usporiadať ich podľa veľkosti. Vedieť zobrazit' celé čísla na číselnej osi. Priradiť k celému číslu obraz na číselnej osi a opačne. Zobrazit' kladné a záporné desatinné čísla na číselnej osi. Určiť absolútnu hodnotu celého a desatinného čísla (racionálneho čísla) a nuly na číselnej osi. Určiť absolútnu hodnotu celého a desatinného čísla (racionálneho čísla) a nuly na číselnej osi. Sčítovať a odčítavať celé a desatinné čísla. Riešiť primerané slovné úlohy na	Kladné a záporné čísla v rozšírenom obore desatinných čísel. Navzájom opačné čísla. Absolútna hodnota celého a desatinného čísla na číselnej osi. Absolútna hodnota nuly. Usporiadanie a porovnanie celých a desatinných čísel a ich zobrazenie na číselnej osi. Sčítovanie a odčítavanie celých a desatinných čísel. Slovné úlohy – kontextové a podnetové. Násobenie a delenie záporného čísla kladným. Slovné úlohy – kontextové a podnetové.

	sčítanie a odčítanie celých a desatinných čísel (kladných a záporných). Vedieť jednoducho zapísať postup riešenia slovnej úlohy, výpočet a odpoveď. Vedieť spamäti i písomne násobiť a deliť celé čísla. Vedieť rozhodnúť, či výsledok násobenia a delenia dvoch celých bude kladný alebo záporný. Riešiť primerané slovné úlohy na násobenie	
Premenná, výraz, rovnica	Osvojiť si pojem číselný výraz. Sčítať, odčítať, násobiť a deliť primerané číselné výrazy. Určiť počet členov v číselnom výraze. Vedieť rozhodnúť o rovnosti dvoch číselných výrazov. Riešiť jednoduché slovné úlohy vedúce k lineárnej rovnici. Vedieť zapísať postup riešenia slovnej úlohy Správne a primerane so zadáním slovnej úlohy využívať počtové výkony – sčítanie, odčítanie, násobenie, delenie. Vedieť overiť skúškou správnosti, či dané číslo je riešením slovnej úlohy. Vedieť rozlišovať medzi číselným výrazom a výrazom s premennou. Zostaviť jednoduchý výraz s premennou. Určiť vo výraze s premennou členy s premennou a členy bez premennej. Určiť hodnotu výrazu, keď je daná hodnota premennej. Sčítovať a odčítovať výrazy s premennou. Násobiť a deliť primerané výrazy s premennou číslom rôznym od nuly. Vedieť vyjadriť a vypočítať neznámu z jednoduchých vzorcov (napr. $o = 2 \cdot (a + b)$; $o = z + 2 \cdot a$).	Riešenie jednoduchých úloh vedúcich na lineárne rovnice bez formalizácie do podoby rovnice: úvahou, metódou pokus – omyl, znázornením. Lineárna rovnica s formálnym zápisom (ako propedeutika)
Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel.	Vedieť napísať súčin rovnakých činiteľov do tvaru mocniny a obrátene vedieť zapísať a prečítať mocninu a pomenovať čísla v mocnine. Určiť hodnotu druhej a tretej mocniny a odmocniny spamäti. Vedieť vypočítať druhú odmocninu súčinu nezáporných čísel. Zapísať čísla v tvare $a \cdot 10^n$, kde $1 \leq a < 10$ Sčítovať a odčítovať mocniny s prirodzeným mocniteľom, násobiť a deliť mocniny s rovnakým základom. Umocniť súčin a podiel, umocniť mocninu, získať zručnosti v počítaní druhej mocniny a odmocniny.	Druhá a tretia mocnina a odmocnina. Mocniny s mocniteľom – prirodzeným číslom. Mocnina čísla 10, predpony a ich súvis s mocninami. Zápis veľkých čísel v tvare $a \cdot 10^n$ (pre $1 \leq a < 10$ a n je prirodzené číslo) a práca s takýmito číslami na kalkulačke. Vytváranie predstavy o veľmi veľkých a veľmi malých číslach. Počítanie s veľkými číslami, zaokrúhľovanie a odhad výsledku.

	Vedieť sa orientovať vo veľkých číslach vyjadrených v tvare $a \cdot 10^l$, kde $l \leq a < 10$	
Pytagorova veta	Poznať a pomenovať základné prvky pravouhlého trojuholníka Poznať Pytagorovu vetu a vedieť ju matematickým vzťahom zapísať. Vedieť vypočítať dĺžku tretej strany pravouhlého trojuholníka, ak sú známe dĺžky jeho dvoch zvyšných strán. Samostatne používať Pytagorovu vetu na riešenie kontextových úloh z reálneho praktického života	Pytagorova veta, jej odôvodnenie. Použitie Pytagorovej vety pri riešení praktických úloh, riešenie niektorých úloh
Hranoly	Načrtnúť kocku, kváder, hranol vo voľnom rovnobežnom premietaní. Poznať vlastnosti podstavy a plášťa hranola. Vedieť určiť počet hrán, vrcholov a stien hranola. Vedieť použiť príslušné vzorce na výpočet objemu a povrchu telies. Vypočítať objem a povrch kocky, kvádra, hranola aj v slovných úlohách.	Kváder, kocka, hranol, ich objem a povrch. Premena jednotiek objemu a obsahu. Riešenie úloh z praxe na výpočty objemov a povrchov s použitím kalkulačky.
Kruh, kružnica	Zostrojiť a zapísať kružnicu k a kruh K s daným polomerom r (alebo s daným priemerom d). Vedieť vysvetliť vzťah medzi polomerom a priemerom kružnice k (kruhu K). Určiť vzájomnú polohu kružnice k a priamky p. Zostrojiť dotýčnicu ku kružnici k v určenom bode ležiacom na kružnici k. Zostrojiť dotýčnicu ku kružnici k z daného bodu, ktorý leží mimo kružnice k zvonku a opísať (stačí slovne) postup tejto konštrukcie približnou metódou aj pomocou Talesovej kružnice. Vedieť na kružnici vyznačiť kružnicový oblúk, prípadne kružnicový oblúk prislúchajúci danému stredovému uhlu. Vedieť v kruhu vyznačiť kruhový výsek, prípadne kruhový výsek prislúchajúci danému stredovému uhlu. Vedieť v kruhu vyznačiť kruhový odsek Vedieť určiť a odmerať stredový uhol prislúchajúci k danému kružnicovému oblúku alebo kruhovému výseku. Poznať približné hodnoty Ludolfovho čísla $\pi = 3,14$ resp. pre použitie v písomných výpočtoch obsahu kruhu a dĺžky kružnice. $\frac{7}{22}$ Vedieť vypočítať obsah kruhu a dĺžku kružnice ($S = \pi r^2$; $o = 2 \pi r = \pi d$) Poznať základné vzťahy (vzorce) pre výpočet obsahu kruhu a dĺžky kružnice.	Kruh, kružnica. Dotýčnica ku kružnici, jej poloha voči príslušnému polomeru. Tetiva kružnice. Kružnicový oblúk a kruhový výsek (odsek), ich stredový uhol. Obsah kruhu a dĺžka kružnice (obvod kruhu). Medzikružie. Kontextové úlohy. Hranol, jeho znázornenie a sieť. Objem a povrch hranola. Použitie vzorcov na výpočet objemu a povrchu hranola, aj v slovných úlohách z praxe.

Pravdepodobnosť, štatistika	Získať skúsenosti z porovnávania rôznych udalostí z pohľadu na ich mieru pravdepodobnosti. Vedieť uskutočňovať jednoduché a primerané experimenty. Vedieť posúdiť a rozlíšiť možné, ale aj nemožné udalosti. Vedieť rozhodnúť o pravdepodobnosti udalosti. Vypočítať relatívnu početnosť udalosti. Vedieť spracovať, plánovať a systematicky zhromažďovať a triediť údaje v experimente. Zo zhromaždených údajov vybrať štatistický súbor. Vypočítať aritmetický priemer z primeraných údajov. Zaznamenávať a usporadúvať údaje do tabuľky. Čítať (interpretovať) údaje z tabuľky, z kruhového diagramu a z stĺpcového grafu. Znázorniť údaje z tabuľky kruhovým diagramom a stĺpcovým grafom.	Pravdepodobnostné hry a pokusy. Rôzne úlohy na porovnávanie šancí rôznych udalostí. Číselné porovnávanie šancí. Plánovitý zber údajov a ich systemizácia pri jednoduchých a primeraných experimentoch.
------------------------------------	---	---

4. Kľúčové kompetencie

- **ovláda počtové výkony s celými číslami bez obmedzenia**
- ovláda úpravu číselných výrazov a výrazov s premennou
- samostatne používa Pytagorovu vetu na riešenie kontextových úloh z reálneho praktického života
- **vie vypočítať dĺžku tretej strany pravouhlého trojuholníka, ak sú známe dĺžky jeho dvoch zvyšných strán**
- vymenuje druhy hranatých telies a pozná ich základné vlastnosti
- **ovláda výpočet obvodov a obsahov rovinných útvarov, povrchov a objemov hranolov**
- počíta druhú a tretiu mocninu prirodzených čísel
- vie rozlíšiť istý a nemožný jav, vypočítať pravdepodobnosť
- vie pokračovať v systéme vypisovania všetkých prípadov

5. Prierezové témy:

Osobný a sociálny rozvoj žiaka - schopnosť spolupracovať, kooperovať, vytrvalo a presne pracovať- v celku opakovanie: celé čísla, pojem celé číslo; v celku kruh, kružnica: vzájomná poloha priamky a kružnice a dvoch kružníc, zbierať informácie z rôznych zdrojov, prezentovať ich, zaoberať sa využívaním tlačенých i digitálnych dokumentov ako

zdrojov informácií- v celku objemy a povrchy: voľné rovnobežné premietanie; v celku kruh, kružnica: Tálesova kružnica

Multikultúrna výchova – rozvíjať zručnosti orientovania sa v pluralitnej spoločnosti a využívať interkultúrne kontakty k vzájomnému obohateniu seba i druhých – v celku mocniny čísla 10: predpony súvisiace s mocninami.

Mediálna výchova – pozornosť k vecnej správnosti a presnosti údajov, a to ako kritickou analýzou existujúcich textov, tak vlastnou produkciou a utváraním návyku overovať si čo najdôkladnejšie všetky údaje – v celku mocniny: zápis veľkých čísel; v celku premenná, výraz,

rovnica: výrazy s premennou; v celku pravdepodobnosť a štatistika: porovnávanie pravdepodobností udalostí, experiment.

Environmentálna výchova – angažovať sa v riešení problémov spojených s ochranou životného prostredia, vnímať a citlivo pristupovať k prírode a k prírodnému a kultúrnemu dedičstvu- v celku celé čísla: absolútna hodnota; v celku objemy a povrchy: objem a povrch valca; riešenie slovných úloh

Ochrana života a zdravia– pochopiť funkciu dopravy ako riadeného systému a osvojiť si zásady bezpečného správania- v celku kruh, kružnica: dĺžka kružnice, kružnicového oblúka; v celku objemy a povrchy: objem a povrch valca; v celku rovnice: riešenie slovných úloh.

6. Stratégie:

Metódy: výklad, vysvetľovanie, práca s textom, metódy logiky, metóda riadeného objavovania, experiment, analógia

Postupy: vyhľadávanie tabuliek, diagramov, znázorňovanie, reprodukcia, argumentácia,

Formy: samostatná práca žiakov, práca vo dvojiciach, skupinová práca, vyučovacia hodina, domáca úloha, práca s PC, internetom

7. Učebné zdroje:

Literatúra:

Šedivý a kol.: Matematika pre 8., (7. ročník) – 1., 2. časť, SPN Bratislava, 2001

Miroslav Telepovský : Matematické hlavolamy, Prázdninová matematika

Zuzana Berová, Peter Bero: Pomocník z matematiky

Vzdelávacie prostredie pre žiaka a učiteľa v Planéte vedomostí

E-learningový portál aSc Agendy

Didaktická technika: dataprojektor, počítač, interaktívna tabuľa

Materiálno- učebné prostriedky: rysovacie pomôcky, pracovné listy, kartičky s úlohami, kalkulačka, ukážky modelov geometrických telies,

8. Hodnotenie predmetu

Žiaci sú hodnotení a klasifikovaní v súlade s Metodickým pokynom č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR platnosťou od 1.5.2011. Žiak je z predmetu skúšaný ústne, písomne najmenej dvakrát v polročnom hodnotiacom období. Hodnotenie v predmete matematika sa vykonáva klasifikáciou.

Hodnotenie zahŕňa kvalitu vedomostí a zručností, ktorú žiak dosiahol na konci hodnotiaceho obdobia, pričom sa prihliada na systematickosť práce počas celého obdobia. Stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru klasifikácie za príslušné obdobie.

Spracovala: RNDr.Mariana Rafajová
ZŠ Jaroslava Simana,Októbrová 16,
2016

UČEBNÉ OSNOVY ISCED 2

Vzdelávacia oblasť: MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI

INFORMATIKA

Ročník: ôsmy

Časový rozsah výučby: 1 hodina /týždeň (33 hodín/rok)

1. Charakteristika predmetu

Predmet informatika rozvíja myslenie žiakov, i schopnosť analyzovať a syntetizovať, zovšeobecňovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémov a overovať ich v praxi. Vede k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie.

2. Ciele predmetu

Cieľom vyučovania informatiky je naučiť žiakov základné pojmy, postupy a prostriedky informatiky, budovať informatickú kultúru, t.j. vychovávať k efektívnemu využívaniu prostriedkov informačnej civilizácie s rešpektovaním právnych a etických zásad používania informačných technológií a produktov. Dostupné technológie majú poskytnúť vyučovaniu informatiky široký priestor na motiváciu a praktické projekty.

3. Obsah predmetu

Vyučovaciemu predmetu bola ponechaná hodinová dotácia i rozsah vzdelávacieho štandardu v takej forme, ako je uvedené v iŠVP.

Odkaz na vzdelávací štandard iŠVP: <https://www.minedu.sk/data/att/7510.pdf>

<i>Tematický celok</i>	<i>Výkonový štandard (žiak vie)</i>	<i>Obsahový štandard</i>
Informačná spoločnosť 3 hodiny	Poznať zásady správania sa na internete. Pracovať s portálom www.bezpecnenainternete.sk Chápať, ako sa šíria počítačové vírusy, ako sa odhaľujú a odstraňujú. Poznať a uvedomovať si zásady ergonómie pracoviska.	Poučenie o BOZP Bezpečnosť na internete Vírusy Ergonómia počítačového pracoviska
Princípy fungovania IKT 2 hodiny	Poznať pojmy bit a bajt, vzťah medzi nimi. Popísať princíp fungovania internetu Rozlišovať medzi pojmi doména a adresa. Poznať určenie IP adresy.	Kapacita prenosových médií Princíp fungovania internetu, IP počítača
Informácie okolo nás 18 hodín	Získať požadované údaje prostredníctvom funkcií. Používať základné počtové, štatistické a textové funkcie. Poznať ďalšie možnosti funkcií. Použiť automatický filter aj filter s podmienkou. Vložiť obrázok. Zo zadaných údajov zostrojiť graf s nadpisom, popisom osí, legendou. Pracovať s grafmi.	Excel – tabuľkový editor Excel – typy funkcií, základné štatistické funkcie (min, max, average), textové funkcie (left, right, mid, concatenate, lower, upper) Excel – automatický filter, filter s podmienkou, vkladanie obrázkov Excel – typy grafov, nástroje na tvorbu grafu, nadpis, legenda, popisky osí, nastavenia grafu Excel – prepojenie dvoch tabuliek, súborov

	Použiť v tabuľke dáta z inej tabuľky toho istého súboru. Použiť v tabuľke dáta z tabuľky iného súboru. Vytvoriť tabuľkový dokument obsahujúci všetky doterajšie funkcie a možnosti programu Excel, s ktorými sa žiaci zoznámili. Vytvoriť textový dokument s použitím odrážok, tabulátorov a tabuliek. Vytvoriť textový dokument s použitím vzorcov, matematických symbolov a špeciálnych symbolov. Vytvoriť textový dokument s použitím vzorcov, matematických symbolov a špeciálnych symbolov. Nahráť zvuk do počítača cez mikrofón, skenovať, kopírovať zvuk z telefónu do počítača. Upravovať nahraný zvuk a pripraviť na odposluch. Vedieť pripraviť prezentáciu, ktorá obsahuje prepájanie, vloženie zvukov, hudby prípadne vlastné ozvučenie.	Excel – projekt Word Word – typy, rezy, veľkosť písma, nastavenie strany, odrážky, tabulátory, stĺpce, tabuľky Word – vzorce a symboly Projekt vo Worde s použitím matematických symbolov a vzorcov s matematickou tematikou. PowerPoint- úprava zvuku, prehrávanie a nahrávanie Publikačná prezentácia
Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie 8 hodín	Vytvárať jednoduché procedúry. Pracovať s viacerými korytnačkami. Meniť tvar korytnačky. Vytvoriť jednoduché animácie v programovacom jazyku Imagine pomocou príkazov každých, pozícia, súradnice, smer. Tvoriť jednoduché procedúry s použitím premenných. Upravovať digitálnu fotografiu metódou rozmazávania. Vytvoriť projekt s pozadím obrázka, viacerými korytnačkami s podmienkou. Vytvoriť vlastný projekt s využitím nadobudnutých vedomostí z programovania v jazyku Imagine.	Imagine – základné príkazy, procedúry, viac korytnačiek, mená korytnačiek Imagine – animované tvary a procesy. Príkaz každých, pozícia, súradnice, smer korytnačky Premenná dĺžka, veľkosť, hrúbka, meno premennej, farba výplne, rozmazávanie bodu Kopírovanie korytnačiek, korytnačka s podmienkou, pozadie zo súboru Imagine – tvorba vlastného projektu
Komunikácia prostredníctvom IKT 2 hodiny	Vyhľadať konkrétne miesto na mape. Prepínať medzi rôznymi typmi mapy. Zobrazit' fotografie daného miesta. Zistiť GPS súradnice daného miesta. Nastaviť predvolenú polohu. Zobrazit' trasu medzi dvoma danými miestami.	Google Maps

4. Kľúčové kompetencie

- pozná logické princípy fungovania internetu, zistí IP adresu počítača
- **dokáže pracovať v lokálnej sieti**
- uvedomuje si riziko vírusov, pozná spôsoby ochrany počítača
- **vytvára textové dokumenty aj s použitím špeciálnych symbolov a matematických vzorcov**
- vyvára a upravuje tabuľky zložitého tvaru v tabuľkovom editore

- vytvára a upravuje zložitejšie prezentácie v PowerPointe
- v programovacom jazyku používa premenné
- získava základy algoritmického myslenia a schopnosť uvažovať pomocou IKT
- naprogramuje jednoduchú animáciu v programovacom jazyku Imagine
- uvedomuje si dôležitosť využívania IKT v rôznych oblastiach spoločenského aj súkromného života
- uvedomuje si bezpečnostné riziká pri práci s internetom

5. Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj: zvýšiť vedomie ochrany zdravia svojho aj svojich spolužiakov, bezpečnosť používania internetu, aplikovať nadobudnuté znalosti s MS Word a Excel v samostatnej práci žiakov, vytvoriť publikačnú prezentáciu v PowerPointe, poznať a dodržiavať pravidlá prezentovania, riešiť zložitejšie úlohy z programovania

Ochrana človeka a zdravia: bezpečnosť používania internetu, poznať nástroje netikety

Mediálna výchova: získať informácie, orientovať sa v prostredí internetu, bezpečnosť používania internetu

Finančná gramotnosť: projekt finančnej gramotnosti- práca s internetovou hrou „Moja familia“

6. Stratégie

Metódy: motivačná, fixačná, vyhľadávanie faktov, projektová, problémová, demonštračná

Postupy: analýza, syntéza, indukcia, porovnávanie a dedukcia

Formy: skupinová práca, individuálna práca, samostatná práca, projektové vyučovanie

7. Učebné zdroje

Literatúra:

- Varga, M. a Hrušecká, A.: Tvorivá informatika – 2. zošit s internetom, CD – 2010 – 10705/26734
- Blaho, A. a Kalaš, I.: Tvorivá informatika – 1. zošit z programovania, CD – 2005 – 5665/8722
- Kalaš, I. a Bezáková, D.: Tvorivá informatika – 1. zošit o číslach a tabuľkách, CD – 2009 – 38851/46310
- Internet, knižnica, články a texty z odbornej a populárnovedeckej tlače, rozhlasové a televízne vysielanie

Didaktická technika: počítače s pripojením na internet, interaktívna tabuľa, dataprojektor

Materiálne učebné prostriedky: texty, obrázky, videozáznamy, CD, DVD, učebné pomôcky, skener, tlačiareň, USB kľúč.

8. Hodnotenie predmetu

Projekty (podľa zadanej témy), praktické cvičenia, ústne prezentovanie osvojených poznatkov, pri ktorých sa kladie dôraz nielen na kvalitu osvojenia, ale aj na spôsob ich spracovania, ako aj ich prezentáciu v logických súvislostiach a ich aplikácia v praktických súvislostiach.

Spracovala: Ing. Renáta Birešová
ZŠ Jaroslava Simana, Októbrová 16,
2016

UČEBNÉ OSNOVY ISCED 2

Vzdelávacia oblasť: ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ

DEJEPIS

Ročník: ôsmy

Časový rozsah výučby: 1 hodina/týždeň (33 hodín/rok)

1. Charakteristika predmetu

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiakov ako celistvých osobností a uchovávanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historických skúseností či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Súčasťou jej odovzdávania je predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, javov a procesov v čase a priestore, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej i celosvetovej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Žiaci si prostredníctvom dejepisu postupne osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania, lebo chápanie, vnímanie a porozumenie historických procesov predstavuje jeden zo základných predpokladov komplexného poznávania ľudskej spoločnosti.

V procese výučby dejepisu na základnej škole sa kladie osobitný dôraz na dejiny 19. a 20. storočia preto, lebo v nich môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov. Dejepis vedie žiakov k vzťahu k vlastnej minulosti cez prizmu prítomnosti ako súčasti rozvíjania, korigovania, kultivovania a zachovávaní ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i vzťah k minulosti iných národov a etník. Rovnako tak k pochopeniu a rešpektovaniu kultúrnych a iných odlišností ľudí, rôznych diverzifikovaných skupín a spoločenstiev. Má tiež prispievať k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Dejepis pripisuje dôležitosť aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

2. Ciele predmetu

Žiaci

- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom čase,
- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom priestore,
- naučia sa čítať a používať dejepisnú mapu,
- získajú základné vedomosti a spôsobilosti z oblasti vybraných historických udalostí, javov, procesov z národných a svetových dejín,
- nadobudnú spôsobilosť pochopiť príčiny, priebeh a dôsledky historických udalostí,
- získajú schopnosti poznávať históriu na základe analýzy primeraných školských historických písomných, obrazových, hmotných a grafických prameňov a sú schopní týmto prameňom klásť primerane adekvátne otázky,
- rozvinú si komplex kompetencií – spôsobilostí, schopností rozvíjať a kultivovať kultúrny dialóg a otvorenú diskusiu ako základný princíp fungovania histórie i školského dejepisu v demokratickej spoločnosti.
- osvoja si postupne spôsobilosť historickej kultúry ako schopnosti orientovať sa v mnohosti kultúrnych situácií, v ktorých sa stretávame s históriou.

3. Obsah predmetu

Vyučovaciemu predmetu bol ponechaný rozsah vzdelávacieho štandardu v takej forme, ako je uvedené v iŠVP.

Odkaz na vzdelávací štandard iŠVP: <https://www.minedu.sk/data/att/7532.pdf>

<i>Tematický celok</i>	<i>Výkonový štandard /žiak vie/</i>	<i>Obsahový štandard</i>	<i>Počet navýšených hodín</i>
Zrod modernej doby	• zhrnúť základné myšlienky osvietenstva, • rozpoznať viedenský kongres ako medzník vo vývoji európskych dejín, • porovnať proces výroby v cechu, manufaktúre a továrni, • vystihnúť základné znaky priemyselnej revolúcie, • zdôvodniť vplyv zjednotených štátov na mocenské pomery v Európe, • pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia	osvietenstvo Veľká francúzska revolúcia priemyselná revolúcia továreň, podnikateľ, robotník národný štát, nacionalizmus militarizácia	
Moderný slovenský národ	• zhodnotiť význam osvietenských reforiem, • rozpoznať ciele slovenského národného hnutia, • vystihnúť, čo sa zmenilo a čo sa nezmenilo v postavení Slovákov po revolúcii, • určiť príčiny a dôsledky vyst'ahovalectva z Rakúsko-Uhorska, • pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia	tereziánske a jozefínske reformy spisovný jazyk revolučný rok 1848/49 Slovenská národná rada , Matica slovenská rakúsko –uhorské vyrovnanie modernizácia, industrializácia, maďarizácia	

4. Kľúčové kompetencie

Žiaci si kladú otázky a použijú ich na osvojovanie daných významov, ktoré súvisia s riešením základných operácií:

s historickým časom

- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti chronologicky,
- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti synchrónne,
- rozpoznať postupne nerovnomernosť historického vývoja,
- využívať medzníky ako prostriedok orientácie v minulosti.

s historickým priestorom

- rozlišovať miestny, regionálny, národný, globálny historický priestor,

- zaradiťovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti v historickom priestore,
- rozpoznáť podmienenosť medzi historickým priestorom a spôsobom života a obživy človeka, spoločnosti.

s historickými faktami, udalosťami, javmi a procesmi a ich hodnotiacim posudzovaním

- vymedziť jednotlivú historickú udalosť, jav, proces, osobnosť,
- popísať jednotlivé historické udalosti, javy, procesy, osobnosti na základe určujúcich znakov,
- rekonštruovať konanie a postoje ľudí v minulosti,
- skúmať konanie ľudí v daných podmienkach a vysvetľovať ho,
- určiť príčiny jednotlivých historických udalostí, javov, procesov,
- vymedziť dôsledky jednotlivých historických udalostí, javov, procesov,
- rozpoznáť charakteristické znaky jednotlivých historických období,
- rozpoznáť základné faktory, ktoré ovplyvňovali historický vývoj.

Žiaci aplikujú svoje otázky v nových situáciách, v skúmateľských postojoch a pracovných postupoch pri vyšetrovaní, pátraní v školských historických písomných, obrazových, grafických a hmotných prameňoch – stopách po minulosti

- pri vymedzovaní predmetu skúmania, napríklad **písomného úryvku z prameňa, mapy, grafu, diagramu,**
- pri vytvorení plánu skúmania, napríklad **fotografie, historického obrazu,**
- pri komunikácii v tíme o výsledkoch skúmania, napríklad **pästného klinu, nástroja pomocou zmyslov, v múzeu, archíve,**
- pri vytvorení záznamu zo skúmania, napríklad **o ľudoch, predmetoch a veciach na karikatúre, verbálneho textu.**
- **pri vyhľadávaní relevantných informácií**
 - z rôznych zdrojov–textov verbálnych, obrazových, grafických, i z textov kombinovaných,
 - z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novín, časopisov, z webových stránok,
 - z populárno-vedeckej literatúry a historickej beletrie.
- **pri využívaní týchto informácií a verifikovaní ich hodnoty**
 - vyberaní informácií, napríklad z **úryvku písomného prameňa, z učebnice, z internetu,**
 - organizovaní informácií, napríklad **prostredníctvom poznámok, kľúčových pojmov, pamäťových máp, obrazového materiálu,**
 - porovnávaní informácií, napríklad **podobnosti a odlišnosti, porovnať staré a nové, čo sa zmenilo a čo sa nezmenilo,**
 - rozlišovaní a triedení informácií, napríklad **rozlíšiť fakt, fikciu prostredníctvom karikatúry, legendy, povesti, spomienky,**
 - zaradiť informácií, napríklad **na časovú priamku historické udalosti, do tabuľky, grafu, diagramu,**
 - kritickým zhodnotením rôznych zdrojov informácií, napríklad **zhodnotením viacerých webových stránok na jednu tému.**
- **pri štruktúrovaní výsledkov, výstupov a potvrdení vybraného postupu**
 - zoradení výsledkov, napríklad **na časovú priamku, do Vennovho diagramu, do tabuľky, do schém, rozpoznaní podstatného od nepodstatného, napríklad určovaním kľúčových pojmov, postupným vymedzovaním, historických pojmov v texte, zostavovaním pojmov do pamäťovej mapy,**
 - integrovaní výsledkov do chronologického a historického rámca, napríklad **prostredníctvom chronologickej tabuľky,**

- vyhodnocovaní správnosti postupu, napríklad **overovaním historických faktov**,
- tvorbe súboru vlastných prác, produktov (portfólio), napríklad **obrazového materiálu, plagátu, letáku, nákresu, kresby**.

5. Prierezové témy

- **Environmentálna výchova** - Anglicko a Francúzsko v 17. st. – rozvoj hospodárstva,
- Americká vojna za nezávislosť, Cholerové povstanie, Moderný životný štýl na zač. 20.st., 1. svetová vojna – fronty, ponorková vojna, znečisťovanie životného prostredia
- **Mediálna výchova** – videofilmy – Napoleon Bonaparte, 1. svetová vojna, informácie na internete – referáty, sledovanie historických dokumentov i hraných filmov, informácie v novinách i časopisoch, práca s informáciami
- **Multikultúrna výchova** – život, kultúra, história eur. národov, USA, balkánske národy, zjednotenie Nemecka, Talianska, sťahovanie Slovákov v 19. st., 1. svetová vojna, vstup USA do vojny, Slováci v Rakúsko – Uhorsku, nová politická mapa Európy po vojne, Parížska mierová konferencia/ svetové dejiny, národné dejiny
- **Ochrana života a zdravia** – revolúcie a vojny, Krvavé udalosti v Černovej, Cholerové povstanie – ohrozenie života, záchrana života, založenie Červeného kríža
- **Osobnostný a sociálny rozvoj** – vzory v našom živote, kladné črty a činy historických osobností, tolerancia a komunikácia ako možnosti zabránenia vojnového konfliktu, význam spolkov, trávenie voľného času v 19. st. a dnes, snaha o demokratizáciu spoločnosti na konci 19.st, boj národov za národné a sociálne práva, všeobecné volebné právo
- **Regionálna výchova a ľudová kultúra** – boj Slovákov za svoje národné práva, Matica slovenská, historické pamiatky a múzeá v okolí, historické pramene z regiónu

6. Stratégie

- motivačné rozprávanie (citové približovanie obsahu učenia),
- motivačný rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov),
- motivačný problém (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému),
- motivačnú demonštráciu (vzbudenie záujmu pomocou ukážky).

Pri vytváraní nových poznatkov - **expozičné metódy**:

- rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie),
- vysvetľovanie (logické systematické sprostredkovanie učiva),
- rozhovor (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie),
- beseda (riešenie aktuálnych otázok celým kolektívom),
- demonštračná metóda pozorovanie.

Práca s knihou a textom (čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií), **samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky a experimentovanie** (samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie).

Z **aktivizujúcich** metód - **diskusia** (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného problému).

Fixačné metódy - **metóda opakovania a precvičovania**, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy).

Z **organizačných foriem** - **vyučovaciu hodinu** (základného, motivačného, expozičného, fixačného, aplikačného, diagnostického typu), **exkurzia, návšteva múzea**.

7. Učebné zdroje

Učebnice:

KRASNOVSKÝ, B. a kol.: Dejepis pre 8. ročník základných škôl a 3. ročník gymnázia s osemročným štúdiom. Martin: VMS, 2011. 96 s. ISBN: 978-80-81-15043-2.

GURŇÁK, D.: Dejepisný atlas – Štáty v premenách storočí. Mapa Slovakia, 2006. 50 s. ISBN: 80-8908-047-2

ČEMAN, R.: Školský dejepisný atlas Slovensko. Mapa Slovakia, 2011. 56 s. ISBN: 978-80-8067-262-1

Časopis: Historická revue

Ďalšie zdroje:

<https://www.zborovna.sk/novinky/index.php>

https://sk.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%A1_str%C3%A1nka

<http://www.programalf.sk/>

<http://www.datakabinet.sk/sk/Home.html>

8. Hodnotenie predmetu

Žiaci sú hodnotení a klasifikovaní v súlade s Metodickým pokynom č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR platnosťou od 1.5.2011. Žiak je z predmetu skúšaný ústne, písomne najmenej dvakrát v polročnom hodnotiacom období. Hodnotenie v predmete dejepis sa vykonáva klasifikáciou.

Voliteľné práce v hodnotiacom portfóliu:

- účasť na dejepisnej olympiáde
- referát, projekt na vybranú tému

Hodnotenie zahŕňa kvalitu vedomostí a zručností, ktorú žiak dosiahol na konci hodnotiaceho obdobia, pričom sa prihliada na systematickosť práce počas celého obdobia. Stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru klasifikácie za príslušné obdobie.

Spracovala: Mgr. Hrončeková Ivana
ZŠ J. Simana, Októbrová 16,
2016

UČEBNÉ OSNOVY ISCED 2

Vzdelávacia oblasť: ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ

GEOGRAFIA

Ročník: ôsmy

Časový rozsah výučby: 1 hodina/týždeň (33 hodín/rok)

1. Charakteristika predmetu

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie o výnimočnosti a jedinečnosti planéty Zem. Pomáha správne pochopiť podstatu javov a procesov, ktoré na Zemi prebiehajú a uvedomiť si princípy, na ktorých je postavená existencia života. Štúdium geografie umožňuje žiakom spoznávať krajinu v celej svojej komplexnosti a zložitosti. Podporuje snahu porozumieť vzťahom medzi jednotlivými zložkami a prvkami krajiny a chápať ich silnú vzájomnú previazanosť.

Základnou zručnosťou, rozvíjanou v geografii, je práca s mapovými podkladmi v tlačenej a digitálnej podobe. Vedieť mapu vyhľadať, čítať, pracovať s ňou, analyzovať jej obsah a interpretovať ho, orientovať sa v nej a podľa nej v neznámom prostredí, tvoria základ geografického myslenia a vzdelávania.

Dôkladné poznanie Zeme je nevyhnutnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je osobité. Od iných sa odlišuje typickým podnebím, rastlinstvom, živočíštvom, ale aj obyvateľmi s vlastným jazykom, kultúrou a spôsobom života. Tolerancia žiakov k inakosti predpokladá pochopenie podstaty príčin rôznorodosti a rozmanitosti jednotlivých krajín. Vyžaduje úctu k princípom demokracie a občianskej slobody, ktorých nerespektovanie môže viesť k vojnovým konfliktom a globálnym katastrofám. Geografia zohráva v tomto smere nezastupiteľnú úlohu. Zdôrazňuje súvislosti a nie vždy jasnú prepojenosť príčin s dôsledkami. Formuje osobnosť mladého človeka upozorňovaním na podobnosť, ale aj zvláštnosti popisovaných regiónov, ktoré porovnáva so Slovenskom, pričom poukazuje na jeho jedinečnosť v kontexte Európy, či sveta.

2. Ciele predmetu

Žiaci

- vyhľadajú, porovnajú, posúdia pravdivosť a zhodnotia dostupné informácie o krajine z rôznych informačných zdrojov,
- prezentujú informácie o krajine v rôznych podobách (grafy, tabuľky, schémy, diagramy, fotografie, filmy a pod.),
- interpretujú mapy rôzneho druhu v digitálnej aj tlačenej podobe,
- zdôvodnia rôznorodosť prírodných podmienok na Zemi a ich vplyv na život človeka,
- zaujmú postoj k najväčším problémom ľudstva a ponúknu vhodné riešenia,
- pochopia zložitosť krajiny a silnú vzájomnú previazanosť jej prírodných a socioekonomických zložiek.

3. Obsah predmetu

Vyučovaciemu predmetu bola ponechaná hodinová dotácia i rozsah vzdelávacieho štandardu v takej forme, ako je uvedené v iŠVP.

Odkaz na vzdelávací štandard iŠVP: <https://www.minedu.sk/data/att/7530.pdf>

<i>Tematický celok</i>	<i>Výkonový štandard</i>	<i>Obsahový štandard</i>	<i>Počet navýšených hodín</i>
Slovensko	• zhodnotiť polohu Slovenska v rámci Európy a sveta z mapy	Karpaty Tatry, Nízke Tatry, Slovenské	

	(hranice, susedné štáty, horské celky, nížiny, podnebné pásma) („čítanie“ mapy), • identifikovať na mape najväčšie pohoria, nížiny a kotliny Slovenska, • vysvetliť vplyv oceánu a prevládajúceho západného prúdenia vzduchu na podnebie Slovenska, • zdôvodniť vznik troch klimatických oblastí na území Slovenska, • vymedziť a porovnať • podľa mapy povodia najväčších slovenských riek, • vysvetliť príčiny rozdielov v množstve vody počas roka v najväčších riekach Slovenska, v tematickej mape rozlíšiť oblasti s vysokým výskytom zdrojov podzemnej vody, • odôvodniť pomocou nákresu usporiadanie vegetačných (rastlinných) stupňov na Slovensku, • uviesť päť typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v jednotlivých vegetačných stupňoch, • Geografia – v tematickej mape ohraničiť • veľkoplošné chránené územia na Slovensku („čítanie“ mapy)	rudohorie, Štiavnické vrchy, Slovenský raj, Slovenský kras, Muránska planina, Veľká Fatra, Malá Fatra, Poľana, Pieniny, Vihorlat, Slanské vrchy, Nízke Beskydy Podunajská nížina, Záhorská nížina, Hornonitrianska kotlina, Považské podolie, Žilinská kotlina, Juhoslovenská kotlina, Košická kotlina, Východoslovenská nížina Dunaj, Váh, Hron, Orava, Hornád, Poprad, Ondava jazerá, plesá, umelé vodné nádrže minerálne a termálne pramene klimatické oblasti vegetačné (rastlinné) stupne chránené oblasti	
	• v časovej postupnosti zaradiť tri najdôležitejšie historické udalosti v dejinách Slovenska, • vysvetliť príčiny zmien v počte obyvateľov Slovenska • za posledných 50 rokov, • zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Slovenska, • zdôvodniť rozmiestnenie národností na území Slovenska, • na základe tematickej mapy vytvoriť zoznam desiatich najľudnatejších miest Slovenska, • zdôvodniť výnimočnosť postavenia Bratislavy a Košíc na Slovensku a v Európe, • vysvetliť príčiny zmien v hospodárstve Slovenska po roku 1989, • porovnať hospodárstvo a odvetvovú štruktúru priemyslu v jednotlivých regiónoch Slovenska, • v obsahu tematickej mapy rozlíšiť najznečistenejšie oblasti Slovenska („čítanie“ mapy),	história obyvateľstvo mestá, vidiecke sídla Bratislava, Trnava, Košice, Prešov, Banská Bystrica, Žilina Nitra, Trenčín, Poprad, Martin hospodárstvo a nerastné suroviny administratívne členenie cestovný ruch problémy Slovenska regióny Slovenska pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO	

	• zhodnotiť možnosti Slovenska z pohľadu rozvoja cestovného ruchu, • zaujať postoj k trom závažným problémom Slovenska, • zdôvodniť zaradenie piatich pamiatok do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape, • vymedziť na mape administratívneho členenia Slovenska hranice jednotlivých krajov (VÚC) a určiť ich hlavné mestá, • porovnať prírodné podmienky krajov na západnom, strednom a východnom Slovensku, • usporiadať podľa rozlohy a počtu obyvateľov tri najväčšie kraje Slovenska, • porovnať jednotlivé kraje navzájom a vystihnúť tri spoločné a tri rozdielne črty v ich hospodárstve.		
--	--	--	--

4. Kľúčové kompetencie

- základné vedomosti o Slovensku, geografická charakteristika krajiny
- rozvíjať chuť učiť sa, rozvíjať schopnosť objavovať a snahu vysvetľovať, hľadať vzájomné vzťahy a vysvetľovať ich
- záujem o spôsob života ľudí v rôznych častiach sveta
- rozvíjať kompetencie vedúce k iniciatívnosti a tvorivej práci žiakov spracúvaním referátov, žiaci samostatne pomocou literatúry a internetu spracúvajú informácie o krajine.
- kultúrne kompetencie rozšíriť prostredníctvom poznania rôznych kultúr vo vybraných regiónoch Slovenska, geografia učí vážiť si iné kultúry pri zachovaní vlastnej identity, venuje sa ľudovej kultúre a kultúrnym tradíciám, kultúrne pamiatky sú súčasťou obsahu regionálnej geografie
- vedieť čítať mapu, orientovať sa na nej a podľa nej v praxi – plány miest, autoatlas, mapy na internete, orientovať sa na mape podľa súradníc
- oceniť krásu kultúrnych pamiatok na Slovensku, naučiť sa ich vážiť si a chrániť
- získavať informácie, hľadať odpovede na otázky, porovnávať, triediť, vyhodnocovať, vypracovať referát/projekt a prezentovať ho
- diskutovať o geografických zaujímavostiach Slovenska – prírodných a kultúrnych

5. Prierezové témy

Multikultúrna výchova – porovnať etniká, kultúru a životný štýl obyvateľov v jednotlivých oblastiach Slovenska, vážiť si iné kultúry pri zachovaní vlastnej identity, ľudová kultúra a kultúrne tradície, skanzeny ľudovej kultúry na Slovensku, oceniť krásu kultúrnych pamiatok, naučiť sa ich vážiť si a chrániť

Mediálna výchova – kriticky hodnotiť získané informácie z novín, časopisov, internetu, analyzovať ich, získať informácie o najzaujímavejších miestach a osobnostiach Slovenska, o kultúre, športe, predstaviteľoch vedy, kultúry, z rôznych zdrojov

Enviromentálna výchova – poznať tvorbu krajiny a jej zmeny, environmentálne problémy Slovenska (zosuvy, znečistenie tokov, lesné kalamity, najznečistenejšie oblasti Slovenska, ...), ochranu prírody, národné parky, pamiatky UNESCO na Slovensku

Ochrana života a zdravia – pestovať u žiakov pocit vzájomnej pomoci pri prírodných katastrofách, pochopiť význam medzinárodnej humanitarnej pomoci, rozvíjať vzťah k prírode, jej ochrane, k zdraviu a všetkým živým organizmom, formovať postoje žiakov k zdravému spôsobu života, odmietanie drog, škodlivosť fajčenia, viesť žiakov k spoluzodpovednosti za stav životného prostredia

6. Stratégie

- prostredníctvom samostatného vyhľadávania informácií pri spracovávaní referátov viesť žiakov k samostatnej práci s informáciami
- vizualizáciou výuky zapojením IKT zlepšiť fixáciu prezentovaných poznatkov
- motivovať žiakov k zapájaniu sa do predmetových súťaží
- využitím grafických materiálov vo výuke (mapy, grafy, tabuľky, schémy, fotografie) zefektívniť a oživiť výuku a prispieť k hlbšiemu porozumeniu učiva žiakmi

Motivačné metódy: motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor

Expozičné metódy: rozprávanie, vysvetľovanie, rozhovor, demonštračná metóda

Práca s knihou a textom

Učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky

Aktivizujúce metódy: didaktické hry

Fixačné metódy: metódy opakovania a precvičovania

7. Učebné zdroje

KOLEKTÍV: Školský atlas sveta. VKÚ Harmanec, 2010. 150 s. ISBN: 600-33-2138-5

RUŽEK, I., LIKAVSKÝ, P.: Geografia 8. VKÚ, Harmanec, 2011. 120 s. ISBN: 978-80-8042-629-3

- časopis Geografia
- internet: <http://www.interactivetests.net/alf/sk/>
https://sk.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%A1_str%C3%A1nka
<https://www.zborovna.sk/naj.php>
<http://zsvalaska.edupage.org/>
<http://www.datakabinet.sk/sk/Home.html>
<http://www.naucteviac.sk/>
<http://www.geogame.mobi/application/showpage?orderType=0&page=0>
<http://www.sheppardsoftware.com/>
<http://mapa-mapy.info.sk/>

8. Hodnotenie predmetu

Žiaci sú hodnotení a klasifikovaní v súlade s Metodickým pokynom č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR platnosťou od 1.5.2011. Žiak je z predmetu skúšaný ústne, písomne najmenej dvakrát v polročnom hodnotiacom období. Hodnotenie v predmete geografia sa vykonáva klasifikáciou.

Voliteľné práce v hodnotiacom portfóliu:

- účasť na geografickej olympiáde
- referát, projekt na vybranú tému

Hodnotenie zahŕňa kvalitu vedomostí a zručností, ktorú žiak dosiahol na konci hodnotiaceho obdobia, pričom sa prihliada na systematickosť práce počas celého obdobia. Stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru klasifikácie za príslušné obdobie.

Spracovala: Mgr. Hrončeková Ivana

ZŠ J. Simana, Októbrová 16,

2016

UČEBNÉ OSNOVY ISCED 2

Vzdelávacia oblasť: ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ

OBČIANSKA NÁUKA

Ročník: ôsmy

Časový rozsah výučby: 1hodina/týždenne (33hodín/rok)

1. Charakteristika predmetu

Predmet prispieva k orientácii žiakov v rodinnom a školskom prostredí. Vede ich k poznávaniu svojej obce, regiónu, vlasti a Európskej únie. Umožňuje žiakom pochopiť seba samých a pomáha im v ich socializačnom procese. Učí ich demokraticky myslieť a konať, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva druhých. Poskytuje žiakom základné vedomosti z oblasti štátu a práva a vedie ich k aktívnej občianskej angažovanosti a umožňuje im pochopiť ekonomický život spoločnosti.

2. Ciele predmetu

Všeobecný cieľ vzdelávania v rámci predmetu občianska výchova:

- podporovať vedomie jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti,
- utvárať vedomie vlastnej identity a identity druhých ľudí,
- viesť žiakov k realistickému sebaopoznávaniu a sebahodnoteniu,
- akceptovať vlastnú osobnosť a osobnosť druhých ľudí,
- viesť žiakov k aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti, uvedomovaniu si práv a povinností, rešpektovaniu základných princípov demokracie a tolerancie,
- vytvárať pozitívne vzťahy k opačnému pohlaviu v prostredí školy a mimo školy,
- rozpoznávať stereotypné názory na postavenie muža a ženy,
- získať základné vedomosti o ekonomickom fungovaní spoločnosti,
- uplatňovať vhodné komunikačné prostriedky k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,
- k obhajovaniu vlastných postojov a k primeranému obhajovaniu svojich práv,
- vytvárať schopnosti využívať ako zdroj informácií rôzne verbálne a neverbálne texty spoločenského a spoločenskovedného charakteru,
- rešpektovať a uplatňovať mravné princípy a pravidlá spoločenského spolunažívania a prebrať zodpovednosť za vlastné názory, správanie sa a dôsledky konania.

3. Obsah predmetu

Predmet veku primerane oboznamuje žiakov s vybranými poznatkami z oblasti sociológie, psychológie, politológie, práva a ekonómie, ktoré ich vedú k poznávaniu seba a iných, k chápaniu personálnych, interpersonálnych, sociálnoprávnych a ekonomických vzťahov medzi jednotlivcov a spoločnosťou. Podieľa sa na mravnom, občianskom a intelektuálnom rozvoji žiakov.

Vyučovaciemu predmetu bola ponechaná hodinová dotácia i rozsah vzdelávacieho štandardu v takej forme, ako je uvedené v iŠVP.

Odkaz na vzdelávací štandard iŠVP: <http://www.minedu.sk/data/att/7529.pdf>

Tematický celok	Výkonový štandard	Obsahový štandard
-----------------	-------------------	-------------------

	/žiak vie/	
Štát a právo	- analyzovať články Ústavy SR, týkajúce sa znakov štátu a štátnej moci, - zhodnotiť význam Ústavy SR pre občana, - vysvetliť na príkladoch vybraných štátov funkcie štátu, - porovnať na príkladoch vybraných štátov rôzne formy vlády, - zdôvodniť potrebu deľby štátnej moci - vystihnúť rozdiely medzi priamou a nepriamou demokraciou, - rozlíšiť parlamentné, prezidentské a komunálne voľby, - vytvoriť hierarchiu právnych predpisov - rozpoznať na príkladoch znaky protiprávneho konania.	Ústava SR štát forma vlády deľba štátnej moci demokracia voľby právo právne normy právna spôsobilosť spôsobilosť na právne úkony trestná zodpovednosť prezumpcia neviny
Ľudské práva a slobody	- orientovať sa v texte Druhej hlavy Ústavy SR a Dohovoru o právach dieťaťa, - rozpoznať v konkrétnych situáciách prejavy diskriminácie, - identifikovať rodové stereotypy v okolí a médiách, - prezentovať výsledky samostatne nájdených príkladov najčastejšieho porušovania práv dieťaťa v rodine, škole, na Slovensku, vo svete.	ľudské práva a slobody predsudky diskriminácia práva dieťaťa Dohovor o právach dieťaťa

4. Kľúčové kompetencie

Kompetencie občianske

- uvedomiť si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňovať a ochraňovať princípy demokracie

- vyvážené chápať svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti
- uvedomiť si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k povinnostiam, prispievať k naplneniu práv iných
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti
- sledovať a posudzovať udalosti a vývoj verejného života a zaujímať k nim stanoviská, aktívne podporovať udržateľnosť kvality životného prostredia

Kompetencia riešiť problémy

- pri riešení problémov uplatňovať vhodné metódy založené na tvorivom myslení
- otvorenosť pri riešení problémov, formulovať argumenty a dôkazy na obhájenie svojich názorov
- pri jednotlivých riešeniach spoznávať klady a zápory a uvedomovať si aj potrebu zvažovať úrovně ich rizika.
- vytvárať predpoklady na konštruktívne riešenie konfliktov

5. Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj – v téme Je potrebná výchova k občianstvu, Občan a štát, Základný zákon štátu, Ústava slovenskej republiky, Kto nám vládne, Občianska spoločnosť a demokratický štát, Sme právny štát, Základné ľudské práva a slobody, Občan a právo, Neznalosť zákona neospravedlňuje, Čo sa dozvieme z Občianskeho zákonníka? Sme rodina. Získavanie a udržanie si osobnostnej integrity, pestovanie kvalitných medziľudských vzťahov, rozvoj sociálnych spôsobilostí potrebných pre osobný a sociálny život a spoluprácu.

Mediálna výchova – v téme Ako vznikol štát, Načo potrebujeme štát, Formy vlády, Základný zákon štátu, Ústava SR, Kto nám vládne, ake sú základné princípy demokracie, Občianska spoločnosť a demokratický štát, Ako sa zjednocovala Európa, Základné dokumenty ľudských práv, Právny štát, Právna istota, Kľukatá je cesta paragrafov. Moc médií ovplyvňovať politickú moc, mechanizmy riadenia spoločnosti a verejnú mienku.

Environmentálna výchova – v téme Základný zákon štátu, Základné dokumenty ľudských práv, Sme rodina. Súvislosti medzi ekologickými, technicko-ekonomickými a sociálnymi prístupmi k riešeniu problematiky.

7. Učebné zdroje:

D. Ďurajková, D. Vargová: Občianska náuka pre 8. ročník základnej školy a 3. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 2012, Bratislava, ISBN 978-80-10-02294-6.

Denná tlač, časopisy, Ústava SR, dokumenty, zákony kroniky, publikácie o regióne, vlasti, EU.

Ďalšie zdroje:

www.zborovna.sk

8. Hodnotenie predmetu:

Žiaci sú hodnotení a klasifikovaní v súlade s Metodickým pokynom č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR platnosťou od 1.5.2011. Žiak je z predmetu skúšaný ústne najmenej dvakrát v polročnom hodnotiacom období. Hodnotenie v predmete občianska náuka sa vykonáva klasifikáciou.

Voliteľné práce v hodnotiacom portfóliu:

- referát, projekt na vybranú tému

Hodnotenie zahŕňa kvalitu vedomostí a zručností, ktorú žiak dosiahol na konci hodnotiaceho obdobia, pričom sa prihliada na systematickosť práce počas celého obdobia. Stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru klasifikácie za príslušné obdobie.

Spracovala Ing. Zuzana Slezáková
ZŠ J. Simana, Októbrová 16
2019

UČEBNÉ OSNOVY ISCED 2

Vzdelávacia oblasť: ČLOVEK A PRÍRODA

FYZIKA

Ročník: ôsmy

Časový rozsah výučby: 2 hodiny/týždeň (66hodín/ročne)

1. Charakteristika predmetu

Základnou charakteristikou predmetu je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote.

Každý žiak dostane základy, ktoré z neho spravia prírodovedne gramotného jedinca tak, aby vedel robiť prírodovedné úsudky a vedel použiť získané vedomosti na efektívne riešenie problémov.

V rámci predmetu sa žiaci naučia používať fyzikálne modely, ale aj používať vzorce, tabuľky a grafy na vysvetlenie dejov okolo nás.

2. Ciele predmetu

Cieľom fyziky je získať schopnosť používať fyziku vo svojom budúcom živote, logicky a kriticky myslieť, vedieť argumentovať, komunikovať a spolupracovať v skupine pri riešení problému.

Vyučovanie fyziky umožní žiakom získať nové vedomosti prostredníctvom riešenia úloh, projektov zameraných na každodenné prežívané javy. V tomto ročníku je cieľom vyučovania fyziky oboznámiť žiakov s problematikou svetla a javov s ním súvisiacimi, sily, pohybu, práce a energie.

3. Obsah predmetu

Učebnému predmetu bola ponechaná hodinová dotácia aj obsah v súlade s iŠVP

Odkaz na vzdelávací štandard iŠVP: <https://www.minedu.sk/data/att/7542.pdf>

<i>Tematický celok</i>	<i>Výkonový štandard (žiak vie)</i>	<i>Obsahový štandard</i>
Skúmanie sily	Demonštrovať na jednoduchom príklade vzájomné pôsobenie telies. Merať silu silomerom, premieňať jednotky Riešiť jednoduché výpočtové úlohy s využitím vzťahu pre výpočet sily, Vysvetliť vybrané javy z bežného života súvisiace so skladaním síl, Riešiť jednoduché výpočtové úlohy s využitím vzťahu pre výpočet tlaku, Vysvetliť vybrané javy z bežného života súvisiace s pôsobením tlakovej sily	Sila ako vzájomné pôsobenie telies. Klasifikácia účinkov sily. Meradlo sily – silomer. Gravitačná sila (ako tiažová sila), vzťah pre jej výpočet Skladanie síl Otáčavé účinky sily-moment sily Ťažisko telesa a jeho určenie Tlaková sila. Tlak v plyne a v kvapaliny Sily pôsobiace na telesá v kvapalinách a plynch Archimedov zákon.
Sila a pohyb	Opísať pohyb telies vzhľadom na iné telesá Opísať pohyb telies cez pojmy dráha, čas, rýchlosť Vedieť klasifikovať pohyby telies	Pohyb telesa Dráha pohybu a jej závislosť od času Rýchlosť pohybu a jej meranie- jednotky rýchlosti a ich premena Rovnomerný a nerovnomerný pohyb

	Rozlíšiť okamžitú a priemernú rýchlosť, Vedieť vypočítať priemernú rýchlosť pohybu telesa	Priemerná rýchlosť
Práca. Výkon. Trenie	Aplikovať vzťah na výpočet práce v úlohách, Zaznamenať si údaje z merania a vypočítať vykonanú prácu, Aplikovať vzťah na výpočet výkonu v úlohách, Zaznamenať si údaje z merania a určiť veľkosť trecej sily Analyzovať situácie, v ktorých sa prejavujú účinky trenia	Mechanická práca Práca na naklonenej rovine Výkon, jednotky, výpočet výkonu Trenie
Pohybová a polohová energia	Rozlíšiť polohovú a pohybovú energiu telesa Na jednoduchých príkladoch vysvetliť vzájomnú premenu rôznych foriem energie a zákon zachovania energie	Pohybová energia telesa Jednotka energie 1 J Polohová energia telesa Výpočet polohovej energie Vzájomná premena polohovej a pohybovej energie telesa Zákon zachovania energie
Skúmanie vlastností svetla	Dokázať experimentom premenu svetla na teplo Navrhnuť jednoduchý experiment na premenu svetla na teplo Porovnať zdroje svetla a osvetlené telesá Navrhnuť experiment na dôkaz priamočiareho šírenia sa svetla Opísať skladanie farieb Opísať absorbovanie a odraz farieb spektra od bieleho povrchu a farebných povrchov	Slnčné svetlo, teplo, graf, lineárny vzťah medzi teplotou a časom. Slnko, žiarovka Zdroj svetla, priamočiare šírenie svetla, graf lineárnej a nelineárnej závislosti Spektrum, farby spektra Skladanie farieb, biela farba svetla je zložená zo súboru farieb. Klasifikácia prostredí z hľadiska prechodu svetla. Absorpcia farieb spektra, odraz svetla
Odraz a lom svetla	Navrhnuť experiment na dôkaz platnosti zákona odrazu svetla Navrhnuť experiment na dôkaz platnosti zákona lomu svetla Rozlíšiť druhy šošoviek Znázorniť graficky zobrazenie predmetu spojkou a rozptylkou Vysvetliť princíp použitia okuliarov pri odstraňovaní chýb oka Získavať informácie pre tvorbu projektu z rôznych zdrojov	Odraz svetla, zákon odrazu svetla. Uhol dopadu, uhol odrazu svetelného lúča, kolmica dopadu. Opticky redšie a opticky hustejšie prostredie. Lom svetla, zákon lomu svetla. Základné parametre šošoviek, ohnisko, ohnisková vzdialenosť, predmet, obraz Spojka, základné charakteristiky spojky, zobrazenie spojky. Rozptylka, základné charakteristiky rozptylky, zobrazenie rozptylkou. Optické vlastnosti oka Krátkozrakosť, ďalekozrakosť Praktické využitie šošoviek- lupa, okuliare, Ďalekohľad, mikroskop, lupa a iné prístroje

4. Kľúčové kompetencie

žiak

- vie správne používať primeranú fyzikálnu terminológiu
- vie použiť získané teoretické poznatky o svetle pri vysvetlení situácii z bežného života
- vykoná príslušné projekty ako aj jednoduché fyzikálne experimenty

- vie zostrojiť obraz pozorovaného predmetu spojkou a rozptylkou
- **vie rozoznať rozdiel medzi silou, prácou, výkon a energiou**
- vie rozlíšiť a charakterizovať druhy energie
- vie používať vzťahy medzi veličinami pri výpočtoch

5. Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj

- deliť si úlohy a nieť zodpovednosť - Mechanická práca, vzájomné pôsobenie síl, Pokusy z optiky,
- využívať IKT pri získavaní a spracovaní informácie a pri prezentácii vlastnej práce - Príprava projektov

Enviromentálna výchova

- angažovať sa v riešení problémov spojených s ochranou životného prostredia, vnímať a citlivo pristupovať k prírode a k prírodnému dedičstvu, obnoviteľné zdroje - Slnčné svetlo a teplo, Gravitačná sila, Výkon, Energia- zdroje, elektrárne

Ochrana človeka a zdravia

- pracovať tak aby nikto neohrozil bezpečnosť svoju ani spolužiakov - pokusy a bezpečnosť pri nich,
- pozorovať okolie, vyhodnotiť situáciu z hľadiska bezpečnosti- Svetlo-zdroje svetla, zrkadlá, šošovky, oko, Pohyb, Sily- otáčavé účinky sily, trecia sila, pohybová energia

6. Stratégie

Metódy : motivačná, fixačná, vyhľadávania faktov, projektová, problémová, demonštračná

Postupy: analýza, syntéza, indukcia, porovnávanie, dedukcia

Formy: skupinová práca, individuálna práca, samostatná práca, vyučovanie v špeciálnej učebni, domáca úloha, projekt

7. Učebné zdroje

Literatúra: Učebnice fyziky, encyklopédie, internet-www-stránky, digitálny obsah Planéty vedomostí

Didaktická technika: PC, interaktívna tabuľa, diaprojektor, vizualizér,

Materiálne učebné prostriedky: CD, DVD, nástenné tabule, učebné pomôcky

8. Hodnotenie predmetu

Žiaci sú hodnotení a klasifikovaní v súlade s Metodickým pokynom č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR platnosťou od 1.5.2011. Žiak je z predmetu skúšaný ústne, písomne najmenej dvakrát v polročnom hodnotiacom období. Hodnotenie v predmete fyzika sa vykonáva klasifikáciou.

Voliteľné práce v hodnotiacom portfóliu: referát, projekt na vybranú tému

Hodnotenie zahŕňa kvalitu vedomostí a zručností, ktorú žiak dosiahol na konci hodnotiaceho obdobia, pričom sa prihliada na systematickosť práce počas celého obdobia. Stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru klasifikácie za príslušné obdobie.

Spracovala: RNDr. Mariana Rafajová
ZŠ J. Simana Októbrová 16
2016

UČEBNÉ OSNOVY ISCED 2

Vzdelávacia oblasť: ČLOVEK A PRÍRODA

CHÉMIA

Ročník: ôsmy

Časový rozsah výučby: 2 hodiny/týždeň (66 hodín/rok)

1. Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet chémia má bádateľský a činnostný charakter, to znamená, že žiaci vlastnou činnosťou objavujú vlastnosti látok, zákonitosti ich správania a vzájomného pôsobenia. Obsah vychádza zo situácií, javov a činností, ktoré majú chemickú podstatu, sú blízke žiakovi a sú dôležité v živote každého človeka. Tvoria ho nielen chemické poznatky, ale aj činnosti, ktoré vyúsťujú do zvládnutia viacerých prvkov vedeckej činnosti, z ktorých najdôležitejší je experiment. Vykonávaním vlastných „vedeckých“ činností si žiaci osvojujú dôležité spôsobilosti, predovšetkým spôsobilosť objektívne a spoľahlivo pozorovať a opísať pozorované. Žiaci merajú, zaznamenávajú, triedia, analyzujú a interpretujú získané údaje, vytvárajú a overujú predpoklady a tvoria závery.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

- **zoznámiť** sa so základnými poznatkami o látkach dôležitých pre život,
- **porozumieť** chemickým javom a procesom,
- **používať** odbornú terminológiu na opísanie chemických javov a procesov,
- **rozumieť** pokynom na realizáciu praktických činností, laboratórnych cvičení a **dokázať** ich podľa návodu uskutočniť,
- **plánovať** a **realizovať** pozorovania, merania a experimenty,
- **spracúvať** a **vyhodnotiť** údaje získané pri pozorovaní, meraní a experimentovaní,
- **získavať** manuálne zručnosti, intelektové a sociálne spôsobilosti pri realizácii žiackych experimentov,
- **osvojiť** si a **uplatniť** zásady bezpečnej práce s látkami,
- **vyhľadávať** v dostupných zdrojoch poznatky o použití rôznych látok v priemysle, poľnohospodárstve a v živote z hľadiska významu pre človeka, vplyvu na životné prostredie a ľudské zdravie,
- **využívať** poznatky a skúsenosti získané v predmete chémia pri ochrane zdravia a životného prostredia.

3. Obsah predmetu

Vyučovaciemu predmetu bola ponechaná hodinová dotácia i rozsah vzdelávacieho štandardu v takej forme, ako je uvedené v iŠKP.

Odkaz na vzdelávací štandard iŠVP: <https://www.minedu.sk/data/att/7540.pdf>

<i>Tematický celok</i>	<i>Výkonový štandard /žiak vie/</i>	<i>Obsahový štandard</i>
Zloženie látok	Žiak bude vedieť rozlíšiť pojmy chemický prvok a chemická zlúčenina. Žiak bude vedieť rozlíšiť pojmy atóm, molekula a ión.	Makroskopický pohľad na chemicky čisté látky (chemický prvok, chemická zlúčenina). Mikroskopický pohľad na látky: časticový model látky (atóm, ión, molekula) . Stavba atómu a jeho model (elektrónový obal, jadro atómu, protón,

	Žiak bude vedieť vysvetliť pozorované zmeny sprevádzajúce rozpúšťanie látok na základe poznania ich časticového zloženia. Žiak bude vedieť pozorovať vlastnosti látok.	neutrón, elektrón). Symbolické vyjadrenie zloženia látok (značky a vzorce). Pozorovanie vlastností iónových, kovalentných a kovových látok (lesk, tvrdosť, kujnosť, elektrická a tepelná vodivosť, magnetizmus). Chemické väzby v niektorých látkach (kovalentná a iónová väzba).
Významné chemické prvky a zlúčeniny	Žiak bude vedieť orientovať sa v periodickej tabuľke prvkov (ďalej len PTP). Žiak bude vedieť vyvodit' možné vlastnosti prvkov a ich zlúčenín podľa ich umiestnenia v PTP. Žiak bude vedieť uplatniť základné pravidlá názvoslovia halogenidov a oxidov s využitím PTP. Žiak bude vedieť porovnať vlastnosti vybraných oxidov, hydroxidov, kyselín a solí. Žiak bude vedieť posúdiť vplyv vybraných oxidov, hydroxidov, kyselín a solí na životné prostredie. Žiak bude vedieť uviesť príklady použitia vybraných oxidov, hydroxidov, kyselín a solí. Žiak bude vedieť vysvetliť vznik skleníkového efektu a kyslých dažďov a ich vplyv na životné prostredie. Žiak bude vedieť orientovať sa v stupnici pH. Žiak bude vedieť určiť pomocou indikátora pH roztoku. Žiak bude vedieť uviesť príklady využitia neutralizácie. Žiak bude vedieť overiť prakticky priebeh, prejavy a výsledky neutralizačných a oxidačno-redukčných reakcií.	Opis periodickej tabuľky prvkov (ďalej len PTP). Vlastnosti látok a ich súvislosti s PTP. Vodík, kyslík (ozón). Železo. Alkalické kovy (sodík, draslík). Halogény (fluór, chlór, bróm, jód) Vzácné plyny. Oxidy (oxid uhoľnatý, oxid uhličitý, oxid siričitý, oxid sírový, oxid vápenatý, oxid kremičitý, oxidy dusíka). Kyseliny (kyselina chlorovodíková, kyselina dusičná, kyselina uhličitá, kyselina sírová). Hydroxidy (hydroxid sodný, hydroxid draselný, hydroxid vápenatý). Soli (chlorid sodný, chlorid draselný, síran vápenatý, síran meďnatý, uhličitan sodný, uhličitan vápenatý, hydrogenuhličitan sodný). Pozorovanie kyslých a zásaditých vlastností látok (indikátor, kyselina, zásada, neutralizácia, pH stupnica). Pozorovanie oxidačných a redukčných vlastností látok (oxidačnoredukčné reakcie).

4. Kľúčové kompetencie

Tematický celok: Zloženie látok

- **vysvetliť** zloženie látok, **rozlíšiť** prvky a zlúčeniny, **poznať** význam chemických značiek prvkov a chemického vzorca, **poznať** slovenské názvy a značky chemických prvkov: Ag, Al, Au, C, Ca, Cl, Cu, F, Fe, H, He, Hg, I, K, Mg, Mn, N, Na, O, P, Pb, S, Se, Si, Zn,
- **opísať** stavbu atómu,
- **poznať** označenie elektrického náboja protónov, elektrónov, neutrónov,
- **zapísať** a **vysvetliť** vznik iónov z atómov,

- **vysvetliť** vznik chemickej väzby v látkach H_2 , $NaCl$,
- **zapísať** a **prečítať** vzorce dvojatómových a viacatómových molekúl (napr. H_2 , O_2 , Cl_2 , CO_2 , H_2O),
- **určiť** druh a počet atómov v konkrétnom príklade molekuly,
- **pomenovať** dej, pri ktorom sa oxidačné číslo atómu zvyšuje, znižuje,
- **uviesť** príklady priebehu oxidačno-redukčných reakcií v bežnom živote,
- **poznať** význam objavu periodickej sústavy prvkov a meno autora (D. I. Mendelejev),
- **určiť** počet radov a stĺpcov v periodickej tabuľke prvkov (1. – 18.),
- **vedieť** určiť umiestnenie (perióda a skupina) konkrétného prvku na základe hodnoty protónového čísla,
- **zapísať** protónové číslo atómov,
- **určiť** počet elektrónov v atóme z hodnoty protónového čísla,
- **poznať** zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu, základné piktogramy (žieravina, horľavina, oxidačné činidlo, dráždivá látka, jed, výbušnina),
- **poznať** telefónne čísla prvej pomoci,
- **dodržiavať** zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu, s chemickými látkami,
- **vedieť používať** ochranné pomôcky – okuliare, rukavice, ochranný štít,
- **poznať** základné pomôcky skúmavka, kadička, banka (kuželová, varná, destilačná), kryštalizačná miska, filtračný lievik, filtračný papier, držiak, kruh, svorka, stojan, chladič, odparovacia miska, hodinové sklíčko, laboratórna lyžička, liehový kahan, tyčinka, odmerný valec, pipeta,
- **vykonať** podľa návodu: prípravu vodíka, kyslíka,
- **vedieť pozorovať** javy sprevádzajúce pokus, vyhodnotiť a interpretovať ich,
- **zaznamenať** výsledok pokusu.

Tematický celok: Významné chemické prvky a zlúčeniny

- **vymenovať** základné vlastnosti (skupenstvo, farba, reaktivita, atď.), použitie H_2 a O_2 ,
- **určiť** oxidačné čísla atómov prvkov v oxidoch,
- **vedieť** aplikovať pravidlá tvorby vzorcov a názvov oxidov, kyselín a hydroxidov,
- **vedieť** názvy a vzorce CO , CO_2 , N_2O_5 , SO_2 , SO_3 , CaO , HCl , HNO_3 , H_2SO_4 , H_2CO_3 , $NaOH$, KOH , $Ca(OH)_2$, $NaCl$, $NaNO_3$, $CuSO_4$, $CaCO_3$,
- **pomenovať** ióny, ktoré vzniknú reakciou HCl , $NaOH$ s vodou,
- **poznať** oxidy, ktoré reakciou s vodou spôsobujú kyslé dažde, a príčiny vzniku uvedených oxidov (oxidy síry a dusíka),
- **poznať** vplyv kyslých dažďov na životné prostredie, možnosti obmedzenia ich vzniku, určiť pomocou univerzálneho indikátorového papierika pH rôznych roztokov (kyslý, neutrálny, zásaditý),
- **opísať** neutralizáciu ako chemickú reakciu kyseliny chlorovodíkovej s hydroxidom sodným a zapísať chemickú rovnicu,
- **poznať** výskyt a funkciu kyseliny chlorovodíkovej v ľudskom organizme,
- **uviesť** význam kationov sodíka, draslíka, horčíka, vápnika a železa pre ľudský organizmus a ich potravinové zdroje,
- **zdôvodniť** negatívny vplyv nadbytku $NaCl$ v potrave pre ľudský organizmus,
- **vedieť** prakticky **určiť**, či je roztok kyslý, neutrálny alebo zásaditý,
- **vedieť pracovať** s roztokmi indikátorov a indikátorovými papierikmi,
- **vedieť pozorovať** javy sprevádzajúce pokus, **vyhodnotiť** a **interpretovať** ich,
- **poznať** zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu, základné piktogramy (žieravina, horľavina, oxidačné činidlo, dráždivá látka, jed, výbušnina),
- **poznať** telefónne čísla prvej pomoci,
- **dodržiavať** zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu, s chemickými látkami,
- **vedieť používať** ochranné pomôcky – okuliare, rukavice, ochranný štít,

- **vykonať** podľa návodu: prípravu oxidu uhličitého, pH rôznych látok,
- **zaznamenať** výsledok pokusu,
- **vyhľadať, spracovať a prezentovať** požadované údaje a informácie.

Žiak sa naučí poznávať zloženie látok (prvok, zlúčenina, atóm, molekula, ión, chemická väzba, oxidačné čísla), významné chemické prvky (vodík, kyslík, železo, alkalické kovy) významné chemické zlúčeniny (oxidy, kyseliny, hydroxidy, soli), chemické reakcie (neutralizačné, oxidačno-redukčné).

Odporúčané laboratórne práce:

- Príprava vodíka a jeho dôkaz.
- Príprava kyslíka a jeho dôkaz.
- Minerálna voda.
- Pitná voda.
- Destilovaná voda.
- Príprava oxidu uhličitého a jeho dôkaz.
- Meranie pH rôznych látok.

Odporúčané námety na samostatné pozorovania (krátkodobé, dlhodobé):

- Prezentácia projektov: chemické prvky.
- Prezentácia projektov: chemické zlúčeniny.
- Prezentácia projektov: chemické reakcie.

5. Prierezové témy

Osobnostný rozvoj – rozvíjať potenciál žiakov prostredníctvom laboratórnych cvičení, naučiť žiakov spolupracovať, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, pestovať kvalitné medziľudské vzťahy. Vedieť spracovať informácie do prezentačnej formy a odprezentovať ich.

Ochrana života a zdravia – spoznávať jedovaté horľaviny, žieraviny, jedy, oxidačné činidlá, zdraviu škodlivé látky.

Environmentálna výchova – pomôcť žiakom nadobudnúť schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím; pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu.

6. Stratégie:

Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Motivačné metódy (rozprávanie, rozhovor, problém, demonštráciu),

Expozičné metódy (vysvetľovanie, rozprávanie, rozhovor, beseda, demonštračná metóda, pozorovanie, manipulácia s predmetmi, inštruktáž, projektová metóda),

Praktické aktivity (samostatná činnosť na základe inštruktáže, práca s knihou a textom, samostatné učenie prostredníctvom informačnej techniky a experimentovanie,

Aktivizujúce metódy (diskusia, didaktické hry, kooperatívne vyučovanie),

Fixačné metódy (metódy opakovania a precvičovania).

Z *organizačných foriem* sa uplatňuje *vyučovacia hodina* (základného, motivačného, expozičného, fixačného, aplikačného, diagnostického typu). *Terénne pozorovania, praktické aktivity* volí učiteľ podľa podmienok školy a regionálnych možností, pričom dbá na dodržiavanie zásad bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov.

7. Učebné zdroje

VICENOVÁ, H.: Chémia pre 8. ročník základných škôl. EXPOL PEDAGOGIKA. Bratislava, 2010. s. 111. ISBN: 978-80-8091-223-9

PRAČKOVÁ, K.: Chémia pre základné školy. Slovenské pedagogické nakladateľstvo. Bratislava, 1997. s. 238. ISBN: 80-08-02568-9

ADAMKOVIČ, E. a kol.: Chémia 8. Slovenské pedagogické nakladateľstvo. Tlač Slovenská Grafia, a. s., Bratislava, 2005. 134 s. ISBN: 80-10-00782-X

- internet: <https://www.zborovna.sk/novinky/index.php>
<http://planetavedomosti.iedu.sk/>

8. Hodnotenie predmetu:

Povinné práce v hodnotiacom portfóliu

- ústna odpoveď minimálne raz za polrok (formou 5 otázok – 5 odpovedí),
- písomné práce po ukončení tematického celku,
- laboratórne cvičenie minimálne dvakrát za polrok.

Voliteľné práce v hodnotiacom portfóliu

- vypracovať a odprezentovať projekt na zadanú tému.

Spracoval: PaedDr. Matúš Magera
ZŠ J. Simana, Októbrová 16
2016

UČEBNÉ OSNOVY ISCED 2

Vzdelávacia oblasť: ČLOVEK A PRÍRODA

BIOLÓGIA

Ročník: ôsmy

Časový rozsah výučby: 1 hodina/týždeň (33 hodín/rok)

1. Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet biológia je na základnej škole zameraný na poznávanie javov a procesov prebiehajúcich v prírode vo vzájomných súvislostiach a vedie žiakov k chápaniu prírody ako celku. Sústreďuje sa najmä na tie javy, ktoré bezprostredne ovplyvňujú život človeka. Ich poznanie je východiskom pre formovanie pozitívneho vzťahu k živej prírode, rozvíjanie schopnosti ekologicky myslieť a konať, ako aj pre upevňovanie návykov dôležitých pre zachovanie zdravia.

Obsah učiva v 8. ročníku je orientovaný na základné životné procesy z hľadiska funkčných častí tela organizmov, poznatky o podstate života z hľadiska bunkovej štruktúry a dedičnosti. Záver tvorí problematika životného prostredia, ktorá smeruje k pochopeniu základných vzájomných vzťahov, vzťahov k prostrediu s vyústením do poznania vzťahov človeka k prírode a jej ochrane.

Obsah ročníka je vcelku zameraný na komplexné poznanie a chápanie vzájomných vzťahov a súvislostí v prírode.

2. Ciele predmetu

Ciele sú zamerané na poznávanie živej a neživej prírody ako celku, čo predstavuje:

- **poznať** hlavné znaky životných procesov – príjem živín, vylučovanie látok, dýchanie **rast** a rozmnožovanie baktérií, húb a rastlín,
- **rozlíšiť** a **dokumentovať** príkladom hlavné znaky a funkcie orgánových sústav **bezstavovcov a stavovcov**,
- **viest** k schopnosti triediť informácie a osvojené poznatky a využívať v praktickom živote,
- **poznať** základné vlastnosti organizmov, princíp premeny látok a energií,
- **vedieť** zhody a rozdiely v bunkovej stavbe, funkcií a prejavoch buniek baktérií, rastlín a živočíchov,
- **poznať** podstatu a význam dedičnosti v prírode a pre človeka,
- **poznať** zložky životného prostredia, **dokumentovať** ich vzájomný vzťah a význam pre podmienky života organizmov a človeka,
- **poznať** vplyv životného prostredia na zdravie a spôsob života človeka a organizmov,
- **poznať** vzťah a význam starostlivosti o životné prostredie a ochranu života,
- **oboznámiť** sa s príkladmi medzinárodnej spolupráce ochrany prírody, štátnou ochranou prírody + **poznať** základné hľadiská ochrany prostredia a prírody,
- **poznať** významné ochránené územia SR s dôrazom na regionálne podmienky.

3. Obsah predmetu

Vyučovaciemu predmetu bola ponechaná hodinová dotácia i rozsah vzdelávacieho štandardu v takej forme, ako je uvedené v iŠKP.

Odkaz na vzdelávací štandard: <https://www.minedu.sk/data/att/7543.pdf>

Tematický celok	Výkonový štandard /žiak vie/	Obsahový štandard
Základné životné	Poznať význam bunky pre	Bunka rastlinná a živočíšna.

procesy organizmov	organizmy. Poznať stavbu a funkciu jednotlivých častí bunky. Odlíšiť živé a neživé súčasti bunky. Porovnať znaky a funkcie rastlinnej a živočíšnej bunky. Zdôvodniť odlišnosť stavby rastlinnej a živočíšnej bunky. Pomenovať časti bunky, ktoré zabezpečujú dýchanie, fotosyntézu a tvorbu bielkovín.	Bunkové organely a ich funkcie.
	Poznať význam príjmu a výdaja látok, fotosyntézy a dýchania ako procesov premeny látok v bunke.	Výživa organizmov, živiny.
	Poznať výživu a prijímanie živín baktérií (rozkladných, kvasných, mliečnych, hľuzových, parazitických). Rozlíšiť výživu saprofytickej a parazitickej huby.	Organizmy parazitické, saprofytické, symbiotické baktérie rozkladné, kvasné, mliečne, hľuzkové.
	Poznať podstatu výživy rastlín. Opísať podľa schémy podstatu procesu fotosyntézy. Zdôvodniť autotrofnú výživu rastlín. Poznať podstatu dýchania rastlín. Vymenovať látky, ktoré pri dýchaní prijíma a vylučuje rastlina, živočích, človek. Poznať význam fotosyntézy a dýchania pre rastliny, živočíchy a človeka.	Výživa rastlín, fotosyntéza.
	Poznať význam živín pre živočíchy. Zdôvodniť heterotrofnú výživu živočíchov. Porovnať časti tráviacej rúry bezstavovcov a stavovcov, v ktorých prebieha trávenie a vstrebávanie. Poznať bezstavovca s mimotelovým trávením. Poznať význam zubov, jazyka a slinných žliaz pri spracovaní potravy. Zdôvodniť súvislosť stavby chrupu cicavcov s prijímanou potravou. Porovnať stavbu tráviacej sústavy mäsožravcov a bylinožravcov.	Výživa živočíchov, trávenie, vstrebávanie.
	Charakterizovať proces dýchania. Rozlíšiť vnútorné a vonkajšie dýchanie. Preukázať na príklade dýchanie povrchom tela. Poznať osobitosti dýchania vodných a suchozemských bezstavovcov. Poznať princíp dýchania stavovcov žiabrami, kožné dýchanie obojživelníkov. Zdôvodniť význam vzdušných vakov vtákov. Poznať princíp vonkajšieho a vnútorného dýchania cicavcov.	Dýchanie organizmov, rozklad organických látok, uvoľnenie energie.
	Poznať význam vylučovania. Uviesť príklad bezstavovca s vyvinutou vylučovacou sústavou. Vymenovať odpadové látky v organizme stavovcov. Poznať sústavy orgánov stavovcov, ktorými sa vylučujú odpadové látky. Zdôvodniť význam močovej sústavy stavovcov.	Vylučovanie živočíchov.
	Chápať súvislosť dráždivosti a pohybu. Poznať aspoň jeden faktor	Dráždivosť, citlivosť a pohyb rastlín a živočíchov.

	dráždivosti rastlín. Uviesť príklad pohybu častí rastlinných tiel spôsobeného svetlom, vodou, teplom, gravitáciou, chemickými látkami, dotykom a žiarením. Poznať význam pohybu živočíchov. Poznať a zdôvodniť odlišnosti pohybového systému aspoň dvoch zástupcov bezstavovcov. Uviesť príklad spôsobu pohybu jedného bezstavovca. Poznať a zdôvodniť prispôsobenie pohybu zástupcov stavovcov životnému prostrediu a spôsobu života.	
	Poznať význam regulovania organizmu živočíchov. Rozlíšiť význam hormonálnej a nervovej regulácie. Rozlíšiť typy nervovej sústavy bezstavovcov. Poznať súvislosť dráždivosti a nervového riadenia. Poznať súvislosť prijímania informácií zmyslovými receptormi s nervovou sústavou. Porovnať zmyslové vnímanie zástupcu bezstavovca a stavovca. Poznať regulačný význam nervovej sústavy stavovcov. Opísať princíp prenosu informácií stavovcov. Uviesť príklad cicavca s dobre vyvinutými zmyslovými orgánmi potrebnými na lov koristi. Rozlíšiť aspoň dva nepodmienené a dva podmienené reflexy, významné pre život stavovcov.	Regulácia hormonálna, nervová.
	Charakterizovať proces rozmnožovania. Poznať podstatu oplodnenia vajíčka. Odlíšiť na príklade pohlavné a nepohlavné rozmnožovanie. Poznať rozmnožovanie obojpohlavného živočícha. Porovnať priamy a nepriamy vývin jedinca. Rozlíšiť na ukážke (schéme) úplnú a neúplnú premenu hmyzu. Odlíšiť vonkajšie a vnútorné oplodnenie stavovcov. Opísať nepriamy vývin obojživelníkov. Rozlíšiť starostlivosť vtákov o mláďatá na príklade kŕmivého a nekŕmivého vtáka. Poznať vývin a spôsob výživy mláďat cicavcov.	Delenie bunky. Rozmnožovanie organizmov pohlavné a nepohlavné.
	Poznať základné životné procesy organizmov. Chápať význam jednotlivých životných procesov pre život organizmov.	Rast, vývin, životný cyklus organizmov.
Dedičnosť a premenlivosť organizmov	Opísať prejavy dedičnosti organizmov. Pomenovať časť bunky, v ktorej sú uložené dedičné informácie. Vysvetliť význam nukleových kyselín pri prenose genetickej informácie. Poznať uloženie genetickej informácie v bunke. Opísať stavbu	Genetika. Dedičnosť, premenlivosť, potomstvo. Genetická informácia. Jadro, chromozóm, nukleová kyselina, DNA, dvojzávitnica. Gén, znak, vlastnosť.

	chromozómu.	
	Poznať význam zníženia počtu chromozómov pri vzniku pohlavných buniek. Chápať príčinu tvorby kópií nukleovej kyseliny pred delením jadra bunky. Poznať význam vzťahu alela, gén a znak. Opísať podľa schémy kríženia vznik určitého znaku nového jedinca.	Kópia DNA. Alela dominantná, recesívna. Bunka telová, pohlavná, oplodnená. Kríženie, schéma kríženia.
	Poznať význam premenlivosti. Odlíšiť nededičnú a dedičnú premenlivosť. Uviesť príklad premenlivosti organizmov. Opísať podstatu šľachtenia. Uviesť príklad odrody rastliny alebo plemena živočicha. Uviesť príklad vplyvu dedičnej choroby na život človeka. Rozlíšiť na príklade dedičnú a nededičnú premenlivosť, zhodnotiť význam dedičnosti a premenlivosti, zdôvodniť podstatu šľachtenia, diskutovať o dedičných chorobách, ich vplyve na život človeka a možnosti využitia genetického poradenstva, posúdiť využitie vedeckých poznatkov genetiky.	Premenlivosť nededičná, dedičná. Šľachtenie, odroda, plemeno. Dedičná choroba. Genetické poradenstvo.
Životné prostredie organizmov človeka	Charakterizovať životné prostredie človeka. Uviesť príklad prírodnej, umelej, sociálnej zložky prostredia. Poznať význam pracovného, obytného a rekreačného životného prostredia človeka. Vysvetliť rozdiel medzi vednými odbormi ekológia a environmentalistika.	Životné prostredie. Zložky životného prostredia človeka. Ekológia, environmentalistika.
	Uviesť príklad vplyvu znečistenej vody, pôdy, ovzdušia na život organizmov a človeka. Poznať príčiny znečisťovania vody, pôdy, ovzdušia. Uviesť príklad nepriaznivého vplyvu priemyselnej výroby a dopravy na životné prostredie.	Podmienky života. Priemysel, doprava, energetika, poľnohospodárstvo. Znečistenie vzduchu, vody, pôdy. Globálne environmentálne problémy. Odpad, skládka, spaľovanie, recyklácia.
	Rozlíšiť všeobecnú ochranu prírody a osobitnú ochranu prírody a krajiny. Poznať a pomenovať na ukážke aspoň tri druhy chránených rastlín, chráneného obojživelníka, plaza, vtáka a cicavca. Poznať aspoň tri kategórie chránených území. Uviesť príklad národného parku, chránenej krajinej oblasti a prírodnej rezervácie. Poznať možnosti alternatívnych zdrojov energie.	Starostlivosť o prírodné a životné prostredie človeka. Ochrana prírody, zákon o ochrane prírody, chránené druhy, chránené územia. Obnoviteľné zdroje energie.
	Upevňovanie vedomostí	Záverečné opakovanie

4. Kľúčové kompetencie

- poznávať živé organizmy a ich význam v prírode a pre život človeka. Chápať lesný, vodný, trávny, poľný ekosystém a ľudské obydľia ako životný priestor organizmov,

- poznať typických predstaviteľov podľa vonkajších znakov, životných prejavov a potravných vzťahov, zásady prevencie a spôsob ochrany pred škodlivými druhmi,
- poznať základnú stavbu, funkcie a životné prejavy rastlinných a živočíšnych buniek, jednobunkových a mnohobunkových organizmov,
- poznať základnú stavbu a funkcie sústav orgánov človeka, zásady starostlivosti prvej predlekárskej pomoci pri bežných poraneniach,
- rozvíjať poznatky o činnosti ľudského tela ako celostného systému z hľadiska ochrany zdravia a zdravého životného štýlu,
- porozumieť vzťahu neživej a živej prírody a význam jej poznávania,
- poznať základné podmienky života, faktory prostredia a vzťahy organizmov, následky vplyvu človeka na biosféru a možnosti ich odstránenia,
- poznať hlavné znaky základných životných procesov rastlín, húb a živočíchov,
- poznať podstatu a význam dedičnosti v prírode a pre človeka,
- poznať zložky životného prostredia, ich vzájomný vzťah, význam pre podmienky života, organizmov a človeka a faktory vplyvajúce na kvalitu životného prostredia, zdravie a spôsob života človeka a organizmov,
- poznať základné hľadiská ochrany životného prostredia a prírody.

Stanovené ciele sa dosahujú rozvíjaním ďalších kľúčových kompetencií žiakov:

• ***v oblasti komunikačných schopností:***

- vecne správne sa vyjadrovať verbálne, písomne a graficky k danej učebnej téme,
- vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje,
- vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov,
- zrozumiteľne prezentovať svoje poznatky, skúsenosti a zručnosti,
- vedieť spracovať jednoduchú správu z pozorovania na základe danej štruktúry.
- vedieť spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele, metódy, výsledky a ich využitie.

• ***v oblasti identifikácie problémov, navrhovania riešenia a schopnosti ich riešiť:***

- navrhovať rôzne riešenia úloh, postupov a prístupov,
- využívať tvorivosť a nápaditosť, samostatne tvoriť závery na základe zistení, skúmaní alebo riešení úloh,
- riešiť úlohy zamerané na rozvoj porozumenia.

• ***v oblasti sociálnych kompetencií:***

- vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti,
- pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách, vzájomne radiť a pomáhať,
- prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti, hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení.

• ***v oblasti získavať, osvojovať si a rozvíjať manuálne zručnosti:***

- používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach,
- dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia,
- využívať učebné a iné pomôcky.

Žiak sa naučí poznávať základné životné procesy organizmov (príjem živín, povrch tela, pohyb, dýchanie, vylučovanie, obehová sústava, regulačné sústavy, rozmnožovanie), nahosemenné a krytosemenné rastliny. Ďalej sa naučí poznávať orgány rastlinnej a živočíšnej bunky pod mikroskopom, základy genetiky a dedičnosti, ako aj životné prostredie organizmov a človeka (zložky, faktory ovplyvňujúce životné prostredie, starostlivosť a ochrana o životné prostredie Slovenska).

Odporúčané námety na samostatné pozorovania (krátkodobé, dlhodobé):

Rozlíšenie typických znakov húb a rastlín podľa životných procesov. Pozorovanie rozmnožovacích orgánov výtrusných a semenných rastlín. Rozlíšenie živočíchov podľa typických znakov a funkcií

sústav orgánov. Pozorovanie a odlíšenie bunkovej stavby tiel organizmov. Porovnanie vonkajšej a vnútornej stavby tiel rastlín a živočíchov.

- Stavba tela bezstavovcov – prvoky, pŕhlivce, ploskavce, mäkkýše, obrúčkavce, kôrovce, hmyz, pavúkovce.
- Stavba tela stavovcov – ryby, obojživelníky, plazy, vtáky a cicavce.
- Rastlinná a živočíšna bunka pod mikroskopom.
- Národné parky a chránené krajinné oblasti Slovenskej republiky.
- Globálne ekologické problémy.

5. Prierezové témy

Osobnostný rozvoj – rozvíjať potenciál žiakov prostredníctvom praktických cvičení, naučiť žiakov spolupracovať, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, pestovať kvalitné medziľudské vzťahy. Vedieť spracovať informácie do prezentačnej formy a odprezentovať.

Mediálna výchova - kompetentne zaobchádzať s rôznymi druhmi médií, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty ako zdroj informácií

Enviromentálna výchova – pomôcť žiakom nadobudnúť schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi; poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta; pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu

6. Stratégie

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov.

Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť možno využiť **motivačné metódy**, ako je **motivačné rozprávanie** (citové približovanie obsahu učenia), **motivačný rozhovor** (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), **motivačný problém** (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému), **motivačnú demonštráciu** (vzbudenie záujmu pomocou, ukážky).

Expozičné metódy je potrebné využívať pri vytváraní nových poznatkov a zručností. Odporúča sa **rozprávanie** (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie), **vysvetľovanie** (logické systematické sprostredkovanie učiva), **rozhovor** (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie), **beseda** (riešenie aktuálnych otázok celým kolektívom), **demonštračná metóda** (demonštrácia obrazov, modelov, prírodnín), **pozorovanie** (cieľové systematické vnímanie objektov a procesov), **manipulácia s predmetmi** (praktické činnosti, experimentovanie, pokusy, didaktická hra), **inštruktáž** (vizuálne a auditívne podnety k praktickej činnosti, vedenie žiakov k chápaniu slovnému a písomnému návodu).

Významné miesto má **projektová metóda** (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu).

Pre realizáciu cieľov sú dôležité **praktické aktivity** (samostatná činnosť na základe inštruktáže) – pozorovanie dostupných prírodných procesov na podporu chápania vzájomné vzťahy a ich významu. Pri pozorovaniach treba uprednostniť živé biologické objekty, klásť dôraz na poznávanie a rozlišovanie organizmov podľa podstatných vonkajších znakov.

Odporúča sa zvýšiť dôraz na **prácu s knihou a textom** (čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie,

využívanie podstatných informácií), **samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky a experimentovanie** (samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie).

Z **aktivizujúcich** metód je vhodná **diskusia** (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného problému), **didaktické hry** (seberealizačné aktivity na uplatnenie záujmov, a spontánnosti), **kooperatívne vyučovanie** (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny).

Fixačné metódy sú neoddeliteľnou súčasťou vyučovania, napr. **metódy opakovania a precvičovania**, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy).

Z **organizačných foriem** sa uplatňuje **vyučovacia hodina** (základného, motivačného, expozičného, fixačného, aplikačného, diagnostického typu). **Terénne pozorovania, praktické aktivity** volí učiteľ podľa podmienok školy a regionálnych možností, pričom dbá na dodržiavanie zásad bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov.

7. Učebné zdroje

UHEREKOVÁ, M. a kol.: Biológia pre 9. ročník ZŠ. EXPOL PEDAGOGIKA, s.r.o. Bratislava, 2012. s. 75. ISBN: 978-80-89431-34-2

- Encyklopédia Stavba Zeme, Rastlina, Oceán, Zvierá,
- Veľký atlas rastlín a živočíchov,
- Mapa národných parkov SR, mapa životného prostredia SR,
- potreby a pomôcky na mikroskopovanie: mikroskop, mikroskopické preparáty, lupa,
- internet:
<https://www.zborovna.sk/novinky/index.php>
www.zsvalaska.edupage.sk,
<http://planetavedomosti.iedu.sk/>

8. Hodnotenie predmetu

Povinné práce v hodnotiacom portfóliu:

- ústna odpoveď minimálne raz za polrok (formou 5 otázok – 5 odpovedí),
- písomné práce po ukončení tematického celku,
- praktické cvičenie raz za rok,

Voliteľné práce v hodnotiacom portfóliu:

- účasť na biologickej a environmentálnej olympiáde
- vypracovať a odprezentovať projekt na zadanú tému.

Spracovala: Ing. Zuzana Slezáková
ZŠ J. Simana, Októbrová 16
2016

UČEBNÉ OSNOVY ISCED 2

Vzdelávacia oblasť: ČLOVEK A HODNOTY

ETICKÁ VÝCHOVA

Ročník: ôsmy

Časový rozsah výučby: 1 hodina /týždeň (33 hodín/rok)

1. Charakteristika predmetu

Poslaním povinnej voliteľného predmetu etická výchova je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pochopenie tém podporuje zážitkové učenie. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností /otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných.../. Pripravuje mladých ľudí pre budúci život, k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

2. Ciele predmetu

- vysvetliť žiakom základné pojmy súvisiace s voľbou životných cieľov, svetonázorom, náboženstvom, etickými hodnotami a normami
- osvojovanie si pozitívnych postojov vo vzťahu k svojmu zdraviu a ochrane
- umožniť žiakom pochopiť základné etické problémy súvisiace s ekonomickými hodnotami, pravdou a dobrým menom

3. Obsah predmetu

Vyučovaciemu predmetu bola ponechaná hodinová dotácia i rozsah vzdelávacieho štandardu v takej forme, ako je uvedené v ŠVP.

Odkaz na vzdelávací štandard: <https://www.minedu.sk/data/att/7539.pdf>

<i>Tematický celok</i>	<i>Obsahový štandard</i>	<i>Výkonový štandard /žiak vie/</i>	<i>Poznámky</i>
Zdroje etického poznania	Zdroje etiky. Mravné hodnoty a mravné normy. Hodnotová orientácia, rebríček hodnôt. Svedomie. Etika a náboženstvá Aktuálne etické problémy v spoločnosti.	• uviesť hlavné zdroje etiky, • vymenovať niektoré mravné hodnoty, • vysvetliť, na čo slúžia mravné normy, • vysvetliť význam svedomia, • vymenovať príklady pozitívnych vzorov z dejín a literatúry, • porovnať etický odkaz náboženstiev, • diskutovať o aktuálnych etických problémoch v spoločnosti	
Život, telesné a duševné zdravie ako etická hodnota	Život a zdravie ako hodnota. Starostlivosť o zdravie. Psychohygiena - zdravý životný štýl. Profesijná etika etika a rozvoj technológií.	• vysvetliť spôsoby starostlivosti o zdravie svoje a iných, • identifikovať prejavy zdravého životného štýlu,	Zákony NR SR, dôležité telefónne čísla, nadácie

	Etika a ekológia. Etické problémy doby – eutanázia, génová manipulácia, trest smrti, interrupcia.	- vysvetliť dôsledky nesprávnej životosprávy, - diskutovať o etických problémoch súčasnosti, - rozlíšiť medzi etickým a neetickým konaním človeka.	Ochrana života a zdravia – prierezová téma
Ekonomické hodnoty a etika	Vlastníctvo peniaze – „cieľ“, alebo prostriedok? Materiálne a nemateriálne hodnoty. Konzumná spoločnosť. Sociálna nerovnosť, ekonomické cnosti. Solidarita, dobrovoľníctvo, charita. Reklama a manipulácia zákazníkov. Ochrana spotrebiteľa	- určiť formy vlastníctva, - diskutovať o vzťahu k peniazom, - vysvetliť pojem konzumizmus, - analyzovať prejavy a dôsledky sociálnej nerovnosti, - zhodnotiť význam solidarity, - posúdiť potrebu pomoci slabším, - vystihnúť negatívne prvky reklamy, - vysvetliť zásady ochrany spotrebiteľa na konkrétnych príkladoch zo života,	Reklamačný poriadok, Slovenská obchodná inšpekcia
Dobré meno a pravda ako etické hodnoty	Poznanie pravda ako etická hodnota. Kritické myslenie, argumentácia. Pravda a lož, etické dilemy. Tajomstvo. Dobré meno jednotlivca i spoločnosti. Poznanie a úsilie poznávať	- zdôvodniť potrebu pravdy v živote človeka, - vysvetliť význam tajomstva a utajovaných skutočností, - pomenovať význam poznania a poznávania v živote človeka, - zdôvodniť význam rešpektovania cti a dobrého mena, - diskutovať o dôležitosti vzdelávania, - zostaviť si konkrétny plán efektívneho zvládnutia školských úloh.	Príslovia a porekadlá na tému pravda a lož – prierezová téma – Osobnostný a sociálny rozvoj

4. Kľúčové kompetencie

- Žiak vie vysvetliť základné pojmy súvisiace s voľbou životných cieľov, svetonázorom, náboženstvom, etickými hodnotami a normami.
- Žiak chápe základné etické problémy súvisiace s ekonomickými hodnotami, pravdou a dobrým menom, zodpovednosť za svoje telesné a duševné zdravie.
- **Žiak sa učí rešpektovať ľudí s inými názormi, zároveň však ostať sám sebou – formulovať svoje životné ciele, zdôvodniť základné mravné normy.**

5. Prierezové témy:

Osobnostný a sociálny rozvoj – vo všetkých TC.

TC Objavenie vlastnej jedinečnosti a identity – silné a slabé stránky osobnosti, asertivita v každodennosti, manipulácia, tlak skupiny, zásady prosociálneho správania.

TC Etické aspekty vzťahu k rodine – komunikačné zručnosti, rešpektovanie autority, vzťahy medzi súrodencami, práva a povinnosti v rodine.

TC Etické aspekty integrovania sexuálnej zrelosti do kontextu osobnosti – rozvoj sexuálnej identity, priateľstvo, láska, dôsledky predčasného sexuálneho života.

TC Vzťah k chorým, starým, postihnutým, mentálne, morálne narušeným ľuďom. – spôsoby komunikácie, tolerancia a rešpektovanie odlišností, generačné rozdiely.

6. Učebné zdroje

Učebnica - Nechaj ma, chcem sa učiť sám 1,2,3,4, rôzne zdroje z internetu, CD, videokazety, program „Cesta“.

7. Stratégie

Metódy: motivačné, expozičné, aktivizujúce (diskusia, didaktické hry, dramatizácia, simulácia

Formy: skupinová, samostatná, individuálna práca, vyučovanie v učebni IFV, práca s učebnými zdrojmi

Žiaci počas hodín NV sedia v kruhu, aby si videli navzájom do tváre, aby sa vzájomne poznávali. Je to východisková pozícia, ktorá nie je cieľom, ale prostriedkom. Samozrejme, je možné aj iné usporiadanie priestoru v závislosti od metódy, ktorú učiteľ pre danú aktivitu zvolí.

Domáce úlohy (transfer) sa netýkajú písomného vypracovávania, ale konkrétnych jednoduchých cvičení či predsavzatí orientovaných na požadované správanie. Dôležitou súčasťou každej hodiny je rozdelenie sa s niekým so získanou skúsenosťou v bežnom živote.

8. Hodnotenie predmetu

Na hodine etickej výchovy žiakov nehodnotíme známku. Pri praktických aktivitách je vhodné slovné hodnotenie praktických zručností s dôrazom na samostatnosť a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh. Optimálne je slovné hodnotenie so stručným komentárom k výkonu žiaka. Úroveň kombinovaných verbálnych, písomných, výtvarných, literárnych prejavov a komunikatívnych zručností je vhodné kontrolovať a hodnotiť prostredníctvom prezentácie projektov. Žiakom tiež poskytneme priestor na sebahodnotenie a reflexiu.

Na polročnom a koncoročnom vysvedčení žiakov hodnotíme slovom absolvoval/neabsolvoval.

Spracovala: PaedDr. Badinková Michaela,
ZŠ J. Simana, Októbrová 16
Valaská
2016

UČEBNÉ OSNOVY ISCED 2

Vzdelávacia oblasť: ČLOVEK A HODNOTY

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA

Ročník: ôsmy

Časový rozsah výučby: 1hodina/týždeň(33 hodín/rok)

1. Charakteristika predmetu

Predmet náboženská výchova/náboženstvo v nižšom strednom vzdelávaní odovzdáva základné náukové predpoklady kresťanských životných postojov a konania žiakov. Ponúka im pomoc pri orientácii v súčasnom svete z biblického hľadiska, kresťanskej tradície a vedie k oboznámeniu a ponuke kresťanského štýlu života. Umožňuje konfrontovať sa s veľkými existenčnými otázkami človeka a hľadať na ne odpovede. Zároveň je aj službou spoločnosti, kde napomáha výchove detí a mladých ľudí najmä svojím preventívnym systémom. Ovplyvňuje hodnotovú orientáciu žiakov, ktorá im pomáha byť prospešnými rodine, spoločnosti a Cirkvi. Je výchovou k zodpovednosti za vlastné konanie, učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať ani nebyť manipulátormi, chápať vlastné konanie i konanie druhých ľudí v kontexte rôznych životných situácií.

Ročníková téma: DÔSTOJNOSŤ ČLOVEKA

Mladý človek hľadá zmysel svojej existencie. Spoznávaním svojich pozitívnych a negatívnych vlastností objavuje v sebe Boha. Úlohou vyučujúceho je pomôcť dieťaťu objaviť v sebe hodnotu jeho dôstojnosti. Objav jeho jedinečnosti a dôstojnosti mu pomáha interiorizovať postoje a hodnoty a uschopňuje ho k plnému prežívaniu osobného života a života v spoločenstve.

2. Ciele predmetu

Žiaci

- získajú povedomie úcty k jedinečnosti a neopakovateľnosti každej živej bytosti, zvlášť človeka ako originálneho Božieho stvorenia,
- prehľadujú si vedomosti o existencii a pôsobení Boha podľa učenia Katolíckej cirkvi,
- získajú vedomosti o dôležitom poslaní Panny Márie v dejinách spásy,
- naučia sa vnímať v životoch svätých Božie pôsobenie a výzvu nasledovať ich,
- získajú vedomosti o vzniku a účinkovaní Cirkvi v dejinách i v dnešnom svete,
- nadobudnú orientáciu v morálnych hodnotách, ktoré vyplývajú z Desatora a patria ku kresťanskému životnému štýlu,
- zorientujú sa v otázkach, ktoré prináša dnešná spoločnosť a v kresťanskom postoji voči nim,
- uplatnia vhodné komunikačné zručnosti k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,
- objavia potrebu modlitby a sviatostného života pre svoj vzťah s Bohom a ľuďmi,
- získajú poznatky o iných náboženstvách, čo ich vedie k vzájomnej tolerancii,
- nadobudnú vzťah oddanosti k Trojjedinému Bohu, jeho zákonom a výzve k budovaniu jeho kráľovstva,
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia a uchovávajú svoju vieru v Ježiša Krista ako Pána a Spasiteľa,
- uplatnia v živote výzvu byť Ježišovými učeníkmi a odovzdávať jeho posolstvo vo svojom okolí.

Ročníkový symbol: ŠATY

Ročníkový cieľ: Definovať pôvod práva človeka na život, dôstojnosť a úctu. Vnímať osobnú hodnotu človeka. Interiorizovať kresťanské postoje a hodnoty.

3. Obsah predmetu

Vyučovaciemu predmetu bola ponechaná hodinová dotácia i rozsah vzdelávacieho štandardu v takej forme, ako je uvedené v ŠVP.

Odkaz na vzdelávací štandard ŠVP: <https://www.minedu.sk/data/att/7537.pdf>

Tematický celok	Výkonový štandard <i>/Žiak vie:/</i>	Obsahový štandard
Kto som	- vysvetliť pojmy: sebaúcta, seba prijatie, pocit menejcennosti, -uviesť biblické súvislosti na túto tému, - vymenovať vlastné talenty a dary a poukázať na zodpovednosť za ich využívanie, - sformulovať modlitbu vďaka za prijaté dary,	- seba poznanie (jedinečnosť, objavenie svojej veľkosti) - zodpovednosť za prijaté dary a talenty - seba prijatie, komplexy menejcennosti, sebaúcta
Kto je človek	- poukázať na dôstojnosť človeka vo svetle viery a Svätého písma, - opísať vnímanie muža a ženy v rôznych kultúrach a porovnať ho s kresťanským učením, - oceniť napĺňanie sociálnych rolí muža a ženy z pohľadu kresťanského ideálu vyjadreného v Desatore,	- byť človekom - dôstojnosť človeka stvoreného na Boží obraz - človek ako muž a žena (dôstojnosť muža a ženy) - rozdiely medzi mužom a ženou pre vzájomné dopĺňanie sa
Ľudskosť	- diskutovať o príčinách a zmysle ľudského utrpenia, - uviesť príklady o neľudskom konaní človeka, - skúmať možnosti objavenia Boha ukrytého v biede sveta, - poukázať na význam prijatia sviatosti pomazania chorých, - posúdiť nebezpečenstvo náboženského fundamentalizmu, intolerancie a odsudzovania, - naplávať si pomoc núdznym,	- odvrátená tvár ľudskosti (konflikty, zneužívanie a zločiny proti ľudskosti) - človek sa pýta „prečo“ (hľadanie odpovedí na otázku utrpenia v Starom zákone) - ľudskosť (búranie predsudkov, tolerancia, Ježišov postoj k ľuďom na okraji spoločnosti) - zmysel utrpenia (Boh ukrytý v biede sveta) - objavenie ľudskosti (vykúpenie – pozdvihnutie človeka)
Dôstojnosť a výkon človeka	- vymenovať dôsledky posudzovania hodnoty človeka na základe iba jeho výkonu, - porovnať Ježišov zákon lásky so sociálnymi zákonmi modernej spoločnosti, - diskutovať o zachovávaní a nerešpektovaní 7. a 10. Božieho prikázania, - oceniť pozitívne vzory z dejín Cirkvi, ktoré vynikali milosrdenstvom, - poukázať na význam prijatia	„Mať“ alebo „byť“ - hodnota práce a dôstojnosť človeka - Cirkev slabých (etika chudoby a milosrdenstva v Cirkvi, sociálne učenie Cirkvi) - utrpenie – sviatosť pomazania chorých

	sviatosti pomazania chorých,	
Kultúra života	• zdôvodniť hodnotu každého človeka od počatia až po prirodzenú smrť, • podporiť prínos kresťanských hodnôt pre súčasnú kultúru, • poukázať na význam 5. Božieho prikázania pre celú spoločnosť, • diskutovať o dôležitosti spoločného dobra a solidarity	• kultúra – rozvoj človeka, rozvoj ľudskej spoločnosti • hodnoty kultúry života a kultúry smrti • ľudskosť – kresťanský postoj ku kultúre života

4. Kľúčové kompetencie

Komunikačné kompetencie:

Žiak

- rozumie komunikácii so svojim ja ako komunikácii so svedomím
- rozumie verbálnej a neverbálnej komunikácii
- je schopný asertívnej komunikácie
- rozumie vnútornej komunikácii, kladie si otázky o zmysle utrpenia
- je schopný uvedomiť si spôsob vlastnej komunikácie v konflikte
- kladie si otázky a zisťuje odpovede
- učí sa konfrontovať s názormi druhých
- je schopný empatickej komunikácie

kompetencie k učniu sa:

Žiak

- učí sa učiť spoluprácou
- je otvorený pre tvorivé myslenie
- učí sa vyhľadávať a triediť informácie

kultúrne kompetencie:

Žiak

- objavuje prínos kresťanského pohľadu na hodnotu človeka
- objavuje prínos kresťanského pohľadu na ľudskú dôstojnosť, na rovnakú dôstojnosť muža a

ženy

- objavuje prínos kresťanského pohľadu na ľudskú zrelosť
- objavuje prínos kresťanského pohľadu na hodnotu človeka bez ohľadu na jeho výkon
- objavuje prínos kresťanského pohľadu na kultúru života

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- dokáže si uvedomiť svoje potreby a potreby iných ľudí
- uvažuje nad potrebou budovania vzťahu s inými ľuďmi
- uvažuje nad potrebou prejavov úcty medzi mužom a ženou
- je zodpovedný k druhým
- dokáže si uvedomiť potreby trpiaceho človeka
- objavuje mravný aspekt sociálneho cítenia

existenciálne kompetencie:

Žiak

- dokáže si uvedomiť svoju jedinečnosť a objavuje svoju veľkosť
- osvojí si kresťanský pohľad na hodnotu človeka
- je otvorený pre kresťanské chápanie rovnakej dôstojnosti muža a ženy pred Bohom
- objavuje a uznáva hranice človeka
- dokáže sa konfrontovať s vlastnou vinou
- aplikuje vo svojom živote jednotlivé prvky kresťanskej spirituality

- rešpektuje hranice človeka – utrpenie a smrť, je otvorený pre možnosti ich prekonania, ktoré ponúka kresťanská viera

- vytára si rebríček hodnôt a osvojuje si životný štýl na základe etických princípov
- je otvorený pre kresťanské hodnoty

kompetencie k riešeniu problémov:

Žiak

- je schopný kriticky prehodnotiť problém zneužívania, manipulácie, vojny
- je schopný kriticky prehodnotiť problém výkonu človeka
- je schopný kriticky prehodnotiť problém kultúry života a kultúry smrti
- je schopný kritického posúdenia princípov liberalizmu a konzervativizmu

5. Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Žiak

- je schopný uvedomiť si potrebu sebapoznávania - v téme Sebapoznanie
- je si vedomý svojich osobnostných kvalít – v téme Sebapoznanie, Sebaprijatie
- je citlivý a vnímavý na svoje nedostatky – v téme Sebapoznanie, Sebaprijatie
- prejavuje túžbu po osobnom raste – v téme Sebapoznanie, Prekonávanie obáv
- uvedomuje si túžbu po ľudskosti – v téme Kto je človek?
- uvedomuje si kresťanské chápanie rovnakej dôstojnosti muža a ženy – v téme Postavenie muža ženy v histórii

- je schopný klásť si existenciálne otázky a hľadať na ne odpoveď – v téme Prečo? Kde je Boh, keď ľudia trpia

- rozvíja postoj empatie – v téme Ježiš a trpiaci

- vie rozlíšiť postoj mať alebo byť a je otvorený pre životný postoj „byť“ – v téme Mať alebo byť

- osvojuje si kresťanský postoj na hodnotu človeka, ktorá nezávisí od jeho výkonu – v téme Hodnota práce a dôstojnosť človeka

- je vnímavý na utrpenie človeka - v téme Prečo?, Ježiš a trpiaci

- je pripravený stotožniť sa s hodnotami života - v téme Rebríček hodnôt, Hodnoty kultúry života a smrti

Multikultúrna výchova:

Žiak

- je vnímavý na postavenie mužov a žien v rôznych kultúrach – V téme Človek ako muž a žena, Postavenie muža a ženy v histórii

- je schopný vnímať zneužitie náboženstva pre manipuláciu - v téme Extrémizmus

Mediálna výchova:

Žiak

- osvojuje si kritický prístup k informáciám - v téme Extrémizmus

- je schopný kritického posúdenia liberalizmu ako relativizácie hodnôt - v téme – Hodnoty kultúry života a smrti, Rebríček hodnôt

6. Stratégie

• metódy:

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť využívame *motivačné metódy*, ako je *motivačné rozprávanie* (približovanie obsahu učenia), *motivačný rozhovor* (aktivizovanie poznatkov

a skúseností žiakov), *motivačný problém* (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému), *motivačná demonštrácia* (vzbudenie záujmu pomocou umeleckého diela).

Expozičné metódy využívame pri vytváraní nových poznatkov a zručností. *Rozprávanie* (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie), *vysvetľovanie* (logické systematické sprostredkovanie učiva), *rozhovor* (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie), *demonštračná metóda* (demonštrácia obrazov), *pozorovanie* (cielené systematické vnímanie objektov a procesov), *manipulácia s predmetmi* (práca so symbolom, didaktická hra). Využívame i IKT zdroje.

Pre realizáciu cieľov využívame *aktivizujúce metódy*, ako *diskusia* (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného problému), *didaktické hry* (sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov, a spontánnosti), *dramatizácia* (plánovaný dramatizovaný prednes hry, príbehu a pod.) *simulácia* (simulovanie, napodobňovanie životných situácií, aktivity, ktoré vyžadujú interakciu medzi skupinou žiakov a jednotlivcami).

Fixačné metódy sú neoddeliteľnou súčasťou vyučovania, napr. metódy opakovania a precvičovania, (ústne opakovanie).

- **formy:**

skupinová, samostatná, individuálna práca, vyučovanie v učebni IFV, práca s učebnými zdrojmi

Žiaci počas hodín NV sedia v kruhu, aby si videli navzájom do tváre, aby sa vzájomne poznávali. Je to východisková pozícia, ktorá nie je cieľom, ale prostriedkom. Samozrejme, je možné aj iné usporiadanie priestoru v závislosti od metódy, ktorú učiteľ pre danú aktivitu zvolí.

Domáce úlohy (transfer) sa netýkajú písomného vypracovávania, ale konkrétnych jednoduchých cvičení či predsavzatí orientovaných na požadované správanie. Dôležitou súčasťou každej hodiny je rozdelenie sa s niekým so získanou skúsenosťou v bežnom živote.

7. Učebné zdroje

Literatúra:

- Sväté písmo, Katechizmus Katolíckej cirkvi, Dokumenty Katolíckej cirkvi, biblické mapy, internet – www.stranky

Učiteľ má k dispozícii metodický materiál v metodickej príručke katolíckeho náboženstva pre piaty ročník základných škôl „Dôstojnosť človeka“, vydanú Katolíckym pedagogickým a katechetickým centrom, v Spišskej Novej Vsi. Metodická príručka obsahuje metodicky spracované témy, farebné obrazové prílohy a pracovné listy. Metodické materiály pre náboženskú výchovu obsahujú ku každej téme bohatú ponuku aktivít. Z nich si učiteľ vyberie tie, ktoré považuje za vhodné vzhľadom na svoje osobné dispozície, dispozície žiakov a iné okolnosti.

Didaktická technika:

- notebook, dataprojektor, interaktívna tabuľa, počítače v učebni informatiky

Materiálne výchovné prostriedky:

- biblické mapy
- CD s pesničkami, DVD s prezentáciami
- Obrazový a vykladací materiál

8. Hodnotenie predmetu

Na hodine náboženskej výchovy žiakov učiteľ nehodnotí známku. Pri praktických aktivitách je vhodné slovné hodnotenie praktických zručností s dôrazom na samostatnosť a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh. Optimálne je slovné hodnotenie so stručným komentárom k výkonu žiaka. Úroveň kombinovaných verbálnych, písomných, výtvarných, literárnych prejavov a komunikatívnych zručností je vhodné kontrolovať a hodnotiť prostredníctvom prezentácie projektov. Žiakom tiež poskytneme priestor na sebahodnotenie a reflexiu.

Na polročnom a koncoročnom vysvedčení žiakov hodnotíme slovom /absolvoval – neabsolvoval/.

Spracovala: Mgr. Paprčková Katarína
ZŠ J. Simana, Októbrová 16
2016

UČEBNÉ OSNOVY ISCED 2

Vzdelávacia oblasť: ČLOVEK A SVET PRÁCE

TECHNIKA

Ročník: ôsmy

Časový rozsah výučby: 1hodina /týždeň (33 hodín/rok)

1. Charakteristika predmetu

Oblasť Človek a svet práce zahŕňa široké spektrum pracovných činností a technológií, vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k vytváraniu životnej a profesijnej orientácie žiakov.

Koncepcia vzdelávacej oblasti Človek a svet práce vychádza z konkrétnych životných situácií, v ktorých žiaci prichádzajú do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách a širších súvislostiach. Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce sa zameriava na praktické pracovné návyky a dopĺňa celé základné vzdelávanie o dôležitou zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v ďalšom živote a v spoločnosti. Tým sa odlišuje od ostatných vzdelávacích oblastí a je ich určitou protiváhou. Je založená na tvorivej spolupráci žiakov. Preto je veľmi dôležité, aby žiaci pochopili vedu a techniku ako snahu po dosiahnutí dôležitých výsledkov pre ľudí.

2. Ciele predmetu

Všeobecné (univerzálne) kompetencie

- schopnosť riešiť problém, schopnosť uplatňovať tvorivé nápady vo svojej práci,
- schopnosť preberať zodpovednosť, schopnosť byť samostatným, schopnosť hodnotiť a vyjadrovať vlastný názor,
- schopnosť sebapoznania a seba hodnotenia v smere vlastnej profesijnej orientácie,
- schopnosť flexibilne reagovať na zmeny na trhu práce v snahe čo najlepšie sa uplatniť.

Pracovné kompetencie žiaka

- používa bezpečné a účinné materiály, nástroje a vybavenie, dodržiava stanovené pravidlá, plní povinnosti a záväzky, adaptuje sa na zmenené alebo nové pracovné podmienky,
- pristupuje k výsledkom pracovnej činnosti nielen z hľadiska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a spoločenského významu, ale i z hľadiska ochrany svojho zdravia i zdravia druhých, ochrany životného prostredia i ochrany kultúrnych a spoločenských hodnôt,
- využíva znalosti a skúsenosti získané v jednotlivých vzdelávacích oblastiach v záujme vlastného rozvoja i svojej prípravy na budúcnosť, robí podložené rozhodnutia o ďalšom svojom vzdelávaní a profesionálnom raste,
- orientuje sa v základných aktivitách, ktoré bude potrebovať k uskutočneniu podnikateľského zámeru a k jeho realizácii, chápe podstatu, cieľ a riziko podnikania, rozvíja svoje podnikateľské myslenie.

3. Obsah predmetu

Vyučovaciemu predmetu bola ponechaná hodinová dotácia i rozsah vzdelávacieho štandardu v takej forme, ako je uvedené v ŠVP.

Odkaz na vzdelávací štandard: <https://www.minedu.sk/data/att/7528.pdf>

Tematický celok	Výkonový štandard (žiak vie)	Obsahový štandard
Elektrické spotrebiče v domácnosti 4 hodiny	• opísať princípy činnosti vybraných elektrických spotrebičov, • ovládať pravidlá použitia vybraných elektrických spotrebičov v domácnosti • vypočítať spotrebu elektrickej energie vybraných spotrebičov v domácnosti s využitím energetického štítku • porovnať finančné náklady na prevádzku niektorých elektrických spotrebičov v domácnosti • zdôvodniť zber, triedenie a likvidáciu vyradených elektrických spotrebičov • zrealizovať prieskum projekt na kúpu elektrického spotrebiča do domácnosti	pracovný poriadok v školskej dielni, BOZP elektrické spotrebiče v domácnosti, druhy elektrických spotrebičov princíp činnosti elektrických spotrebičov pravidlá bezpečného používania a obsluhy ekonomika domácnosti, energetický štítok (energetická trieda) elektrických spotrebičov spotreba elektrickej energie
Technická elektronika 4 hodiny	• zapojiť diódu v priepustnom a nepriepustnom smere • vysvetliť využitie diódy a tranzistora v elektrickom obvode • vyhľadať na internete príklady využitia snímačov v bežnom živote • uviesť spôsoby regulácie elektrických prístrojov a zariadení v domácnosti • pracovať samostatne s virtuálnou elektronickou stavebnicou • opísať princíp prenosu telekomunikačných signálov	dióda, tranzistor, integrovaný obvod, mikročip logické obvody snímače a regulačné prvky prenos signálov, telekomunikačná technika virtuálna elektronická stavebnica (Edison)
Technická tvorba (10)	• vytvoriť technickú dokumentáciu k vlastnému jednoduchému výrobku v elektronickej podobe, • vytvoriť reklamný leták s cenovou ponukou na predaj vlastného výrobku, • navrhnuť vlastný výrobok, • zrealizovať na svojom výrobku pracovné postupy ručného obrábania materiálov s využitím zapájania elektrických obvodov, • vypracovať projekt vlastného jednoduchého kombinovaného výrobku.	konštruktér, technolog, konštruovanie, technológia výroby návrh a tvorba technickej dokumentácie, dizajn marketing PC, kresliace programy výrobky: stolový ventilátor na solárny pohon; solárne osvetlenie záhradného chodníka; ochrana bytu/domu – pohybový snímač so zvukovým signálom; štedrovečerný stolový blikajúci (LED) stromček; z nefunkčného „mobilu“ autíčko; netradičný šach a pod.

Svet práce 4 hodiny	• posúdiť svoje možnosti pri rozhodovaní o voľbe vhodného povolania a profesijnej prípravy • využiť profesijné informácie a poradenské služby pre výber vhodného vzdelania • navrhnúť plán a časový rozvrh pre dosiahnutie kariérnych cieľov vrátane požiadaviek na vzdelanie a odbornú prípravu, náklady a možné zadĺženie • vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá) • uviesť príklady zdrojov príjmu iných než mzda (napr. dar, provízia a zisk, peňažný príjem domácnosti, štátna sociálna podpora) • použiť internetovú kalkulačku na výpočet výšky čistej mzdy	voľba profesijnej orientácie – základné princípy, sebapoznávanie, osobné záujmy a ciele, telesný a zdravotný stav, osobné vlastnosti a schopnosti, sebahodnotenie, vplyvy na voľbu profesijnej orientácie, informačná základňa pre voľbu povolania, práca s profesijnými informáciami a využívanie poradenských služieb
Príprava jedál a výživa 5 hodín	• orientovať sa v základnom vybavení kuchyne • používať základný kuchynský inventár a bezpečne obsluhovať základné spotrebiče • pri zostavovaní jedálneho lístka zohľadniť finančné náklady naň • pripraviť jednoduché jedlá v súlade so zásadami zdravej výživy • pripraviť vybrané tradičné slovenské jedlo a typické jedlo inej kultúry	kuchyňa (základné vybavenie, udržiavanie poriadku a čistoty, bezpečnosť a hygiena prevádzky) potraviny (výber, nákup, skladovanie, skupiny potravín, zásady zostavovania jedálneho lístka) základné zložky potravy príprava jedál (úprava jedál v studenej kuchyni, základné spôsoby tepelnej úpravy, základné postupy pri príprave jedál a nápojov)
Pestovateľské práce a chovateľstvo (4)	• vykonávať jednoduché pestovateľské činnosti • vyvoliť vhodné pracovné postupy pri pestovaní vybraných rastlín • využiť kvety pre výzdobu • zvoliť podľa druhu pestovateľských činností správne pomôcky, nástroje a náradie a urobiť ich údržbu, • Dodržiavať zásady hygieny a bezpečnosti	Základné podmienky pre pestovanie (pôda a jej spracovanie –rýľovanie, hrabanie, úprava hriadok; zvyšovanie úrodnosti–hnojenie, striedanie plodín; výživa rastlín, ochrana rastlín a pôdy)

4. Kľúčové kompetencie

- Schopnosť riešiť problém, uplatňovať tvorivé nápady vo svojej práci.
- Schopnosť preberať zodpovednosť, schopnosť byť samostatným, schopnosť hodnotiť a vyjadrovať svoj názor.
- Schopnosť sebapoznania a sebahodnotenia v smere vlastnej profesijnej orientácie.
- Schopnosť flexibilne reagovať na zmeny na trhu práce v snahe čo najlepšie sa uplatniť
- V rámci pracovných kompetencií pristupuje k výsledkom pracovnej činnosti z hľadiska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a spoločenského významu, ale i z hľadiska ochrany zdravia, životného prostredia i ochrany kultúrnych a spoločenských hodnôt.

5. Prierezové témy:

Osobný a sociálny rozvoj žiaka – schopnosť preberať zodpovednosť, schopnosť byť samostatným, schopnosť hodnotiť a vyjadrovať svoj názor, vytvoriť vlastnú prezentáciu, učiť sa pracovať v tíme a prezentovať výsledky svojej práce, schopnosť flexibilne reagovať na zmeny na trhu práce v snahe čo najlepšie sa uplatniť

Mediálna výchova – práca s internetom a odbornou literatúrou

Enviromentálna výchova – viesť žiakov k tvorbe a ochrane životného prostredia

Ochrana človeka a zdravia – pracovať, správať sa tak, aby nikto neohrozil zdravie ľudí

6. Stratégie:

Metódy: výkladová, práca s učebnicou, vhodnou literatúrou, motivačná, fixačná, problémová, demonštračná, praktické aktivity

Postupy: analýza, syntéza, porovnávanie, dedukcia

Formy: individuálna, skupinová, samostatná, projektové vyučovanie, produktívna práca

7. Učebné zdroje:

Literatúra: Krušpán a kol.: Technická výchova pre 5. až 9. Ročník základných škôl; EXPOL pedagogika, spol.s r.o., 1999

Žáčok a kol.: Technika pre 5. až 9.ročník základnej školy;TBB,a.s. 2012

Encyklopédie

www.zborovna.sk

https://sk.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%A1_str%C3%A1nka

Didaktická technika: počítač, interaktívna tabuľa, dataprojektor

Materiálno – učebné prostriedky: nástenné tabule, nástroje, náradie

8. Hodnotenie predmetu:

V technike a technickej výchove sa hodnotí kvalita vedomostí a zručností, pričom sa prihliada na systematickosť práce a pripravenosť žiaka na vyučovanie. Klasifikujú sa teoretické vedomosti, praktický výkon (práca na úlohe zadanej na PC, kontrukčnej úlohe alebo práca na výrobku) .

Žiak je hodnotený klasifikáciou minimálne dvakrát za polrok.

Klasifikujú sa:

- teoretické vedomosti, tvorivosť a samostatnosť,
- praktický výkon pri riešení úloh, zadaní, projektov,
- krátky písomný test / za polrok 1- 2 testy/,
- ústna odpoveď /1 - 2 za polrok/,
- vytvorenie ročníkového projektu,
- estetická úprava zošitov.

Spracovala: Mgr. Vetráková Petra

ZŠ J. Simana, Októbrová 16

2018

upravila: Mgr.Paprčková Katarína, 2019

UČEBNÉ OSNOVY ISCED 2

Vzdelávacia oblasť: UMENIE A KULTÚRA

HUDOBNÁ VÝCHOVA

Ročník: ôsmy

Časový rozsah výučby: 1 hodina/týždeň (33 hodín/rok)

1. Charakteristika predmetu

Hudobná edukácia v nižšom strednom vzdelávaní predstavuje kontinuálne, systémové a cieľavedomé pokračovanie hudobnej edukácie primárneho stupňa. Hudobnú edukáciu možno vymedziť tromi prvkami: hudobné umenie – obsah, hudobné schopnosti (zručnosti, návyky) – cieľ a hudobné činnosti – metóda, prostriedok rozvoja hudobných schopností, pochopenia princípov hudby, realizácia hudobného umenia.

Sekundárnym obsahom predmetu je umenie, estetika, kreativita, sekundárnym cieľom rozvoj kľúčových kompetencií – komplexný rozvoj osobnosti, všeobecných ľudských kvalít. Hudobná výchova v základnej škole je predmetom umelecko-výchovným a činnostným, na nižšom strednom stupni sa rozširuje o kognitívny rozmer – uvedomelé prenikanie do štruktúry hudobného diela, hudobno-teoretický a hudobno-historický rozmer, ako konklúzia predchádzajúcej hudobnej činnosti, praktickej hudobnej skúsenosti.

2. Ciele predmetu

Ciele predmetu možno rozdeliť na špecifické hudobné ciele, špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity a sekundárne ciele.

Špecifické hudobné ciele

Žiaci:

získajú hudobné schopnosti prostredníctvom hudobných činností, realizujú hudobné činnosti na základe nadobudnutých hudobných schopností, na základe vlastnej skúsenosti si osvoja konkrétne poznatky z oblasti hudobnej teórie a histórie,

Špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity

pochopia podstatu umenia, vytvoria si vzťah k umeniu, majú priamu skúsenosť v oblasti špecifických umeleckých, estetických a psychologických kategórií – emocionalita, prežívanie, zážitok, vnímanie krásy, vlastná tvorivosť (improvizácia, kompozícia), na základe čoho dokážu reflektovať umenie, vnímať krásu, rozpoznať hodnotu, vyjadriť sa prostredníctvom umenia,

Sekundárne ciele

nadobudnú (prehĺbia) kľúčové kompetencie prostredníctvom hudobného umenia.

Kognitívne ciele - na základe vedomostí o rôznych druhoch umenia, ktoré žiaci získajú predovšetkým vlastnou činnosťou, - nadobudnú schopnosť uplatňovať tieto vedomosti pri aktívnom vnímaní a obsahovom prístupňovaní umeleckých diel, - spoznajú najvýznamnejších slovenských a svetových tvorcov diel rôznych umeleckých druhov a ich interpretov, diela typické pre kľúčové tendencie súčasného umenia, ako aj diela charakterizujúce štýlové znaky historických epoch; - spoznajú najdôležitejšie vlastnosti vyjadrovacích prostriedkov rôznych umení, technické postupy, nástroje a médiá;

- na základe spoznávania a osvojovania si umeleckej výpovede domácich diel (výtvarných, hudobných, literárno-dramatických) v kontexte s európskou kultúrou získavajú úctu ku tvorcom a dielam svojej krajiny; - na základe svojich činností v tomto predmete získavajú schopnosť vyjadrovať svoje emócie, vzťahy a postoje, teda komunikovať umeleckými prostriedkami, - nadobudnú schopnosť otvorene prijímať, hodnotiť a oceňovať umelecké diela a umelecké prejavy

vlastného národa, ale i iných národov a etník; - dokážu analyzovať, porovnávať a syntetizovať poznatky a podnety z prírodných vied, geografie, histórie, etiky, literatúry, cudzích jazykov a vyhodnocovať ich vplyv na umenie, - dokážu vytvárať projekty, v ktorých budú syntetizovať vlastné i prevzaté nápady z jednotlivých umeleckých oblastí v intenciách polyestetickéj výchovy.

Socioafektívne ciele - prostredníctvom precítenia a pochopenia umeleckých diel žiaci dokážu prekonať svoj egocentrizmus a stotožniť sa do istej miery s autormi týchto diel (empatia) pri zachovaní svojich vlastných názorov a postojov (asertivita); - uprednostňovať autentické tvorivé riešenia vo vlastnom vyjadrovaní prostriedkami umenia a pri vnímaní umeleckých diel; - dokážu bez predsudkov pristupovať k vnímaniu a rozširovaniu umeleckých hodnôt rôznych kultúr, - vedia prežívať výnimočnosť významných umeleckých osobností a hľadajú v ich tvorivých osudoch inšpiráciu pre vlastný život, - získavajú schopnosti spolupracovať v tíme, prevziať zodpovednosť za plánovanie, propagáciu, realizáciu i prezentáciu vlastnej práce i skupinových projektov, - chápu umenie v jeho mnohorakých podobách a súvislostiach nielen ako ušľachtilý spôsob vyplňania voľného času, ale aj ako prostriedok skvalitnenia a skultúrnienia svojho života.

Psychomotorické ciele - na základe získaných zručností žiaci dokážu na primeranej úrovni realizovať svoje hudobné, výtvarné, pohybové a literárne predstavy a integrovať ich v individuálnych alebo skupinových projektoch; - dokážu zostavovať auditívne, vizuálne i dramatické prvky do celkov tak, aby prostredníctvom nich vedeli vyjadriť svoje myšlienky, predstavy, postoje, a tak komunikovať s okolitým svetom; - osvojujú si technické postupy potrebné na spracovanie materiálu (nahrávanie, montáž, strih, úprava akustického signálu, komunikácia a elaborácia prostredníctvom softvérov, vyhľadávanie umeleckých podnetov na internete a pod.

3. Obsah predmetu

Vyučovaciemu predmetu bola ponechaná hodinová dotácia i rozsah vzdelávacieho štandardu v takej forme, ako je uvedené v ŠVP.

Odkaz na vzdelávací štandard: <https://www.minedu.sk/data/att/7507.pdf>

Tematický celok	Výkonový štandard / žiak vie /	Obsahový štandard
Zahrajme a zaspievajme si	• spievať intonačne čisto, • tvorivo pracovať s hlasom, • správne používať elementárne hudobné nástroje, správne používať hrací aparát, • hrať na jednom klasickom štandardizovanom hudobnom nástroji, • podľa sluchu a podľa notového zápisu zahrať melodickú líniu, • tvorivo pracovať s hudobnými nástrojmi (so zvukom), • prezentovať výsledky svojej práce ako sólový hráč, alebo v rôznych inštrumentálnych zoskupeniach	Hlasové činnosti ľudové piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikulačné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, intonačné cvičenia, hry s hlasom syntéza zručností, vedomostí a návykov z ročníkov 5. – 7 Inštrumentálne činnosti hra na elementárnych hudobných nástrojoch, hra na klasickom hudobnom nástroji (zobcová flauta, keyboard, klavír, gitara a pod.) elementárna improvizácia, kompozícia, vystúpenie pred obecnstvom (pred spolužiakmi, rodičmi)
Hudobné nástroje	• aktívne počúvať hudbu, • rozoznať podľa farby zvuku ľudské hlasy, • rozoznať podľa farby	školské hudobné teleso, kapela (school band) Aktívne počúvanie hudby skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov

	zvuku, vzhľadu i názvu klasické hudobné nástroje, • rozoznať podľa zvuku, vzhľadu i názvu bežné nástrojové zoskupenia v • klasickej hudbe, ľudovej hudbe i v • populárnej hudbe	soprán alt, tenor, bas, detský hlas, ženský zbor, mužský zbor, zmiešaný zbor, detský zbor nástroje relatívne bežne používané v stredoeurópskej kultúre: napr. flauta, hobo, klarinet, fagot, trúbka, lesný roh, pozauna, tuba, husle, viola, violončelo, kontrabas, klavír, organ, gitara, harfa, cimbal, bežné bicie nástroje napr. sláčikové kvarteto, dychové kvinteto, komorný orchester, symfonický orchester, cimbalovka, dychovka, rôzne nástrojové zoskupenia v tzv. populárnej hudbe
<i>Hudobné prechádzky storočiami</i>	• identifikovať niektoré významné diela alebo úryvky z nich, určiť ich názov, meno autora, • sluchom rozoznať a slovne vyjadriť najdôležitejšie štýlové odlišnosti stredovekej, renesančnej, barokovej, klasicistickej, romantickej hudby a hudby 20. storočia, • rámcovo poznať periodizáciu dejín európskej hudby, • sledovať plynutie znejúcej hudby v notovom zázname, • orientovať sa v ponuke koncertov a hudobných podujatí vo svojom regióne i na Slovensku, • vymenovať koncertné sály, výstavné a muzeálne priestory	skladby svetových a slovenských skladateľov – reprezentantov jednotlivých štýlových období dejín hudby podľa voľného výberu učiteľa (bez chronologickej súvislosti), podľa triedneho zoznamu vypočutých diel z 5.–8. ročníka identifikačné znaky konkrétneho štýlového obdobia notové záznamy skladieb pre sólo, pre rôzne komorné zoskupenia i ukážka jednoduchej partitúry pre orchester názvy štýlových období – gotika, renesancia, barok, klasicizmus, romantizmus, hudba 20. storočia, súčasná hudba meno jedného skladateľa z obdobia baroka, klasicizmu, romantizmu a žijúceho skladateľa
<i>Významné osobnosti slovenskej a svetovej hudby</i>	• venované hudbe vo svojom regióne i na Slovensku, • vymenovať niektorých významných umelcov a hudobné telesá slovenskej a • svetovej hudobnej kultúry, • pohybom reagovať na počutú hudbu, • zapamätať si jednoduché choreografie, • navrhnuť pohyb k hudbe, • navrhnuť hudbu k pohybu, • navrhnuť jednoduché choreografie, • pohybovo improvizovať, • zatancovať základné krokové schémy štandardných tancov	Hudobno-pohybové činnosti kultivovaný pohyb, držanie tela, koordinácia častí tela, rytmicky korektné pohyby, pohyby vyjadrujúce emocionálno-výrazové charakteristiky hudby zmena pohybu v súlade so zmenou formotvorného prvku pohybová spontánnosť, uvoľnenosť
<i>Hudobné(zábavné) divadlo</i>	• podľa vlastných návrhov vytvárať hudobno-dramatické celky, príp. zhotoviť a spracovať	podľa vlastných návrhov vytvárať hudobno-dramatické celky, príp. zhotoviť a spracovať videozáznam projektu, diskutovať o vlastnom hudobno-dramatickom

	videozáznam projektu, • diskutovať o vlastnom hudobno-dramatickom projekte • koncentrovane a s porozumením sledovať profesionálne hudobno-pohybové • predstavenie, opísať ho vlastnými slovami i odbornou terminológiou, diskutovať o ňom.	projekte koncentrovane a s porozumením sledovať profesionálne hudobno-pohybové predstavenie, opísať ho vlastnými slovami i odbornou terminológiou, diskutovať o ňom.
--	---	--

4. Kľúčové kompetencie

Vokálno - intonačné činnosti

✓ Žiak spieva na základe svojich dispozícií intonačne čisto, rytmicky presne so zodpovedajúcim výrazom jednohlasné, dvojhlasné piesne ľudové aj umelé, v dur, mol, a modálnych tóninách, pritom využíva získané spevácke, intonačné a sluchové návyky a zručnosti.

✓ Orientuje sa v grafickom zázname piesní a skladieb rôznych štýlov .

✓ Dokáže posúdiť kvalitu vokálneho prejavu druhých.

✓ Inštrumentálne činnosti:

✓ Realizuje a vytvára inštrumentálne sprievody k piesňam, rešpektuje ich charakter, jednoduchou improvizáciou na DHN vie podporiť charakter, zmeny nálad hudobnej ukážky, zvýrazniť dôležité hudobné myšlienky reprodukovanej hudby.

Hudobno- pohybové činnosti:

✓ Správne reaguje pohybom na znejúcu hudbu, vie vyjadriť metrum, tempo, dynamiku, pohyb v súlade s charakterom piesne alebo skladby.

Percepčné činnosti

✓ Orientuje sa v znejúcej hudbe, vníma a chápe jej funkciu, dokáže zaradiť skladbu z hľadiska žánru, postrehne výrazné hudobné myšlienky, ich variácie, napätie a uvoľnenie hudby.

✓ Dokáže verbalizovať svoj názor, hudobný zážitok a predstavy.

Hudobno- dramatické činnosti:

✓ Integruje a komplexne využíva vokálne, hudobno- pohybové, inštrumentálne a percepčné činnosti spojené v dramatickom príbehu.

✓ Získava schopnosť empatického a asertívneho správania sa.

5. Prierezové témy:

Multikultúrna výchova - viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti. Vychovávať ľudí, ktorí pochopia a akceptujú rôzne kultúry.

Mediálna výchova- naučiť žiaka pracovať s médiami vo svoj prospech na rozvoj osobnosti, sebazvedelávanie. Pomôcť žiakovi uvedomiť si, aké miesto majú médiá v jeho živote.

Osobnostný a sociálny rozvoj - byť tolerantný k názorom druhých, vedieť si obhájiť svoj názor. Osvojovať si študijné zručnosti.

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti – naučiť žiakov narábať s informáciami, vedieť ich vyhľadať, roztriediť a použiť. Vybrať vhodnú formálnu podobu a prezentovať seba.

6. Stratégie

Metódy: rozvíjajúce sociálne a komunikačné kompetencie: hranie rolí, simulácie, dramatizácia, autentické učenie sa- návšteva divadelných predstavení, tvorba predstavení, programov, výstav

Postupy: tvorivé učenie, porovnávanie, skúmanie, samostatná aj skupinová práca

Formy: projektové vyučovanie, klasické vyučovanie, podujatia, blokovo vyučovanie

7. Učebné zdroje

Internet, IKT, DVD, hudobné časopisy a knihy

8. Hodnotenie predmetu

Žiaci sú hodnotení a klasifikovaní v súlade s Metodickým pokynom č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR platnosťou od 1.5.2011. Hodnotí sa kvalita vedomostí, zručností a kreativity na vyučovaní. Klasifikuje sa aj vytvorenie ročníkovej prezentácie alebo projektu, účasť v súťažiach a na kultúrnych podujatiach.

Spracovala: Mgr. Beáta Némethová
ZŠ J. Simana, Októbrová 16
2016

UČEBNÉ OSNOVY ISCED 2

Vzdelávacia oblasť: UMENIE A KULTÚRA

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Ročník: ôsmy

Časový rozsah výučby: 1 hodina/týždeň (33 hodín/rok)

1. Charakteristika predmetu

Výtvarná výchova je predmet, na ktorom žiaci prostredníctvom výtvarných činností spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení (kresby, maľby, plastiky, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu). Všetky ostatné didaktické formy ako používanie učebnice, edukačných materiálov, premietanie filmov a podobne sú len doplnkovými aktivitami (v rámci motivácie alebo následných ukážok, diskusií). Ťažiskom je práca žiakov s výtvarnými materiálmi, technikami a nástrojmi (od ceruzky až po fotoaparát a počítač). Zahŕňa tvorbu od vymyslenia nápadu (čo chcú žiaci vytvoriť), cez nachádzanie formy (ako to vyjadriť), až po realizáciu (schopnosť previesť nápad a formu v materiáli prostredníctvom výtvarnej techniky). Prostredníctvom tohto procesu sa jednak zvyšuje gramotnosť žiakov – schopnosť rozumieť vizuálnym znakom na základe vlastnej skúsenosti, jednak sú uvádzaní do znalosti rôznych foriem súčasnej vizuálnej kultúry i kultúrnej tradície. Žiaci touto formou získavajú dôležité kompetencie porozumenia reklame, filmu a videu, dizajnu, architektúre; fotografiám obrazom a objektom, ktoré ich obklopujú a vytvárajú ich „obraz sveta“.

2. Ciele predmetu

Žiaci

- spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení – výtvarného umenia, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu, rozumejú im a získavajú základnú gramotnosť v ich používaní,
- rozvíjajú si pozorovacie schopnosti, schopnosti reagovať na vizuálne podnety a výtvarne ich spracovávať,
- rozvíjajú tvorbu vlastných myšlienkových konceptov a ich formálnu a technickú realizáciu, spoznávajú a slovne pomenujú (výraz), formu, námet umeleckých diel a svoj zážitok z nich výtvarne interpretujú,
- poznávajú vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce smery moderného a súčasného umenia a historické slohy,
- osvojujú si primerané kultúrne postoje, názory a hodnotové kritériá; cez zážitky aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel sú uvádzaní do poznávania hodnôt umenia a kultúry – vo vzťahu k tradícii a na úrovni aktuálneho myslenia a interpretácie.

HLAVNÝ CIEĽ PREDMETU

Žiaci sú prostredníctvom aktívnych činností uvádzaní do vizuálnej kultúry a komunikácie – na úrovni poznania i vlastného vyjadrovania.

3. Obsah vzdelávania učebného predmetu

Vyučovaciemu predmetu bola ponechaná hodinová dotácia i rozsah vzdelávacieho štandardu v takej forme, ako je uvedené v ŠVP.

Odkaz na vzdelávací štandard: <https://www.minedu.sk/data/att/7506.pdf>

Tematický celok	Výkonový štandard	Obsahový štandard
Možnosti zobrazovania videného sveta	zobraziť charakteristický výraz rôznych emócií prostredníctvom portrétu (karikatúry)	• zobrazovanie výrazu tváre • karikatúra podľa fotografických portrétov (prepojené s tematickým radom podnety fotografie) • subjektívne transformovanie videnej reality, nadsadenie a štylizácia foriem umocňujúca výraz • expresionistické portréty, výrazové hlavy
Výtvarné vyjadrovacie prostriedky	štylizovať motív	• transformácia vybraného motívu do niekoľkých tvarových štýlov (napr. geometrizácia, znejasnenie, • vyskladanie z iných tvarov, redukcia na obrys, vyjadrenie linkou, bodmi, vyjadrenie plasticity...)
Podnety súčasného a moderného výtvarného umenia	vymenovať podstatné znaky umenia inštalácie, predviesť performanciu na vlastnú tému	• umenie inštalácie: inštalácia (alebo pre konkrétny priestor z konkrétnych predmetov z vytvorených rekvizít z prírodnín...) • fotodokumentácia • umenie performancie a happeningu : performancia (samostatná –symbolika gesta, postoja, pohybu); happening (skupinový; napr. zorganizovaný nevšedný zážitok)
Podnety dejín výtvarného umenia	rozpoznať typické znaky barokového maliarstva, sochárstva a architektúry	• barokové umenie (barokové maliarstvo, sochárstvo, architektúra, odievanie, typografia...) • výtvarné reakcie žiakov na vybraný barokový artefakt
Podnety fotografie	rozlišovať rôzne spôsoby komponovania portrétu	• fotografovanie portrétu (o svetlenie, výraz, formát, výrez, profil, trištvrté profil, en face, podhl'ad, nadhl'ad) • portrétna fotografia pozn. prepojenie s tematickým celkom: zobrazovanie skutočnosti
Podnety filmu a videa	rozlišovať základné filmové žánre	• video a film –spoločné znaky a rozdiely • žánre filmu (dokument, komédia, horor, detektívka, sci-fi, seriál ...) • charakteristické znaky jednotlivých žánrov • napodobnenie vybraného žánru (napr. na úrovni scenára, storyboardu, krátkeho videa), alebo zostrih klipu z ukážky vybraných žánrov - pozn.: možnosť prepojenia s tematickým celkom: elektronické médiá
Podnety architektúry	rozlíšiť funkcie a výraz interiéru a exteriéru navrhnuť vonkajší a vnútorný priestor ľubovoľnej stavby	• interiér a exteriér (špecifiká a vzájomné vzťahy) • výraz a funkcie vnútorného avonkajšieho priestoru • tvaroslovie a materiály • návrh vnútorného a vonkajšieho usporiadania vybraného typu architektúry
Podnety dizajnu	zhotoviť jednoduchý reklamný produkt, objasniť zámery reklamy.	• reklama • vybraná forma reklamného dizajnu: návrh(plagát, reklamný nápis, banner, billboard, svetelná reklama, reklamný predmet...) • návrh a zalomenie reklamného sloganu, • textu, plagátu (bilboardu) – vzťah obrazu a textu • reklama na vlastný produkt (napríklad výrobok, dizajn...) alebo akciu, koncert, športové podujatie, školský večierok...

		• tvorba reklamnej kampane • reklamný dizajn <i>pozn. možnosť prepojiť s predmetom informatika</i>
Podnety tradičných remesiel	poznať tradície svojho prostredia, výtvarne interpretovať typický podnet svojho sociálneho (rodinného) prostredia	• tradície a súčasnosť • charakteristické prvky (tradície, zvyky, slávnosti, jedlá ...) vlastnej rodiny (sociálnej skupiny) • charakteristické znaky svojho domova • rodinné rituály, náboženské rituály, rituály vekových skupín, školské a triedne rituály • subkultúry <i>pozn.: možnosť prepojiť s tematickým celkom: podnety moderného a súčasného výtvarného umenia –performancia, happenning</i>
Elektronické médiá	poznať zásady strihania videa	• zostrih – montáž z častí (krátkych ukážok) filmov (napr. stiahnutých z portálu youtube) alebo z vlastných video záberov strihanie, výber častí, spájanie, inštalácia zvuku, výber hudby/zvuku, ruchu k danej scéne (napr. z internetových zdrojov) • spájanie obrazu a zvuku v počítačovom programe <i>pozn. možnosť prepojenia s tematickým celkom: podnety filmu a videa</i>
Škola v galérii	diskutovať o videnej výstave, alebo prehliadke virtuálneho múzea na internete	• umenie v galérii, rozdiel medzi múzeom • umenia a výstavou • krátka slovná (písomná) reflexia („recenzia“) výstavy alebo virtuálnej galérie -časopisy o súčasnom umení, dizajne, architektúre
Podnety poznávania sveta	nachádzať analógie medzi matematikou a výtvarným vyjadrovaním, kompozíciou	• výtvarné vyjadrenie matematických úkonov (sčítanie, odčítanie, násobenie delenie...), náhrada čísel tvarmi, farbami, grafickými prvkami, zobrazeniami motívov • variácie, kombinácie, transformácie, rady asérie vybraných prvkov plynulé a pretržité, rastúce a klesajúce
Synestetické podnety	výtvarne interpretovať hmatové pocity	• hmatové pocity • vnímanie kvality povrchu: teplo – chlad, hladkosť – drsnosť, vlhkosť – suchosť, mäkkosť – tvrdosť, slizkosť... • vnímanie tvaru: hranatý – zaoblený, tupý – ostrý, jednoduchý – zložitý... • vnímanie váhy, veľkosti, dotyku, bolesti, pohybu... • vyjadrenie hmatového pocitu (perfomačné, farebné, tvarové, prostredníctvom symbolu, motívu alebo subjektívne abstraktného • zobrazenia)

4. Kľúčové kompetencie

Žiak by mal mať po absolvovaní **nižšieho sekundárneho vzdelania** tieto vedomosti, zručnosti a postoje:

Vedomosti

Vo výtvarnej výchove je väčšina vedomostí získavaná a zároveň overovaná prostredníctvom praktických činností žiaka; časť vedomostí o výtvarnom umení a vizuálnej kultúre sa utvára počas motivačnej, expozičnej a diskusnej časti vyučovacej jednotky a je podporená vizuálnymi materiálmi (edukačné DVD, knihy, časopisy).

Absolvent nižšieho sekundárneho vzdelania sa naučil:

Zručnosti a spôsobilosti

Žiak dokáže:

- zvládnuť základy proporčnej stavby zobrazovaného predmetu (výška a šírka, pomer hlavných častí),
- dokázať vybrať časť videnej skutočnosti za účelom zobrazenia – záber (fotografia, film, komiks), rám, pohľad (obraz), charakteristický tvar (plastika),
- vyjadriť sa základnými technickými postupmi kreslenia, maľovania, jednoduchých grafických techník, fotografovania, priestorového vytvárania objektu, plastiky a skulptúry,

Technické zručnosti

Žiak dokáže:

- zvládnuť narábanie s rôznymi nástrojmi (ceruza, štetec, pero, fixy, uhlík, drevko, rydlo, nožnice, šablóna, špachtľa, valček a pod.),
- kresliť prostredníctvom linky a šrafovania, tieňovania,
- zvládnuť technické základy usporiadania a miešania farieb na palete i na obraze; vyfarbovať tvar, plochu
- zvládnuť základné grafické operácie na počítači.

Postoje

Hlavnou kompetenciou v oblasti postojov je a priori **tvorivý prístup** – žiak je vedený k tomu, aby pri každej edukačnej téme volil svoje vlastné, teda **autentické riešenie**, a postupne formuloval svoj estetický i hodnotiaci názor. Formovanie takéhoto prístupu je dôležitým momentom výučby, ktorý vyvažuje prevažne propozičné a konvergentné myslenie.

5. Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj: v témach Výtvarný jazyk, možnosti zobrazovania videného sveta, Podnety výtvarného umenia, Podnety rôznych oblastí poznávania

- rozvíjať ľudský potenciál, poskytovať základy pre plnohodnotný a zodpovedný život
- rozvíjať tvorivý prístup k vlastným činnostiam, otvorenosť k experimentovaniu
- rozvíjať sebareflexiu, sebaopoznávanie, sebaúctu, sebadôveru, zodpovednosť za svoje konanie

Multikultúrna výchova:

- rozvíjať poznanie rozličných tradičných aj nových kultúr, akceptovať kultúrne rozmanitosti ako spoločenskú realitu - v téme Podnety výtvarného umenia,
- uvedomovať si vlastnú kultúrnu identitu a vedieť ju porovnávať so špecifikami iných kultúr – v téme Tradícia a identita

Mediálna výchova:

- schopnosti samostatne vyjadriť svoj názor na informácie z médií – v téme Elektronické médiá
- rozvíjať spôsobilosť využívať médiá a ich produkty – Elektronické médiá
- vyjadriť svoj názor na informácie z médií, uvedomovať si negatívne vplyvy na svoju osobnosť

Regionálna výchova:

- uvedomovať si vlastnú kultúrnu identitu - v téme Tradícia a identita
- poznať kultúru, tradície svojho regiónu – v téme Tradícia a identita

6. Stratégie

- **metódy:** motivačná metóda, demonštračná metóda, expozičná metóda, práca s predmetmi, beseda, návšteva výstavy, exkurzia, prezentácia vlastnej tvorby
- **formy:** individuálna, skupinová práca, práca s PC

7. Učebné zdroje:

- **Odborná literatúra**

- **Učebné pomôcky:** edukačné DVD/CD, nahrávky o umení, digitálny fotoaparát, videokamera, PC, internetové stránky, filmové, hudobné a literárne ukážky, reprodukcie diel výtvarných umelcov, výtvarná tvorba žiakov
- **Materiálové pomôcky:** odpadový materiál, výkresy, baliaci papier, farebný papier, grafický materiál – ceruzky, tuš, drevko, uhlík, akvarelové farby, tempery, štetce, modelovacia hmota, sadra

8. Hodnotenie predmetu

Ťažiskovou formou hodnotenia je osobný rozhovor so žiakom, v ktorom učiteľ žiakovi poskytne citlivú, veku primeranú, analyticky podloženú spätnú väzbu o rôznych aspektoch jeho činnosti. Vo vzájomnej komunikácii má žiak možnosť klásť otázky alebo zdôvodniť svoj prístup. Žiaka vedieme k sebahodnoteniu.

Nehodnotíme známku každú prácu a výkon žiaka. Žiak je hodnotený z úloh v rámci rozličných metodických radov, aby bola vyváženosť výkonu žiaka, nakoľko môžu byť rozdiely vzhľadom na rôznorodosť záujmov a schopností žiakov. Berieme ohľad na to, že výtvarný prejav súvisí s fantáziou, sebaпроекciou, záujmami a intímnym svetom žiaka a že toto hľadisko sa bude prejavovať aj v jeho riešení výtvarných úloh. Uprednostňujeme osobný, diferencovaný prístup. Výsledok výtvarných činností (artefakt) nie je jediným predmetom hodnotenia, ale zvažujeme všetky nižšie vymenované kritériá. Hodnotíme proces výtvarných činností, prípravu pomôcok, pretože práve v rámci tohto procesu dochádza k formácii osobnosti žiaka a k získavaniu kompetencií – k napĺňaniu cieľov výtvarnej výchovy.

Hodnotenie predmetu sa vykonáva známkou.

Učiteľ u žiaka hodnotí, primerane veku:

- 1. priebeh vytvárania postojov:**
 - **prístup** k činnostiam z hľadiska prípravy pomôcok,
 - **prístup** k činnostiam z hľadiska tvorivosti, t. j. uplatnenie vlastných inovatívnych nápadov a vlastného zamerania pri realizácii edukačnej úlohy,
 - **otvorenosť** voči experimentovaniu, skúšanie iných, svojských riešení,
 - **cieľavedomosť** riešení,
 - **záujem** o činnosti v rámci edukačných úloh a prípravy pomôcok,
 - **schopnosť** spolupracovať,
 - **schopnosť** zaujímať stanoviská k výsledkom svojej práce a práce spolužiakov,
- 2. priebeh získavania zručností a spôsobilostí:**
 - **technické zručnosti** (ovládanie požadovaných nástrojov, materiálov a technických operácií s nimi),
 - **mentálne spôsobilosti** na úrovni myslenia (vlastné témy, koncepcie, návrhy; schopnosť analyzovať a syntetizovať, pomenovať procesy, interpretovať zážitky),
- 3. priebeh získavania vedomostí:**
 - **znalosti** oblastí vizuálnej kultúry a výtvarného umenia súvisiacich s preberanými edukačnými úlohami,
 - **pochopenie** výtvarného diela a schopnosť interpretovať ho,
 - **znalosť** materiálov, techník, médií a procesov ich používania,
- 4. schopnosť realizácie výsledného artefaktu.**

Spracovala: Mgr. Katarína Paprčková
ZŠ J. Simana, Októbrová 16,
2016

UČEBNÉ OSNOVY ISCED 2

Vzdelávacia oblasť: ZDRAVIE A POHYB

TELESNÁ VÝCHOVA

Ročník: ôsmy

Časový rozsah výučby: 2 hodiny/týždeň (66 hodín/rok)

1. Charakteristika vyučovacieho predmetu

Predmet telesná a športová výchova poskytuje základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Osvojí si zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených zručností a návykov.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Všeobecným cieľom telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti na primeranej úrovni, osvojovať si, zdokonaľovať a upevňovať pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať svoju pohybovú gramotnosť, zvyšovať všeobecnú pohybovú výkonnosť a zdatnosť, prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity pôsobiť a dbať o zdravie, vytvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu s ohľadom na ich záujmy, predpoklady a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpokladu schopnosti celoživotnej starostlivosti o vlastné zdravie.

Špecifické ciele predmetu sú vyjadrené pomocou nasledovných kľúčových a predmetových kompetencií:

Pohybové kompetencie

- Žiak si vie vybrať a vykonávať pohybové činnosti, ktoré bezprostredne pôsobia ako prevencia civilizačných chorôb.
- Žiak dokáže rozvíjať všeobecnú pohybovú výkonnosť s orientáciou na udržanie a zlepšenie zdravia.
- Žiak má osvojené primerané množstvo pohybových činností vo vybraných odvetviach telesnej výchovy a športu a vie ich uplatniť vo voľnom čase.

Kognitívne kompetencie

- Žiak vie vysvetliť dôvody potreby vykonávania pohybovej činnosti v dennom režime so zameraním na úlohy ochrany vlastného zdravia.
- Žiak používa odbornú terminológiu osvojených pohybových činností a oblastí poznatkov.
- Žiak vie zostaviť a používať rozcvičenie pred vykonávaním pohybovej činnosti.
- Žiak dodržiava osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností súťažného charakteru.
- Žiak vie, ktoré sú základné olympijské idey a riadi sa nimi vo svojom živote.
- Žiak vie posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti a telesného rozvoja podľa daných noriem.
- Žiak vie poskytnúť prvú pomoc pri úraze v rôznom prostredí.
- Žiak dodržiava bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti.
- Žiak pozná životné priority a priority v starostlivosti o vlastné zdravie.
- Žiak pozná negatívne účinky návykových látok na organizmus.

Komunikačné kompetencie

- Žiak sa dokáže jasne a zrozumiteľne vyjadrovať.
- Žiak používa správnu odbornú terminológiu v edukačnom procese i počas voľnočasových aktivít.

Učebné kompetencie

- Žiak vie zdôvodniť potrebu zaradenia pohybových aktivít do svojho denného režimu.
- Žiak vie zdôvodniť potrebu rozohriatia organizmu a rozcvičenia pre športový výkon i ako prevenciu pred zranením.

Interpersonálne kompetencie

- Žiak prejavuje pozitívny vzťah k sebe i iným.
- Žiak efektívne pracuje v kolektíve.
- Žiak vie racionálne riešiť konfliktné situácie, najmä v športe.
- Žiak sa správať empaticky a asertívne pri vykonávaní telovýchovných a športových činností, ale i v živote.

Postojové kompetencie

- Žiak má zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti.
- Žiak dokáže zvíťaziť, ale i prijať prehru v športovom zápole i v živote, uznať kvality súpera.
- Žiak dodržiava princípy fair-play.
- Žiak sa zapája do mimoškolskej telovýchovnej a športovej aktivity.
- Žiak využíva poznatky, skúsenosti a zručnosti z oblasti telesnej výchovy a športu a iných predmetov so zameraním na zdravý spôsob života a ochranu prírody.

Obsah

Vzdelávací štandard má štyri základné časti: Zdravie a jeho poruchy, Zdravý životný štýl, Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť a Športové činnosti pohybového režimu. Tieto časti zohľadňujú pohybovo a zdravotne orientovanú koncepciu telesnej a športovej výchovy. Časť s názvom Športové činnosti pohybového režimu je členená na základné tematické celky a pre jednoduchšiu orientáciu učiteľa je navrhnutá o odporúčaná časová dotácia atletika (15 %), základy gymnastických športov (15 %), športové hry (25 %), sezónne pohybové činnosti (15 %) a povinne voliteľný tematický celok (30 %).

Základnou organizačnou formou je 45-minútová vyučovacia hodina a zúčastňujú sa jej všetci žiaci zaradení do I. a II. zdravotnej skupiny, prípadne III. zdravotnej skupiny (integrované vyučovanie). Žiaci so zdravotným oslabením, zdravotným postihnutím (III. zdravotná skupina) sa môžu vyučovať samostatne v oddelení zdravotnej telesnej výchovy, pričom obsah vyučovania sa realizuje podľa samostatných vzdelávacích programov.

1. Zdravie a jeho poruchy
2. Zdravý životný štýl
3. Zdatnosť a pohybová výkonnosť
4. Športové činnosti pohybového režimu

Ciele jednotlivých modulov

Zdravie a jeho poruchy

- pochopiť účinok pohybovej aktivity na zdravie,
- mať vedomosti o potrebe prevencie pred civilizačnými ochoreniami pohybovými prostriedkami,
- vedieť poskytnúť prvú pomoc,
- vedieť sa správať v situáciách ohrozujúcich zdravie.
- mať vytvorenú hodnotový systém, v ktorom zdravie a pohyb majú popredné miesto.

Zdravý životný štýl

- poznať a dodržiavať zásady správnej výživy,
- zaradiť využívať športové a pohybové činnosti vo svojom voľnom čase,
- mať predstavu o svojich pohybových možnostiach,
- pochopiť význam aktívneho odpočinku pre odstránenie únavy,
- pochopiť kompenzačný účinok telesných cvičení a poznať vhodné cvičenia na jeho dosiahnutie.

Zdatnosť a pohybová výkonnosť

- poznať úroveň vlastnej pohybovej výkonnosti,

- vedieť využiť cvičenia na rozvoj pohybových schopností,
- vedieť diagnostikovať a hodnotiť pohybovú výkonnosť vlastnú i spolužiakov,
- vedieť využiť pohybové prostriedky na rozvoj pohybovej výkonnosti.

Športové činnosti pohybového režimu

- využiť svoje vedomosti na zdokonaľovanie sa vo vlastnej športovej výkonnosti,
- vedieť uplatniť osvojené pravidlá športových disciplín v športovej činnosti,
- prezentovať svoju športovú výkonnosť na verejnosti,
- preukázať pohybovú gramotnosť v rôznych športových odvetviach,
- mať príjemný zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti.

V každom ročníku je povinný aspoň jeden voliteľný TC. Voliteľné TC rozširujú základné TC o pohybové činnosti, ktorých výber umožňuje rešpektovať podmienky školy, záujmy žiakov, záujmy učiteľa, miestne tradície a pod. Vyučovanie voliteľných TC musí rešpektovať plnenie cieľov telesnej a športovej výchovy a bezpečnosť pri cvičení. Obsah voliteľných TC sa využíva na doplnenie základného učiva a na motiváciu žiakov, na rozvoj ich pohybových schopností so zreteľom na skupinové záujmy, individuálne predpoklady žiakov a podmienky školy. Učiteľ môže zaradiť do plánu iba tie športové činnosti, ktoré boli súčasťou jeho pregraduálnej prípravy na vysokej škole, alebo na ktoré získal trénerské alebo cvičiteľské vzdelanie, alebo certifikát v niektorej forme ďalšieho vzdelávania učiteľov a trénerov. Ako povinne voliteľný tematický celok je možné zaradiť menej známe športové hry ako bejzbal, softbal, ringo, lakros, bedminton, florbal, a iné športy, a pohybové aktivity ako korčuľovanie, in-line korčuľovanie, snowboarding, ale i tanec, ľadový hokej a iné pohybové aktivity.

3. Obsah vzdelávania učebného predmetu

Odkaz na vzdelávací štandard ŠVP: <http://www.minedu.sk/data/att/7504.pdf>

<i>Tematický celok</i>	<i>Výkonový štandard /žiak vie/</i>	<i>Obsahový štandard</i>
Atletika	prakticky demonštrovať osvojenú techniku základných atletických disciplín	technika atletických disciplín, základy techniky atletických činností atletická abeceda, nízky a polovysoký štart, švihový a šliapavý beh, rýchly beh do 60 m, vytrvalostný beh, štafetový beh, hod loptičkou
Základy gymnastických športov	popísať štruktúru gymnastických športov prakticky demonštrovať osvojené cvičebné tvary zo športovej a modernej gymnastiky,	rozdelenie gymnastických športov (športová gymnastika, športový aerobik, moderná gymnastika,) športová gymnastika prípravné, imitačné cvičenie, metodický postup osvojovania a zdokonaľovania polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb, zostavy spoločnej pohybovej skladby akrobacia ľah vznesmo; stojka na lopatkách znožmo, s čelným, bočným roznožením; kotúle vpred, kotúle vzad v rôznych obmenách východiskovej, hlavnej, výslednej polohy, kotúľové väzby, stojka na rukách s rôznou polohou nôh, stojka na rukách – kotúľ vpred, premet bokom, väzby s kotúľom vpred, vzad, stojkou na rukách – kotúľ vpred, skoky a obraty znožmo, skrčmo pripätmo, skrčmo roznožmo čelne, bočne, s obratom cvičenie na náradí a s náradím hrazda- po ramená-zostava 4 cvičebné tvary- výmyk, toč jazdmo vpred,vzad, prešvih únožmo vpred,vzad, zoskok

	vytvoriť gymnastické kombinácie v zostave jednotlivca alebo skupiny, zaznamenať chyby v predvedení a v rozsahu pohybu v gymnastických súťažiach,	preskok – koza na šírku D, na dĺžku CH, kôň na dĺžku CH: skrčka, roznožka, odbočka nízka kladina D zostava 2 dĺžky náradia: chôdza, tanečné kroky, predskok, 2 skoky, rovnovážny cvičebný tvar, obrat jednožnože o 180°; ľah vznesmo/kotúľ vpred, zoskok odrazom obojžnože s roznožením čelne, skrčmo predžnožmo, kruhy CH – kmihanie vo vise, vis vznesmo, vis strmhlav, zhyb vo vise moderná gymnastika D švihadlo – preskoky na mieste, z miesta žnožmo, jednožnože, skrižmo, striedavonožne; krúženie – kruhy, osmičky; kmihanie; hádzanie a chytanie lopta – kotúľanie a prevaľovanie; odrážanie; hádzanie a chytanie; výrazovo-estetické prostriedky gymnastických a aerobikových pohybov kondičná zložka, technická zložka gymnastických športov
Športové hry	pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku, vyplniť jednoduchý pozorovací hárok o výkone hráča i družstva, ukázať a v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca, využiť herné kombinácie a systémy v hre,	funkcie hráčov v jednotlivých športových hrách, systematika herných činností, herné kombinácie a herné systémy hodnotenie herného výkonu hráča i družstva v danej športovej hre <u>basketbal</u>- bránenie hráča bez lopty a s loptou, hrať na 2 koše podľa pravidiel <u>futbal</u> prihrávka, tlmenie lopty, strelba, obsadzovanie hráča bez lopty a s loptou, hrať podľa pravidiel <u>hádzaná</u> prihrávka jednou rukou od pleca s veľkým náprahom <u>volejbal</u> odbitie horné na mieste, po pohybe, spodné podanie, prihrávka na nahrávača pri sieti, nahrávka, hrať podľa upravených pravidiel (2:2, 3:3)
Sezónne pohybové činnosti	orientovať sa v prírode podľa turistických značiek, mapy, buzoly, ale aj prírodných úkazov, absolvovať súvislý pochod s prekonávaním terénnych prekážok v dĺžke 4 – 8 km, v prírode sa správať podľa zásad ochrany životného prostredia, zorganizovať pohybové hry v prírode pre kolektív spolužiakov, dodržiavať pravidlá cestnej premávky pre chodcov a cyklistov.	cvičenia v prírode orientácia na stanovisku podľa buzoly, určovanie azimutu, turistické značky, orientácia podľa mapy, určovanie a výber vybraných smerov presunu, výber, príprava a likvidácia ohniska presun mierne členitým terénom s prekonávaním terénnych prekážok základné pravidlá ochrany životného prostredia, cvičenia rovnováhy na prírodných prekážkach, nosenie prírodných predmetov jednotlivo, v dvojiciach a iných skupinách (klady, kamene, brvná a pod.), pohybové hry v prírode jazda na bicykli, zmeny smeru a rýchlosti jazdy, otáčanie, predchádzanie a jazda zručnosti
Povinne voliteľný tematický celok	popísať a ukázať osvojené pohybové činnosti ovládať základné rytmické pohyby,	<u>korčuľovanie</u> základy techniky korčuľovania (jazda vpred, vzad, brzdenie, prekladanie vpred a vzad, pohybové hry a súťaže na ľade <u>Aerobic, Zumba</u> základné tanečné kroky a ich kombinácie

	dokázať ich kombinovať a pomocou hudby začvičiť	cvičenia s fitloptami
	poznať pravidlá hry a hrať podľa pravidiel	<u>Florball</u> prihrávky, vedenie loptičky, zakončenie strelbou do bránky obránné a útočné systémy, hra
	ovládať hru vo dvojici	<u>Badbinton</u> držanie rakety, prihrávky

4. Kľúčové kompetencie, ktoré žiak získa:

- žiak pozná úroveň vlastnej pohybovej výkonnosti
- žiak používa odbornú terminológiu osvojených pohybových činností
- žiak ovláda športové hry podľa základných pravidiel
- žiak dokáže technicky správne predviesť jednotlivé pohybové činnosti /ľah vznesmo, stoj na lopatkách, kotúľ vpred a vzad, bežecká technika/
- žiak chápe účinok pohybovej aktivity na zdravie
- žiak si osvojil netradičné hry podľa pravidiel

5. Prierezové témy:

Multikultúrna výchova – vyzdvihovať dôležitosť ľudských vzťahov, prijímať druhého ako jedinca s rovnakými právami, tolerovať sa, prejavovať ľudskú solidaritu, prispievať k zapojeniu spolužiakov z odlišného kultúrneho prostredia v témach: Olympijská výchova, Atletika, Športové hry.

Ochrana života a zdravia – poukázať na dôležitosť dodržiavania pravidiel, bezpečnostných opatrení, oboznámiť žiakov s nebezpečnými miestami - v témach: Úvodná hodina, Poznatky z telesnej výchovy a športu, Atletika, Športové hry, Športová príprava na brannú zdatnosť, Sezónne činnosti- korčuľovanie, gymnastika, Testy VPV,

Mediálna výchova – využívať potenciál médií a zdrojov informácií, zmysluplne využívať médiá a ich produkty - v témach: Športové hry, Olympizmus, Aerobic, Zumba,

Environmentálna výchova – poukázať na vplyv prostredia na vlastné zdravie človeka a ostatných ľudí, dôležitosť starostlivosti o prírodu pri organizovaní športových podujatí, podnecovať aktivitu, tvorivosť a toleranciu vo vzťahu k prostrediu, aj sa angažovať v riešení problémov spojených s ochranou životného prostredia - v témach: Atletika, Športová príprava na brannú zdatnosť, Sezónne činnosti- korčuľovanie, Cvičenie v prírode je obohacujúce v zdravom a čistom prostredí.

Osobnostný a sociálny rozvoj – pomáhať každému žiakovi hľadať a utvárať praktické zručnosti, vedieť sa rozhodovať v bežných, ale aj vypätých situáciách - v témach: Atletika, Športové hry, Olympizmus, Gymnastika, Aerobic, Zumba, Rytmická gymnastika, Netradičné pohybové aktivity, Sezónne cvičenia- cvičenia v prírode.

6. Stratégie:

Metódy: metóda osvojovania si vedomostí a zručností, motivačná, fixačná, demonštračná,

Postupy: analýza, syntéza, indukcia, porovnávanie, dedukcia

Formy: individuálna, skupinová, hra

7. Učebné zdroje:

Literatúra: Metodika telesnej výchovy

Didaktická technika: CD zumba, aerobic, pilates, IKT, dataprojektor, notebook, TV-DVD

Ďalšie zdroje: www.zborovna.sk

www.infovek.sk

8. Hodnotenie predmetu:

Povinné práce v hodnotiacom portfóliu:

- testovanie výkonnosti žiakov na konci šk. roku
- plnenie športových disciplín v rámci svojich možností
- zapájanie sa do hernej činnosti počas vyučovania

Voliteľné práce v hodnotiacom portfóliu:

- účasť na športových súťažiach

Spracovala: Mgr. Pohorelcová Jana
ZŠ J. Simana, Októbrová 16, Valaská
2016